

ماهنه علمی - اطلاع رسانی ویژه مبتغان و مربیان دانش آموزی

اسفیر

مهر ماه ۱۴۰۱
سال دوم - شماره ۱۶

- ✓ قوی ترین لشکر جنگ نرم
- ✓ چرابی صلح امام حسن علیه السلام
- ✓ حجاب در ادیان الهی پیش از اسلام
- ✓ بهترین راهنما (اهل بیت علیهم السلام؛ الگوی تمام عیار زندگی)
- ✓ مناسبها و ایده های تبلیغی مهر ماه
- ✓ بررسی دلایل اتحاد و تعامل ایران با چین و روسیه

مَحَمَّدٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

السفير

ماهنامه علمی-اطلاع رسانی «سفير امین»

ویژه مبلغان و مربیان دانش آموزی

شماره شانزدهم

مهر ماه ۱۴۰۱

● صاحب امتیاز: مرکز پژوهش های تبلیغی

● مدیر مسئول: محمود مقدمی

● سردبیر: محمد زنگوئی

● شورای سیاست گذاری: حجج اسلام حسین ملانوری،

محمود مقدمی، سید محمد حسین تقوی، علیرضا زنگوئی، همایون صدوقی، علیرضا رحیمی، محمود نوذری، حسین مردان پور.

● هیئت تحریریه: حجج اسلام محمود مقدمی، حسن

غفاری فر، محمد اسماعیلی مبارکه، صمد نظری، محمد کهنوند، محسن عموچی، رضا آخوی، محمد زنگوئی.

● مدیر اجرایی: علی اسماعیلی

● صفحه آرا و امور هنری: علی اسماعیلی

● قیمت نسخه دیجیتال: ۸۰۰۰ تومان

● قیمت نسخه چاپی: ۱۲۰،۰۰۰ تومان

● نشانی دفتر قم: زنبیل آباد، بیست متری فجر،

خیابان دانش، مجتمع شهید صدوقی، فاز ۷، مرکز پژوهش های تبلیغی، دفتر ماهنامه سفیر امین.

● صندوق پستی: ۳۷۱۳۱۶۶۴۷

● تلفن دفتر قم: ۰۲۵-۳۲۹۴۰۵۹۷

● آیدی فضای مجازی: @Msaafiramin

یادآوری:

۱. مطالب "سفیر امین" ویژه مبلغان و مربیان دانش آموزی است.

۲. مسئولیت مقالات و نوشته های بر عهده نویسندگان است.

۳. مقالات همه نویسندگان، به شرط برخورداری از موازین

تبلیغی- پژوهشی، منتشر می شود.

۴. نقل مطالب با ذکر منبع مجاز است.

۵. با ارسال نظرات خود از راه هایی که در شناسنامه

ماهنامه ذکر شده است، ما را در رشد و بالندگی

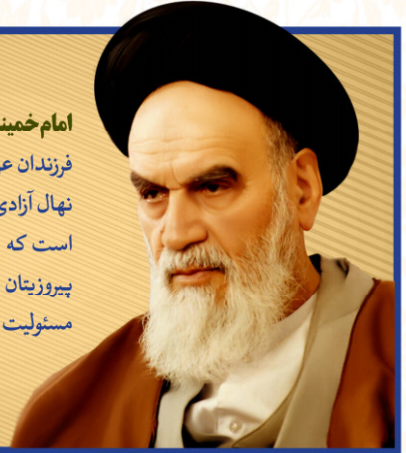
ماهنامه یاری نمایید.

امام خمینی علیه السلام:

فرزندان عزیزم! دیگر این شماست که باید هر چه بیشتر کوشش کنید تا نهال آزادی و استقلال کشور را آبیاری کنید. فردای شما فردای دشواری است که اگر مجهز به علم و تقوا و شعور انقلابی - اسلامی شدید، پیروزیتان حتمی است و اگر خدای نکرده در این مرحله کوتاهی کنید مسئولیت آن به عهده خود شماست.

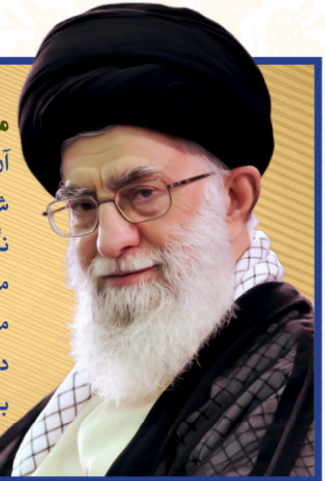
(صحیفه امام، ج ۶، ص ۱۹۳-۱۹۴)

مقام معظم رهبری علیه السلام:

آن وقتی احساس رضایت کنید که ببینید نوجوان دیرستانی شما، جوان دانشجوی شما با همان چشم به دفاع مقدس نگاه می‌کند که شما نگاه می‌کنید و همان برداشت را از دفاع مقدس دارد. اگر چنانچه این [طور] شد، موفقیت در آینده در میدان‌های گوناگون حتمی است؛ همین جوان‌هایی که رفتند در دفاع از حرم و به شهادت رسیدند، کسانی هستند که سال‌ها بعد از پایان جنگ به دنیا آمده بودند.

رهبر معظم انقلاب علیه السلام در دیدار با فرماندهان دفاع مقدس (۱۴۰۱/۰۶/۳۰)

فهرست مطالب

۶ سرمقاله (محمود مقدمی)

دانش افزایی

۱۱ معرفی ابزارهای تولید سخنرانی چندرسانه‌ای (حسین نقی‌زاده)

۱۷ حجاب در ادیان الهی پیش از اسلام (سید حسن موسوی)

۲۸ مصاحبه با مبلغان موفق (خانم سمیه شریفی) (افسانه حمدی)

مهارت بخشی

۴۵ فرصت تبلیغی تعطیلات (مهدی سلیمانی آشتیانی)

۶۰ روش مرثیه‌خوانی در مدارس (۷) (سید عباس میرجعفری)

۶۸ اردواری (صمد نظری)

۷۴ مسابقات ۳ (مهدی سلیمانی آشتیانی)

۸۳ اصول و روش پاسخ‌گویی به مسائل اعتقادی دانش‌آموزان (مصطفی پورمصدقی)

ارائه محتوا

۹۵ چرایی صلح امام حسن علیه السلام (مرکز ملی پاسخگویی به شبهات دینی)

۱۰۲ خدا چگونه از همه چیز آگاه است؟ (زهرا دریکوند)

۱۰۶ هرکسی به نحوی به خدا می‌رسد! (سید امیر حسنی مقدم)

۱۱۲ بهترین راهنما (اهل بیت علیهم السلام؛ الگوی تمام‌عیار زندگی) (علی آب‌انباری)

بصیرت افزایی

۱۲۷ بررسی دلایل اتحاد و تعامل ایران با چین و روسیه (مهدی آقابابایی)

۱۴۳ مناسبت‌ها و ایده‌های تبلیغی (مهر ماه ۱۴۰۱) (محمد هادی جنتی‌نیا)

۱۵۵ بوی ماه مهر (الهام توکلی)

از سوگند به عزیم آید

اگرچه گریه نمودم دو ماه با غمتان
مرا بیخس نمردم پس از محرمتان

لباس مشکی من یادگاری زهراست
چگونه دل کنم از آن؟ چگونه از غمتان؟

بگیر اماتیات را خودت نگه دارش
که چند وقت دگر میشویم محرمتان

برای سال دگر نه برای فاطمیه
برای روضه مادر برای ماتمتان

دلم را بگیر که محکم ترش گره بزنی
به لطف فاطمه بر ریشه‌های پرچمتان

هزار شکر که از لطف پنجره فولاد
میان حلقه ماتم شدیم هم دمتان

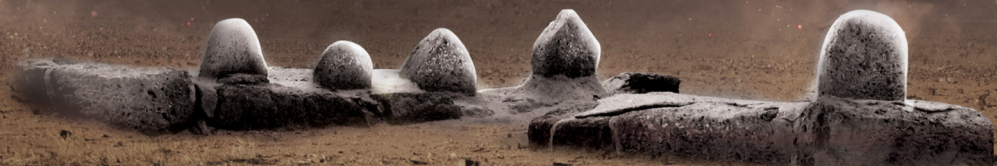

بیا دوباره بخوان روضه‌های یابن شیب
که من دوباره بسوزم دوباره با دمتان

چه شام‌ها که زدی سر به گریه ام اما
مرا بیخس نمردم به پای مقدمتان

حسن لطفی

🔸 قوی‌ترین لشکر جنگ نرم

در اولین روز مهرماه امسال، لشکر فرهنگی قدرتمندی در قالب خیل کثیری از **مبّلمان** و **مبّلمات** به سوی مدارس عازم می‌شوند؛ هجده هزار نفری که با مولایشان **عهد سربازی** بسته، تعهد کرده‌اند تا زمینه ساز ظهور باشند و اهداف عاشورای امام حسین علیه السلام را پیگیری کنند. هجده هزار نفری که حرف دلشان همچون اربابشان است که: «إِنَّمَا خَرَجْتُ لِطَلَبِ الإِصْلَاحِ فِي أُمَّةٍ جَدِّي أُرِيدُ أَنْ أَمُرَّ بِالْمَعْرُوفِ وَأَنْهِيَ عَنِ الْمُنْكَرِ»، پس قرار است برای جنگ با پلیدی و مقابله با آسیب‌های اجتماعی یک قیام عمومی باشد. قرار است:

دست به دست هم دهیم به مهر ❀ میهن خویش را کنیم آباد

۱. بحار الانوار، محمدباقر مجلسی، دارالکتب الاسلامیه، ج ۴۴، ص ۳۲۹؛ الحیاء، محمدرضا، علی و محمد حکیمی، ترجمه: احمد آرام، دلیل ما، ج ۲، ص ۳۲۳: «به تحقیق من برای اصلاح و درست کردن [کارها] در میان امت جدم قیام کردم و می‌خواهم به نیکی سفارش و از بدی نهی کنم».

و البته این مبلغان نیک می دانند که منطقه مأموریت آنان، سلاح زبان می خواهد و اخلاق خوش. سربازانی که کارشان تسخیر دل هاست؛ دل های بکر و دست نخورده ای که باید نام و یاد خدا بر آن ها حک شود؛^۱ دل هایی که قرار است غیر خدا را در آن راه ندهند.^۲

۱. «مَثَلُ الَّذِي يَتَعَلَّمُ فِي صِعْرِهِ كَالنَّقْشِ فِي الْحَجَرِ، وَمَثَلُ الَّذِي يَتَعَلَّمُ فِي كِبَرِهِ كَالَّذِي يَكْتُبُ عَلَى الْمَاءِ؛ كَسَى كَهْ دَر كُودَكِي چيزِي مي آموزد، همچون نقشي كه روي سنگ كنده مي شود، ماندگار خواهد بود و حكايت كسي كه در بزرگسالي چيزي مي آموزد، همانند كسي است كه بر آب بنويسد.» كَنْز الْعَمَال، علاء الدين علي بن حسام، دار الكتب العلمية، ح ۲۹۳۳۶؛ منتخب ميزان الحكمة، محمد محمدی ری شهری، درالحديث، ص ۱۵۶.

۲. امام صادق عليه السلام: «الْقَلْبُ حَرَمٌ لِلَّهِ فَلَا تُسْكِنُ حَرَمَ اللَّهِ غَيْرَ اللَّهِ؛ دل حرم خداست، پس غير خدا را در حرم الهي جای مده!» جامع الاخبار، محمد بن محمد شعيري، المطبعة الحيدرية، ص ۵۱۸.

هجده هزار نفری که: ﴿وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ﴾
 را از بر کرده‌اند و مدام مد نظر دارند. لشکریان مخلصی که با مولایشان
 عهد کرده‌اند، مدام با شیرین‌ترین زبان و زیباترین روش، از محاسن
 کلام **اهل بیت** علیهم‌السلام بگویند، به‌گونه‌ای که کودکان و نوجوانان ما، حتی
 آن‌هایی که در سال‌های گذشته تحت پوشش آموزش‌های
سند ۲۰۳۰ قرار گرفته بودند، با شنیدن این زیبایی‌های کلام
اهل بیت علیهم‌السلام به دامان این خاندان کرم برگردند.

سال‌ها قبل در چنین روزهایی، جوانان وطن با تمام وجودشان، برای
 جنگی نفس‌گیر، با دشمنی خونخوار، در جبهه‌ای به وسعت همه
 جهان و در جنگی بین‌المللی، به غرب و جنوب کشور رفتند؛ جایی
 که فقط صدام نبود؛ بلکه صهیونیست‌ها، آمریکا، اروپا، شوروی و هر
 ظالم و ستمگری آمده بود، برای قطعه قطعه کردن **ایران عزیز** و بردن
 خاک ذی‌قیمت این سرزمین.

امروز هم **جنگ** است؛ اما نه در غرب
 و جنوب؛ بلکه در تمام نقاط ایران؛
 در کوچه پس‌کوچه‌های شهرها،
 حتی در خانه‌هایمان.

۱. آل‌عمران / ۱۵۳: «و اگر تندخو و سخت‌دل بودی، مردم از گرد تو متفرق می‌شدند.»

در جنگ امروز، کشتن و کشته دادن درکار نیست؛ بلکه عقل و وجدان و دین فرزندانمان را به اسارت می‌گیرند و ایمانمان را به غارت می‌برند و کسی که شکست بخورد، گرچه به ظاهر کشته نمی‌شود؛ اما مانند مرده‌ای است متحرک که دارد به سوی جهنم می‌رود؛ ولی قطعاً ما پیروزیم؛ زیرا خدای تعالی وعده داده است که: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَنصُرُوا اللَّهَ يَنصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ﴾: «ای کسانی که ایمان آورده‌اید! اگر (آیین) خدا را یاری کنید، شما را یاری می‌کند و گام‌هایتان را استوار می‌دارد.»^۱

پس ای لشکر فرهنگی **حضرت صاحب زمان** عجل الله تعالی فرجه الشریف! به پا خیزید و با تمام قدرت با جهل، فساد و منکرات بجنگید که امروز جهاد ما «**جهاد تبیین**» است؛ جهاد مبارزه فرهنگی؛ یعنی همان کار **انبیاء** عليهم السلام.

محمود مقدمی

دانش و فن

- **موضوع اصلی:** سخنرانی چندرسانه‌ای
- **موضوع فرعی:** آشنایی با نرم‌افزار کاربردی «KineMaster»
- **مفاطم:** مبلغان و مربیان دانش‌آموزی
- **قالب:** مقاله کوتاه
- **مدت زمان تقریبی مطالعه:** ۵ دقیقه

■ مسین نقی‌زاده

معرفی ابزارهای تولید سخنرانی چندرسانه‌ای

اشاره

اگر تمایل دارید روی **فایل‌های ویدئویی** خود افکت‌ها و صحنه‌هایی خارق‌العاده اضافه کنید، ما را در این آموزش همراهی نمایید. برنامه کاربردی «KineMaster» یک اپلیکیشن کم‌نظیر و فوق‌العاده است

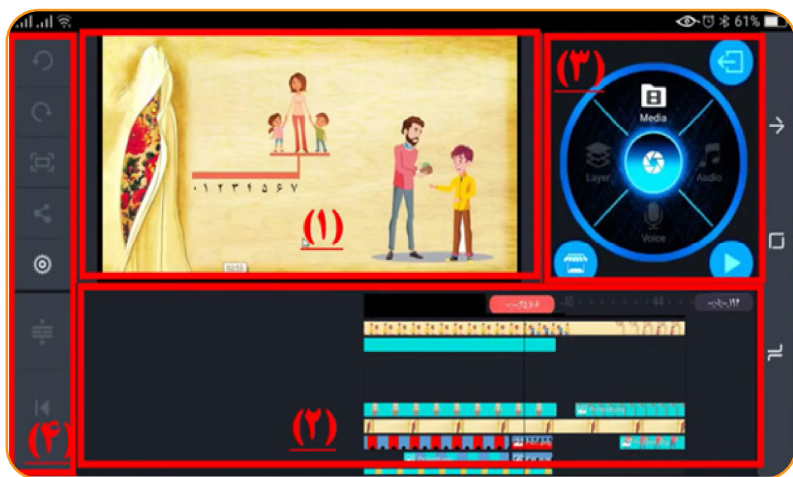

که مجموعه‌ای از قابلیت‌ها را در بستری آسان در اختیاران قرار می‌دهد و همین امر موجب شده تا این نرم‌افزار با وجود رایگان نبودن، هزاران بار از پلی‌استور دانلود شود.

این برنامه جزء اولین نرم افزارهای **ویرایش گر ویدئو** در تلفن همراه است که با سازوکار **لایه ای** کار می کند و شما می توانید با چند لمس ساده، ویدئوهایی با کیفیت اچ دی بسازید.

■ آشنایی با محیط کلی برنامه

برنامه «کاین مَستر» از چند پنجره تشکیل شده که محیط اصلی آن (همان طور که در عکس زیر مشاهده می کنید) در چهار قسمت طراحی شده است.

بخش اول «مانیتور» است که فایل های استفاده شده در برنامه را نشان می دهد.
بخش دوم، خط زمان یا همان «تایم لاین» می باشد که برای مشخص کردن زمان شروع و پایان هر کدام از فایل هایی است که در برنامه استفاده شده اند.

«پلی هد» بیضی قرمز رنگی است که در این بخش قرار دارد و با استفاده از خط سیاه زیرش، زمانی را که روی آن قرار دارید، نشان می‌دهد. فایل‌هایی که در چندین لایه و به صورت همزمان در زیر خط مشکی قرار می‌گیرند، داخل مانیتور نمایش داده خواهند شد.

بخش سوم شامل تعدادی دایره آبی است که به ساخت پروژه مربوط نمی‌شود؛ اما در مرکز دکمه Media همراه با چند دکمه دیگر قرار دارد که در شروع برنامه خاموش هستند. فایلی که از بخش مدیا وارد برنامه می‌شود؛ اعم از عکس یا ویدئو، به عنوان فایل اصلی برنامه تلقی می‌شود و همیشه در بالاترین لایه قرار می‌گیرد. البته فایلی که از این بخش وارد می‌شود، دارای محدودیت‌هایی مثل عدم امکان تغییر سایز (اندازه) است.

البته نگران نباشید! این تنها بخش برای وارد کردن فایل در برنامه نیست؛ اما لاجرم باید فایلی از این بخش وارد برنامه شود تا امکانات خاموش برنامه شروع به کار کنند. بنابراین، توصیه ما به کاربران این نرم‌افزار آن است که از بخش مدیا، یک عکس (ترجیحاً به رنگ مشکی) به عنوان پس‌زمینه وارد برنامه کنند تا همان‌طور که در عکس مشاهده می‌کنید، چند دکمه‌ای که در ابتدای کار غیر فعال بودند، به صورت فعال درآیند.

از سمت راست «Audio» برای وارد کردن فایل های صوتی و «Voice» برای ضبط صداست؛ اما «Layer» را شاید بتوان اصلی ترین بخش برای ورود اطلاعات در کاین مستر دانست که پیشنهاد می کنیم تمام فایل های اصلی

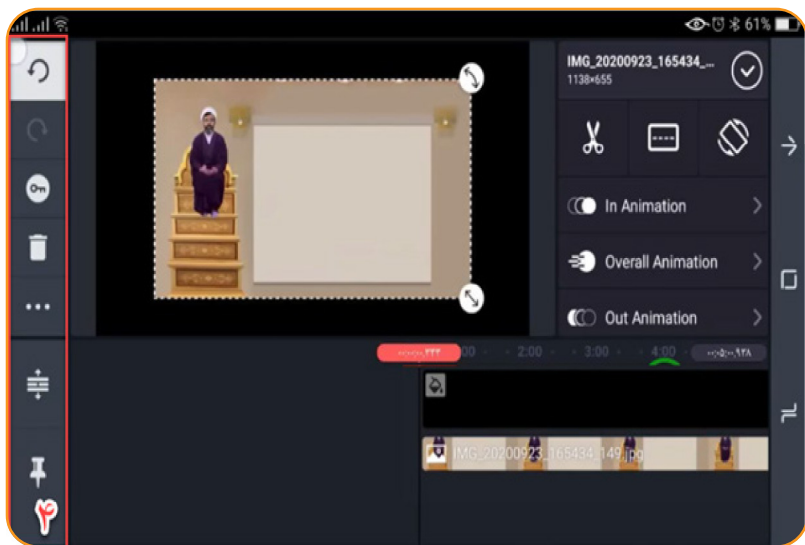
برنامه را که قصد دارید با آن ها کلیپ بسازید، از این بخش در برنامه وارد نمایید. همان طور که در عکس روبه رو مشخص است «لیر» خود دارای زیرمجموعه است که پرکاربردترین آن **مدیا و تکست** می باشند.

عکس ها یا ویدئوهایی که از بخش مدیا در زیر شاخه لیر وارد برنامه می شوند، بر خلاف دکمه اصلی مدیا که در ابتدای مقاله توضیح دادیم، دارای محدودیت نیستند و شما می توانید از آن ها در لایه ها و سائزهای مختلف استفاده کنید.

برای تغییر سائز، از پیکان دو سر فلش سمت راست پایین عکس استفاده می شود و برای چرخاندن، از علامت کمانی شکل سمت راست بالا. همان طور که در عکس بالا می بینید، وقتی فایل انتخاب شود، تنظیمات آن به جای دکمه های اصلی برنامه نمایش داده خواهد شد که در عکس فوق

تنظیماتی مانند ابزار بُرش - که به صورت قیچی نمایش داده شده و در زیر آن دکمه‌هایی است که برای اضافه کردن جلوه‌های حرکتی به فایل‌های برنامه قرار دارد- به ترتیب، به منظور تنظیم جلوه‌های ورودی، جلوه‌های سرتاسری (در تمام طول مدت نمایش) و جلوه‌های خروجی استفاده می‌شوند. این تنظیمات براساس نوع فایل‌ها متفاوت خواهند بود.

اما بخش چهارم نرم‌افزار شامل برخی ابزارهای عمومی است که کاربرد آن‌ها به ترتیب از بالا: برای لغو عملیات و بازگرداندن آن، دکمه کلید متحرک‌سازی اشیاء و سطل آشغال برای حذف به کار رفته است.

برای آشنایی بیش تر و بهتر با سایر ابزارها و امکاناتی که در این نرم افزار وجود دارد، می توانید از فیلم های آموزشی زیر استفاده کنید:

کابین مستر بخش اول		https://aparat.com/v/u327k
	https://aparat.com/v/SwrTN	کابین مستر بخش دوم
کابین مستر بخش سوم		https://aparat.com/v/qOzBJ
	https://aparat.com/v/559508	کابین مستر بخش چهارم
کابین مستر بخش پنجم		https://aparat.com/v/6XD0Q
	https://aparat.com/v/3sHk0	کابین مستر بخش ششم

- موضوع اصلی: حجاب و عفاف
- موضوع فرعی: حجاب در ادیان الهی
- مفادطب: مبلغان و مربیان دانش آموزی
- قالب: مقاله کوتاه
- مدت زمان تقریبی مطالعه: ۷ دقیقه

■ سید مسن موسوی

حجاب در ادیان الهی پیش از اسلام

مقدمه

هرچند موضوع **حجاب** در تمامی ادیان الهی امری مسلم است؛ اما با تغییر پوشش زنان در کشورهای غربی و وضعیت کنونی کشورهای اروپایی مسیحی نشین طی صدسال اخیر، این موضوع باعث ایجاد شبهه و برخی تصورات غلط در ذهن افراد شده است که حجاب از سوی **اسلام** ابداع شده و در ادیان الهی، به خصوص یهودیت و مسیحیت وجود نداشته و به همین دلیل است که زنان **یهودی**، **مسیحی** و **زرتشتی** می‌توانند بدون حجاب در مجامع عمومی حاضر شوند.

۱. فیلم‌های مستند متعددی از جامعه اروپایی حدود صد سال قبل موجود است که از پوشش حداکثری زنان غربی حکایت می‌کند. در این خصوص می‌توان به فیلم‌های باقی مانده از جنگ جهانی دوم اشاره نمود که قریب به اتفاق زنان غربی دارای روسری و پوشش کامل بدن بودند.

برای رفع چنین تصور غلطی، لازم است به احکام و دستورات دینی ادیان الهی قبل از اسلام مراجعه کنیم تا مشخص شود که آیا واقعاً زنان سایر ادیان الهی تکلیفی نسبت به حجاب ندارند یا رعایت حجاب از تکالیف تمام ادیان الهی هست؛ اما پیروان این ادیان در عصر حاضر نسبت به این دستور دینی کوتاهی می‌کنند؟

طبق تحقیقات، در تمامی ادیان الهی، به ویژه ادیان ابراهیمی،^۱ بر مسئله حجاب و پوشش زنان تأکید شده، کتاب‌های این ادیان مملو از دستورات

و سخنانی است که موضوع حجاب را مطرح کرده‌اند.^۲ برای اثبات این موضوع به اختصار نمونه‌هایی از حجاب در شریعت حضرت ابراهیم علیه السلام، یهودیت، مسیحیت و زرتشتی را ذکر می‌کنیم:

- منظور از ادیان ابراهیمی، همان یهود، مسیحیت و اسلام است که جد مشترک انبیای آن‌ها حضرت ابراهیم علیه السلام می‌باشد، (حضرات موسی و عیسی از نسل اسحاق، پسر ابراهیم و ساره علیهم السلام و پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله از نسل حضرت اسماعیل، پسر ابراهیم و هاجر علیهم السلام هستند).
- پیروان حجاب در ادیان الهی تحقیقات مفصلی به عمل آمده و به صورت کتاب مستقل در دسترس علاقه‌مندان قرار گرفته است. به عنوان نمونه ر.ک: عفاف و حجاب در ادیان الهی، زهره سادات موسوی، انتشارات زیتون سبز، تهران، ۱۳۹۰ ش.

الف) حجاب در شریعت حضرت ابراهیم علیه السلام

در آیین مقدس حضرت ابراهیم علیه السلام مسئله پوشش زنان حایز اهمیت بوده است. در تورات چنین می خوانیم:

«رفقه^۱ چشمان خود را بلند کرده و اسحاق را دید و از شتر خود فرود آمد؛ زیرا از خادم پرسید: این مرد کیست که در صحرا به استقبال ما می آید؟ خادم گفت: آقای من است، پس بُرقع خود را گرفته، خود را پوشانید»^۲.

از این بیان روشن می شود که پوشش زن در مقابل نامحرم در شریعت حضرت ابراهیم علیه السلام وجود داشته است؛ زیرا «رفقه» که تا آن زمان به همسری حضرت اسحاق علیه السلام در نیامده بود، در مقابل او که نامحرم بود، از شتر پیاده شد و خود را پوشاند تا چشم حضرت به او نیفتد.^۳

ب) حجاب در دین یهود

میان ادیان ابراهیمی، دین یهود با قدمت بیش از ۳۳۰۰ سال، از قدیمی ترین ادیان صاحب شریعت محسوب می شود و در شئون گوناگون زندگی

۱. از شخصیت های سفر پیدایش در تنخ که بعدها به همسری اسحاق علیه السلام درآمد و از او عیسو و یعقوب متولد شدند.

۲. سفر پیدایش، باب ۲۴، آیه ۶۴-۶۵.

۳. چگونه فرزندان ما با حجاب می شوند، احمد لقمانی، انتشارات بهشت بینش، قم، چاپ اول، ۱۳۸۹ش، ص ۷۱.

دستورات خاصی دارد که پیروان خود را به رعایت آن دعوت کرده است و در مواضع متعددی از **تورات** و کتاب فقهی **تلمود**^۱ به طور صریح و روشن بر وجوب پوشیده بودن زن تأکید شده است. از جمله:

- ① لزوم پوشیدگی و پنهان داشتن زن؛^۲
- ② وجوب پوشش موی سر^۳ و نهی از لمس و تماس؛^۴
- ③ لزوم سکوت زن و پرهیز از هرگونه آرایش برای غیرهمسر؛^۵
- ④ نهی از تشبّه زن به مرد و برعکس در شیوه لباس پوشیدن؛^۶
- ⑤ پرهیز از آرایش زنان و ناز و غمزه و به صدا درآوردن خلخال‌های پا؛^۷
- ⑥ منع گفت‌وگوی علنی مردان و زنان، حتی بین زن و شوهر درون خانه، به گونه‌ای که همسایگان صدای او را بشنوند؛^۸
- ⑦ جدا بودن محل عبادت زنان از مردان در کنیسه؛
- ⑧ ناشایست شمردن اشعاری که در تمجید زیبایی زنان سروده می‌شد.^۹

۱. «تلمود» یکی از کتاب‌های مذهبی یهود می‌باشد که به عنوان تفسیری بر «میشیا» مجموعه‌ای حاوی شریعت شفاهی یهود و فتاوی فقیهان این قوم و از آثار مهم و ارزشمند در ادبیات دینی یهود می‌باشد. این کتاب دارای دو بخش «میشنا» و «گمارا» می‌باشد که در مجموع ۶۳ رساله را در بردارد.
۲. تلمود، برشیت ربا ۱/۱۸.
۳. تورات، سفر اعداد، باب ۵، فقره ۱۸.
۴. تورات، کتاب امثال سلیمان نبی، باب ۶، فقرات ۱-۱۰ و ۲۰-۲۶.
۵. تاریخ تمدن، ویل دورانت، مترجم: احمد آرام، نشر اقبال، تهران، ۱۳۷۷ ش، ج ۱۲، ص ۳۱.
۶. تورات، سفر تثبیه، باب ۲۲، فقره ۵؛ سفر پیدایش، باب ۲۴، فقره ۶۴-۶۵.
۷. تورات، کتاب اشعیاء نبی، باب سوم، فقره ۱۶-۲۶.
۸. تلمود، میشنا کتوبوت، باب ۷، فقره ۶.
۹. تاریخ تمدن، ج ۴، ص ۴۶۱.

در تعالیم یهود، علاوه بر اشاره به رعایت عفت و حجاب زنان، همواره قوانینی برای حفظ عفاف در جامعه وجود داشته است. اگرچه در اثر پراکندگی قوم یهود

تفاوت‌هایی در کیفیت رعایت آن وجود دارد؛ اما می‌توان از منابع دینی یهودیان، قاعده اصلی و روش کلی آن آیین را به دست آورد، هرچند بعضی از پیروان کنونی آن آیین بدان پایبندی کافی نشان ندهند.

درباره عروس یهودا (یهودا پسر چهارم حضرت یعقوب علیه السلام) در تورات می‌گوید:

«پس رخت بیوگی را از خویشتن بیرون کرده و برقی بر روی کشیده و خود را در چادر پوشیده و به دروازه عنیایم که در راه تمنه است، بنشست.»^۱

در این مطلب که نقل ماجرای عروس بیوه یهودا (پسر یعقوب علیه السلام و لیه^۲) می‌باشد، استفاده از عبارات برقع (روبند) و نیز چادر، نشان دهنده رواج استفاده از این نوع حجاب بین زنان بنی اسرائیل است.

۱. تورات، سفر پیدایش، باب ۳۸، فقرات ۱۵-۱۴.

۲. «لیه» که به: لیا، لینه و لایا نیز نامیده شده است، نام دختر لابان و همسر حضرت یعقوب علیه السلام

می‌باشد. <https://fa.wikipedia.org>

«رابی» دکتر مناخیم.م. بریر^۱ (پرفسور ادبیات کتاب مقدس در دانشگاه ییشیوا^۲) در کتاب «**زنان یهودی در ادبیات ربانی**» می‌گوید:

«همواره این سنت برای زنان یهودی وجود داشته که با یک پوشش سر با هر چیزی، در مجامع بروند، حتی این‌که همه صورت را بپوشانند و تنها یک چشم را آزاد بگذارند»^۳.

حجاب در مسیحیت

مسیحیت در امر حجاب همان احکام شریعت یهود را ادامه داده و چه بسا سختگیرانه‌تر نیز عمل نمود؛ چراکه در شریعت یهود، تشکیل خانواده و ازدواج امری مقدس محسوب می‌شود؛ اما از دیدگاه مسیحیت قرون اولیه، تجرد مقدس شمرده می‌شد.^۴ بنابراین، مسیحیت برای از بین بردن زمینه هرگونه تحریک و تهییج، زنان را به صورت شدیدتری به رعایت کامل پوشش و دوری از هرگونه آرایش و تزیین فراخواند.^۵

۱. Rabbi Dr.M.brayer.

۲. دانشگاه ییشیوا، مرکز دانشگاهی که در آن جا دانشجویان علاوه بر گذراندن دروس کلاسیک به تحصیل علوم دینی یهودی می‌پردازند.

۳. عفاف و حجاب در ادیان الهی، ص ۳۵.

۴. خاطرنشان می‌شود که اکنون مسیحیت، ازدواج را برای تمام مسیحیان مقدس می‌شمرد و تنها آن را برای پاپ و اسقف کلیسا ممنوع می‌داند. <https://b2n.ir/k77821>

۵. زن بصیرت حجاب، قاسم نصیرزاده، نشر اکرام، قم، چاپ اول، ۱۳۸۹ش، ص ۱۲۱.

«ویل دورانت» در این باره می‌گوید:

«در حقیقت مسیحیت نه تنها احکام شریعت یهود دربارهٔ حجاب زنان را تغییر نداده و قوانین شدید آن را استمرار بخشیده است؛ بلکه در برخی موارد قدم را فراتر نهاده و با تأکید بیش‌تری اهمیت رعایت عفت را مطرح ساخته است»^۱.

برای اثبات وجود حجاب در مسیحیت چهار سند متقن وجود دارد:

① کتاب مقدس مسیحیان: در این کتاب (عهد جدید یا همان اناجیل چهارگانه) به‌طور صریح آیاتی دربارهٔ لزوم توجه به حیا و عفت زن آمده است، از جمله:

① لزوم عفت و خانه‌نشینی زنان؛^۲

② آراستگی زن به حیا؛^۳

③ پرهیز از آرایش با زیورآلات و بافتن مو؛^۴

④ وجوب پوشاندن موی سر، به ویژه در مراسم عبادی؛^۵

۱. تاریخ تمدن، ص ۴۳۹.

۲. انجیل، رساله پولیس بتیطس، باب دوم، فقره ۱-۶.

۳. همان، رساله پولیس به تیمونائوس، باب دوم، فقره ۹-۱۵.

۴. همان، رساله پطرس رسول، باب سوم، فقره ۱-۶.

۵. همان، رساله اول پولس رسول به قرنتیان، باب یازدهم، فقره ۱-۱۷.

۲ دیدگاه بزرگان مسیحی: دکتر «حکیم الهی» استاد دانشگاه لندن، در کتاب «زن و آزادی»، پس از تشریح وضعیت زنان نزد اروپاییان، در مورد حکم پوشش و حجاب زنان در مسیحیت، عقاید «کلمنت» و «تیرتولیان» (دو مرجع و دو اسقف بزرگ از قدمای مسیحیت) را درباره حجاب چنین بازگو می‌کند:

«زن باید کاملاً در حجاب و پوشیده باشد؛ مگر آن که در خانه خود باشد؛ زیرا فقط لباسی که او را می‌پوشاند، می‌تواند از خیره شدن چشم‌ها به سوی او مانع گردد. زن نباید صورت خود را عریان ارائه دهد تا دیگری را با نگاه کردن به صورتش وادار به گناه نماید. برای زن مؤمن عیسوی، در نظر خداوند، پسندیده نیست که نزد بیگانگان به زیور آراسته گردد و حتی زیبایی طبیعی آن نیز باید مخفی گردد؛ زیرا برای بینندگان خطرناک است.»^۱

۳ مستندات تاریخی (اعم از تصاویر و مجسمه‌ها): در مجسمه‌ها و تصاویر مذهبی مسیحیان نیز زنان قدیسه همواره دارای حجاب هستند. از نظر تاریخی تردیدی در این نیست که مسیحیان قرون اولیه حجاب داشته‌اند؛

۱. زن و آزادی، محمدعلی الهی حکیم، دفتر نشریات حکیم الهی، تهران، ۱۳۴۲ق، ص ۵۳.

۱۴ سیرهٔ زنان متدین مسیحیت، به خصوص راهبه‌ها: محجبه بودن راهبه‌های مسیحی نیز یک سنت دیرینه بوده که از قرون اولیهٔ مسیحیت تا به امروز باقی مانده است و می‌بینیم زنان مسیحی، حتی در دوران کنونی نیز به سنت دیرین خود، وقتی به کلیسا می‌روند، معمولاً پارچه‌ای به سرشان می‌بندند و آرایش خود را پاک می‌کنند.

حجاب در آیین زرتشت

زرتشت، پیامبر ایرانی است که به گفتهٔ مورخان، تاریخ ظهورش ۶ تا ۷ هزار سال قبل از میلاد حضرت مسیح ﷺ تخمین زده شده و زرتشتیان در لسان قرآن «مجوس» خوانده و در تعالیم اسلامی، پیروان یکی از انبیای برحق شمرده شده‌اند.

۱. زرتشت، زردشت، زردهشت یا زرائشت (Zoroaster) و در اوستا زرتوشتر، به مانک (معنی) دارندهٔ روشنایی زرین رنگ یا به گزارش دیگر، دارندهٔ شتر زردفام و سرانجام به مانک ستارهٔ زرین است.

در روایتی از پیامبر ﷺ نقل شده است: «أَنَّ الْمَجُوسَ كَانَ لَهُمْ نَبِيٌّ فَقَتَلُوهُ وَ كِتَابٌ أَحْرَقُوهُ»؛ مجوس پیامبر و کتاب آسمانی داشتند؛ ولی پیامبرشان را به قتل رسانده و کتاب او را آتش زدند».

زنان ایران باستان از گذشته‌ای دور دارای پوشش کاملی بودند و با توجه به آثار باقی مانده، این امر تا زمان ظهور زرتشت و نیز پس از او ادامه داشته است.

از مجموع آنچه از آموزش‌های زرتشت به دست می‌آید، بیش‌تر توجه این آیین به روح عفاف و پاکدامنی است و حفظ حجاب زنان زرتشتی براساس آثار و اسناد

باقی مانده، بیش‌تر در سیره عملی مورد تنفیذ، تقریر و تأکید قرار گرفته است. به عنوان نمونه، در متن فقهی زرتشتی متعلق به قرن ۴ ق/م، به نام «روایت حمیدی اشاوهیش تان» در آن از چادر همراه با سرپند و «واشمک»

۱. تفصیل وسائل الشیعة إلى تحصیل مسائل الشریعة، محمد بن حسن حر عاملی، مؤسسه آل‌البتیة ﷺ لاجیاء التراث، قم، چاپ اول، ۱۴۰۹ق، ج ۱۵، ص ۱۲۶.

به عنوان سربندی زنانه که زنان زرتشتی به سر می‌کردند، یاد شده است.^۱ از نظر دین زرتشت، بر تمام مردان و زنان واجب است هنگام انجام مراسم عبادی و نیایش، سر خود را بپوشانند. در «خرده اوستا» چنین آمده است:

«نامی زت واجیم همگی سر واپوشیم، همگی نماز وکریم

بدادار هرمز؛^۲ همگان نامی ز تو برگوییم و همگان سر خود

را بپوشانیم، آن‌گاه به درگاه دادار اهورمزدا نماز کنیم».

طبق اسنادی که تاکنون نسبت به ادیان الهی مورد بررسی قرار گرفت، ثابت می‌شود که حجاب بین تمامی ادیان الهی امر مسلمی محسوب می‌شود، نه امری که تنها به دین اسلام اختصاص داشته باشد؛ اما این که چرا زنان پیرو ادیان الهی در کشورهای غربی نسبت به این دستور دینی بی‌مولاتی می‌کنند، باید جداگانه مورد بررسی قرار گیرد.^۳

۱. عفاف و حجاب در ادیان الهی، ص ۱۳۴.

۲. اوستا، خرده اوستا، فصل آفرینگان دهمان.

۳. همان، ص ۶۵۰، م ۹۱۴؛ اجوبة الاستفتائات، سید علی حسینی خامنه‌ای رحمته الله علیه، ص ۸۵، س ۳۹۳.

- موضوع اصلی: تجربه تبلیغی
- موضوع فرعی: مصاحبه با مبلغان موفق
- مخاطب: مبلغان و مربیان دانش آموزی
- قالب: مصاحبه
- مدت زمان تقریبی مطالعه: ۵ دقیقه

مصاحبه با مبلغان موفق (خانم سمیه شریفی)

اشاره

«جهاد» از کلید واژه‌هایی است که وقتی به کلمه‌ای دیگر اضافه شود، برای ما مفهومی متفاوت پیدا می‌کند؛ یعنی آن کار باید با **توان** و **اخلاص** بیش‌تر و دقیق‌تر انجام شود. اگر رهبر عزیزمان فرمودند **جهاد تبیین**؛ یعنی برای تبیین باید با تلاشی بیش‌تر، خالصانه‌تر و دقیق‌تر به دنبال تبیین‌گری بروید.

همچنین اگر فردی عنوان **مبلغ جهادی** گرفت؛ یعنی دیگر زمان و مکان برای او محدودیت ایجاد نمی‌کنند؛ خواه در کویر باشد، خواه در کوهستان؛ بین افراد متدین و مقید باشد یا در گروه‌ها و فرقه‌های غیر شیعه، **تبلیغ دین** باید انجام شود و به بهترین نحو صورت گیرد.

در یکی دیگر از مصاحبه‌ها با مبلغان پرتلاش و موفق، این بار سری به غرب کشور و استان کرمانشاه می‌زنیم تا با یکی از مبلغان جهادی و پرتلاش هم صحبت شویم:

؟ با سلام و عرض ادب، ضمن معرفی و بیان سابقه خدمت خود در امر

مقدس تبلیغ، بفرمایید در چه مقطعی به تبلیغ مشغول هستید؟

☑ سلام و عرض احترام خدمت شما و همکاران‌تان، **سمیه شریفی** از استان کرمانشاه، شهرستان اسلام‌آباد غرب، دارای مدرک سطح سه جامعه الزهراء قم، رشته تفسیر و علوم قرآن، حافظ قرآن، پژوهشگر و دارای رزومه پژوهشی هستم و در سامانه تبلیغ تخصصی «سمتا» و «شمیم» در قم پرونده تبلیغی دارم و دوره‌های **تربیت کودک و نوجوان** و **مهارت‌های فرزندپروری** را در دفتر تبلیغات اسلامی قم گذرانده‌ام.

همچنین دوره‌های تفسیر و ترجمه قرآن، سواد رسانه‌ای و معلمی آنلاین

قرآن را در مؤسسات اتحادیه‌های قرآنی و دوره‌های مرتبط با **طرح امین** را نیز گذرانده‌ام و از سال ۹۲ تاکنون در مدارس آموزش و پرورش مربی کانون اداره آموزش و پرورش، در منطقه گهواره از بخش کرند غرب، **مربی قرآن** و مبلغ بوده‌ام. هشت سال در کانون ولایت (کانون دانش‌آموزی) کمیته امداد فعالیت دارم و مربی طرح فلاح کمیته امداد نیز بوده‌ام و گزینش شده این نهاد هستم. در شهرستان اسلام‌آباد مؤسسه نیکوکاری دارم و در مناسبت‌ها به دانش‌آموزان و خانواده‌های نیازمند کمک می‌کنیم.

مدت سه سال در آموزش و پرورش شهرستان گهواره، در مقاطع ابتدایی، راهنمایی و دبیرستان مشغول به فعالیت تبلیغی بودم و چون بیش‌تر مردم این منطقه از **فرقه اهل حق** هستند و بصیرت و آگاهی‌شان نسبت به مذهب تشیع کم بوده، از بیش‌تر واجبات دینی و مسائل اعتقادی اطلاعی ندارند، بیش‌تر تلاشم را در پر کردن این خلأ گذاشته‌ام. با همکاری کمیته امداد بیش‌تر دانش‌آموزان را به سفر مشهد برده و یک هیئت مذهبی به اسم **حضرت ام‌البنین** علیها السلام در آن منطقه تشکیل داده‌ام. هم‌اکنون در شهرستان اسلام‌آباد غرب به عنوان **مربی طرح امین** به صورت جهادی در مقطع **ابتدایی** مشغول تبلیغ هستم.

در این مدت تألیفات و پژوهش‌هایی نیز داشته‌ام، از جمله:

- ① چاپ کتاب «استقلال قرآن و خاستگاه و چالش‌ها»؛
- ② شیوه استکبارستیزی در آموزه‌های قرآن کریم (کنفرانس بین‌المللی)؛
- ③ نقش روحانیت در کاهش شکاف میان خانواده‌ها در استفاده از فضای مجازی (کنفرانس بین‌المللی)؛
- ④ کاوشی در پیاده‌روی اربعین حسینی و اثرگذاری تربیتی و اجتماعی آن (کنفرانس بین‌المللی)؛
- ⑤ راهکارهای ارتقای صلۀ رحم در آموزه‌های اسلامی (کنفرانس بین‌المللی)؛
- ⑥ واکاوی پیامد تکدی‌گری از دیدگاه قرآن کریم (مجله پژوهش‌های معاصر در علوم تحقیقات).

با توجه به تجربیات و سابقه تبلیغی‌تان، توجه به چه نکاتی را در تبلیغ

دانش‌آموزی ضروری می‌دانید؟

☑ شاخصه‌های زیر را در تبلیغ دانش‌آموزی مؤثر می‌دانم:

① **اخلاص در عمل:** اگر صدها سخنرانی و هزاران جلد تفسیر قرآن

بنویسیم؛ اما اخلاص نداشته باشیم، راه به جایی نخواهیم برد؛

۲) **شناخت روحيات مخاطبين:** اولین قدم در تبليغ دانش آموزی این است که سعی کنیم خصوصيات اخلاقی او را بشناسم و درد این نسل را شناسایی کنیم. در این صورت می توانیم درمانی که مورد نیاز اوست،

به وی ارائه بدهیم و طبیعتاً این بهترین راه جذب آنان است؛

۳) **تنوع در روش های تبليغ:** بنده مدیر حلقهات تربیتی استان کرمانشاه هستم. هفته ای سه بار دانش آموزان را به فضای سبز در حیاط کانون شهید صادقی می برم

و تبليغ **چهره به چهره** دارم و به صورت یک حلقه تربیتی دوره می دخترانه، هر هفته درباره یکی از مباحث **آسيب های اجتماعی** مثل آسيب های فضای مجازی، بدحجابی و... به بحث و گفت و گو می پردازم؛

۴) چند تجربه بسیار مهم خود را که سایر مبلغین می توانند در مدارس یا

مساجد از آن ها الگو بگیرند، بیان فرمایید؟

✓ عرض شد من در منطقه ای فعالیت داشتم که **فرقه اهل حق** فعالیت داشت. بنابراین، به قدری فرهنگ اهل حق در آن منطقه حاکم

بود که وقتی به مدرسه رفتم، دانش آموزان به نمازخانه نمی آمدند و مدام می گفتند کلاس قرآن و احکام را در مسجد و نمازخانه برگزار نکنید؛ چون فرهنگ آنجا این طور بود که نماز نمی خواندند و مسجد نرفتن در آن منطقه یک فرهنگ بود. در نتیجه به کمک سازمان تبلیغات توانستم در آن منطقه هیئت مذهبی تأسیس کنم، سپس سعی کردم دانش آموزان تمام مقاطع را به مسجد ببرم. مثلاً ماه مبارک رمضان به کمک بسیج دانش آموزی، دانش آموزان را به مسجد می بردم و غذای نذری می پختم و بین آنان پخش می کردم. همچنین کلاس های قرآن، احکام، دعا و مهارت های زندگی برگزار می کردم و در کلاس ها قصه، سیره اهل بیت علیهم السلام و... مثال هایی می آوردم و می گفتم که زمان پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله نیز زن ها در مسجد شرکت می کردند و نمونه هایی مثال می آوردم.

بعضی از مبلغین که تازه وارد عرصه تبلیغ دانش آموزی شده اند، انتظار دارند تمام برنامه هایشان با استقبال دانش آموزان و به نحو احسن انجام شود، در حالی که این چنین نیست. آیا برنامه ای بوده که شما در اجرای آن با مشکل مواجه شده باشید؟ راهکارهای شما برای تکرار نشدن آن شکست چه بوده است؟

هر انسانی در طول عمرش ممکن است شکست بخورد؛ ولی با هر شکست می توانیم تجربه و موفقیت کسب کنیم؛ چون در منطقه

گهواره انتظار داشتیم کل امکانات تبلیغی برایم فراهم باشد؛ ولی چنین نبود و مشکلات زیادی در رفت و آمد داشتیم. در پاسخ‌گویی به شبهات باید بصیرت و آگاهی می‌داشتیم و حساسیت کار بسیار بالا بود؛ ولی کم‌کم امر تبلیغ برای من شیرین‌تر و جذاب‌تر شد و توانستم با بیش‌تر دانش‌آموزان آن منطقه ارتباط مؤثر برقرار کنم.

انبیاء علیهم‌السلام هیچ‌گاه مدعو نبودند؛ بلکه داعی بودند. تاکنون جایی نشنیده‌ایم که برای سخنرانی یک پیغمبر، تربیون آماده کرده باشند؛ بلکه برعکس، آنان در امر تبلیغ با سنگ، ناسزا و سختی‌های فراوانی مواجه بودند. بعضی طلاب انتظار دارند دعوت‌نامه داشته باشیم تا تشکیل جلسات دهند، در حالی که اگر بخواهیم منتظر این مقدمات باشیم، هرگز نمی‌توانیم کار تبلیغ **دین خدا** را پیش ببریم.

بفرمایید از چه ایده‌ها و روش‌هایی برای مقبولیت بین دانش‌آموزان و

جذب مخاطب استفاده کرده‌اید؟

☑ **برخورد خوش**، رکن اصلی و اساسی تبلیغ و تأثیر در جذب است و در قرآن آمده که عامل موفقیت **رسول خدا ﷺ** اخلاق خوش و مهربانی حضرت بوده است. برنامه‌های تفریحی نیز در امر تربیت نقش سازنده‌ای دارد. همچنین برگزاری **مسابقات** گوناگون در اردو می‌تواند در

ایجاد ارتباط، گزینه خوبی باشد. با جلسات پرسش و پاسخ و برگزاری سیر مطالعاتی می‌توانیم دانش آموزان را به انتخاب کتاب‌های مناسب تربیتی و مطالعه هدفمند تشویق کنیم تا آثار شهید مطهری و استاد علی صفایی حائری را که بیش‌تر در مورد **مباحث تربیتی** است، مطالعه کنند.

در مسیر تبلیغ دانش آموزی تاکنون با چه موانع و آفت‌هایی برخورد کرده‌اید؟

کرده‌اید؟

☑ عواملی مثل **اعتیاد به فضای مجازی**، **طلاق عاطفی در خانواده‌ها** که باعث گوشه‌گیری و افسردگی دانش آموز و افت تحصیلی شده است، همچنین دوست شدن دانش آموز محجبه با دخترانی که اهل رعایت موازین شرعی نیستند و حجاب نامناسب دارند و بی‌توجهی پدر و

مادران به دانش‌آموزشان که باعث شده به جنس غیر از خودش برای ابراز احساسات و... روی بیاورد، از جمله مشکلات پیش روی مبلغان است.

❓ از چه راهکارهایی برای مانع‌زدایی بهره‌برده‌اید؟

☑ چون خودم حافظ قرآن هستم و رشته تفسیر و علوم قرآن را گذرانده‌ام، برای ارائه محتوای تربیتی از آیات قرآن کریم استفاده می‌کنم؛ چون اثراتش روی دانش‌آموز بیش‌تر است. تشبیه و تمثیل نیز بهترین روش برای فهماندن مطالب بوده، در قرآن، **سوره حشر، آیه ۲۱** می‌فرماید برای مردم مثال می‌زنیم که متذکر شوند. همچنین استفاده از هنر؛ زیرا انسان ذاتاً از هنر لذت می‌برد و از خشکی و یکنواختی فراری است و برای انتقال مسائل دینی باید از روش‌های هنری استفاده کنیم. مثلاً **امام باقر (ع)** برای نمایش وضوی **پیامبر (ص)** عملاً وضو گرفتند. معرفی الگوهای خوب و بد، مثلاً **رسول خدا (ص)** بهترین اسوه مسلمانان است.

واکسینه نمودن مخاطبان در برابر **آسیب‌های فضای مجازی** و مبارزه با تبلیغات ضد دینی در فضای مجازی و استفاده از تکنولوژی برای حفاظت از دانش‌آموزان؛ برای مثال در مدارس کارگاه آموزشی برگزار کنیم تا جست‌وجوی امن و تنظیمات حریم خصوصی را کنترل کنند و آگاهی بخشی به این‌که هرگز اسم، عکس یا اطلاعات شخصی خود

را در اختیار دیگران، خصوصاً در فضای مجازی قرار ندهند. باید با نشان دادن **الگوهای درست** در مسیر زندگی، اثرات سوء و مخرب آن را به او یادآور شویم و افکار آسیب دیده و مسموم او را درمان کنیم. یک نوجوان بیش تر از این که خودش بداند در چه مسیر ویران کننده ای قرار گرفته، تحت تأثیر افکار دوستان و هم کلاسی هایش قرار می گیرد و فضای مجازی را به عنوان یک حامی و الگو در برابر ناملازمات انتخاب می کند. در صورت این گونه برخوردها، مربیان باید راه درست را به نوجوان نشان دهند و طوری او را توجیه کنند که از این فضاها درست استفاده کرده، با احتیاط عمل کند.

با توجه به این که شما پژوهش گر هستید، بفرمایید در زمینه های

فرهنگی و تبلیغی چه اقدامات پژوهشی انجام داده اید و چه تأثیراتی در

مخاطبانان داشته است؟

☑ **تأثیر تحقیق و پژوهش** در نوع نگاه به مبلّغ و ارائه خود در تبلیغ بسیار مهم است، به خصوص در امر **کتابخوانی و نویسندگی**؛ چراکه مبلّغ محققِ کاردان می تواند اشتیاق دانش آموز به مطالعه را فزونی دهد و با ارائه الگوی صحیح مطالعه به دانش آموز، مسیر زندگی او را به سوی

کمال هدایت کند. من برای جذب دانش آموزان به سمت نویسندگی و کتابخوانی در کلاس قرآن، کتاب جایزه می دادم یا برای آنان داستان شهید حاج همت یا کتاب حاج قاسم علیه السلام را برای دانش آموزان می گفتم که به نوشتن علاقه پیدا کنند. با ایجاد مسابقه مقاله نویسی در مورد حجاب و عفاف یا خاطره نویسی بین دانش آموزان مقطع متوسطه، نفرات برتر را به استان معرفی می کردیم. دانش آموزان کمیته امداد را که در نویسندگی مهارت داشتند، شناسایی کرده، با ایجاد انگیزه کار گروهی در مقاله نویسی، توانستم بین آنان مهر و محبت ایجاد کنم.

اتفاقاً مدیر مدرسه ای یکی از مقالات بنده با موضوع «جریان شناسی فکری عصر امام هادی علیه السلام» را که در دبیرخانه مجله «پیشرفت های نوین در روانشناسی علوم تربیتی و آموزش و پرورش» در بیش از ۴۰ پایگاه علمی داخلی و بین المللی منتشر شده، دیده و مشتاق شده بود که در مقطع دبیرستان با ایشان در مدارس صدرا همکاری کنم. ایشان هنوز در کارهای مسابقات مقاله نویسی، خاطره نویسی یا نمایشگاه کتاب از من نظر و پیشنهاد می خواهد تا مسابقات، با هم فکری و ایجاد انگیزش با هدف خاص تربیت اسلامی برگزار شود و دانش آموزان را به مقاله نویسی و کتاب علاقه مند کنم.

❓ برای اجرای طرح تربیتی در مدارس امین، شیوه یا راهکار خاصی دارید؟

برای تقویت اجرای این طرح چه پیشنهادهای ارائه می‌کنید؟

☑ برای اجرای بهتر طرح تربیتی امین، مبلغان با استعداد و نخبه نیاز دارند بیش‌تر بین دانش‌آموزان باشند. چون شرایط درسی و برنامه‌ها در مدارس از لحاظ زمانی طوری تنظیم شده که ما زمان خیلی کمی می‌توانیم بین دانش‌آموزان باشیم. بنده از مدیریت مدارس امین خواهشمندم کاری کنند که طلاب امین با استعداد و نخبه جزء نیروهای اجرایی مدارس باشند که بتوانیم در عرصه تربیت دینی و شاخص‌های تربیتی، برای کشور عزیزمان گام‌های مفیدی برداریم.

❓ هدایا و جوایز برنامه‌ها و مسابقات خود را از چه طریقی تهیه می‌کنید؟

☑ چون خودم مؤسسه نیکوکاری دارم، جوایز را از طریق آن مؤسسه و خیرین فراهم می‌کنم و از مدیر مدرسه نیز برای تهیه جوایز کمک می‌گیرم.

❓ برای ارتباط‌گیری و اثرگذاری بر سایر مربیان و والدین دانش‌آموزان چه

برنامه‌ای دارید؟

☑️ اهم پیشنهادات من به شرح ذیل است:

- ❶ شرکت در جلسات مشترک با معلمان برای بهبود فعالیت‌ها؛
  - ❷ همکاری در برگزاری مسابقات گوناگون آموزش و پرورش و تهیه جوایز به منظور تشویق دانش‌آموزان؛
  - ❸ همکاری در ارائه خدمات رفاهی به دانش‌آموزان کم‌بضاعت و مشارکت در برگزاری مراسمات مناسبی - مذهبی و تشویق دانش‌آموزان به انجام فرائض دینی؛
- و برای **اولیا**؛ توجه به انتظارات اولیا، راه‌اندازی نشریه یا گاه‌نامه انجمن برای مدرسه در راستای ارتباط بیشتر با اولیای دانش‌آموزان، برگزاری مسابقه نوشتن زندگی‌نامه و خاطرات، برگزاری مسابقات اذان، احکام، مداحی و حفظ حدیث برای نهادینه شدن **مفاهیم اسلامی** و استفاده از مهارت و توانایی اولیا به شکل علمی.

❓ اگر دوباره بخواهید کار تبلیغ را شروع کنید، در چه مقطعی علاقه دارید

فعالیت کنید؟

☑ بنده در تمام مقاطع تحصیلی فعالیت داشته‌ام؛ ولی مقطع

ابتدایی را بیش‌تر می‌پسندم. هرچند برای کار با مقطع ابتدایی باید

عملکردمان همراه با مهارت و هوشیاری زیادی باشد؛ زیرا دانش‌آموزان

در این مقطع انواع سؤال‌های خداشناسی، جهان‌خلقت، حجاب و...

را که در ذهنشان می‌گذرد، می‌پرسند و پاسخ درست و متناسب دادن به

آنان بسیار حایز اهمیت است؛ زیرا گاهی همین سؤالات به ظاهر ساده،

ذهنیت و تصورات آینده‌آنها را می‌سازد. اگر در همین مقطع ابتدایی

بتوانیم در امر تبلیغ خوب کار کنیم، دانش‌آموز برای مقاطع بالاتر کم‌تر

دچار آسیب می‌شود و قدرت بصیرت و آگاهی او بسیار بیش‌تر می‌شود.

❓ نحوه برخورد شما با دانش‌آموزانی که از لحاظ خانوادگی یا فردی دچار

آسیب هستند، چه در زمینه اعتقادی و چه از لحاظ اخلاقی، چگونه

بوده است؟

☑ ابتدا به دانش‌آموز مشاوره می‌دهم و حالت رفتاری او را در کلاس

زیر نظر می‌گیرم. دانش‌آموزی که گوشه‌گیر است یا دچار تغییرات

خُلقی شده را به مدیر مدرسه معرفی می‌کنم و با سایر معلمان در میان

می‌گذارم و اگر نکته‌ای لازم باشد، تذکر می‌دهم و تأکید می‌کنم که علائم خطرپذیری در دانش‌آموزان را بشناسند و در صورت نیاز، به اولیای او نیز گزارش می‌دهم تا اقدامات تکمیلی برای دانش‌آموز صورت بگیرد و به کمک مدیران و معلمان در جلسات انجمن اولیا و مربیان، با خانواده‌ها و جلسات مشورتی برگزار می‌کنم؛ اگر نتیجه‌ای نگرفتیم، سپس آن‌ها را به مراکز مشاوره مذهبی معتبر که زیر نظر حوزه علمیه است، معرفی می‌کنیم. از آنجا که آسیب‌های اجتماعی بین دانش‌آموزان شیوع دارد، سعی می‌کنم با ایجاد کارگاه‌های تخصصی، مانند کمیته پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی در آموزش و پرورش و مدرسه، دانش‌آموزان را در برابر آسیب‌های احتمالی واکسینه و تقویت کنیم.

❓ با توجه به شاخصه‌های اصلی و ارزشی طرح تربیتی امین، شما در تبلیغات چهره به چهره با دانش‌آموزان ابتدایی، بر کدام شاخصه‌ها بیش‌تر تأکید می‌کنید؟

چون در مقطع ابتدایی تدریس قرآن دارم، بیش‌تر شاخصه‌های تربیتی مد نظرم: محبت، عشق به خدا، قرآن، اهل بیت علیهم‌السلام، نظام اسلامی، ولایت فقیه و تقلید است؛ با ایجاد و تقویت حس تبّری از دشمنان خدا و اهل بیت علیهم‌السلام و تقویت حس دوستی خدا و اهل بیت علیهم‌السلام. همان‌طور که امام صادق علیه‌السلام می‌فرمایند: «حُبُّ أَوْلِيَاءِ اللَّهِ وَاجِبٌ وَالْوِلَايَةُ لَهُمْ وَاجِبَةٌ وَالْبِرَاءَةُ مِنْ أَعْدَائِهِمْ وَاجِبَةٌ وَمِنَ الَّذِينَ ظَلَمُوا آلَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِمْ؛ ولایت و محبت اولیای خدا و بیزاری و تبّری از دشمنانشان و از کسانی که به آل محمد صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم ستم روا داشته‌اند واجب و الزامی است».

در پایان از وقتی که برای مصاحبه گذاشتید، تقدیر و تشکر می‌کنیم
و از خدای تعالی برای شما و سایر مبلغان محترم طرح امین آرزوی
موفقیت و توفیق روزافزون خواهانیم.

ہمارے سچے

- **موضوع اصلی:** فرصت‌های تبلیغی در مدارس
- **موضوع فرعی:** فرصت تعطیلات
- **مفاصل:** میلان و مربیان دانش‌آموزی
- **قالب:** مقاله کوتاه
- **مدت زمان تقریبی مطالعه:** ۷ دقیقه

مهدی سلیمانی آشتیانی

فرصت تبلیغی تعطیلات

اشاره

مگر تعطیلات برای استراحت نیست؟ چگونه می‌شود که این تعطیلات برای معلم و مربی تربیتی یک فرصت تلقی شود؟ آیا دانش‌آموزان به استراحت و تفریح نیاز ندارند؟ آیا بهتر نیست مربیان در تعطیلات، دست از سر دانش‌آموزان بردارند و بگذارند آنان با تفریح، خستگی روزهای مدرسه را از تن بیرون کنند و بعد از تعطیلات با روحیه‌ای شاد وارد مدرسه شوند؟

قبل از ورود به این بحث، بایکدیگر یک حساب سرانگشتی داشته باشیم:

۱ سال = ۳۶۵ روز = ۵۲ هفته است که:

تعطیلات تابستان = ۹۳ روز

تعطیلات عید نوروز = حداقل ۱۵ روز

(چند روز قبل از عید تا ۱۳ فروردین)؛

تعطیلات جمعه = ۳۷ روز (منهای تابستان و عید)؛

تعطیلات پنجشنبه = ۳۷ روز (منهای تابستان و عید)؛

تعطیلات مناسبتی: حداقل ۱۰ روز در سال.

نتیجه: $۱۷۳ = ۳۶۵ - ۹۳ - ۱۵ - ۳۷ - ۳۷ - ۱۰$ ؛ یعنی **۱۷۳ روز** در سال مدرسه باز

است و یک دانش‌آموز در خوش‌بینانه‌ترین حالت، در سال ۱۷۳ روز به مدرسه

می‌رود؛ جدا از این که خردادماه (ایام امتحانات) را نیز باید دقیق‌تر حساب

نمود. با این وضعیت، آیا می‌توان ادعا کرد که مدت تفریح دانش‌آموزان کم

است؟ آیا پرورش و تربیت دینی تنها در این مقدار از سال، منطقی است؟

آیا مبلغ می‌خواهد در تعطیلات جلوی تفریح و نشاط دانش‌آموزان را بگیرد؟

در جواب باید بگوییم: **خیر**.

تفریح دانش‌آموزان کم نبوده، بسنده کردن به این مقدار زمان برای پرورش

و تربیت دینی دانش‌آموزان منطقی نیست و مهم‌تر از همه این که مبلغ

نه تنها شادی و تفریح آنان را کم نخواهد کرد؛ بلکه با ارائه برنامه‌های شاد و

خاطره‌ساز، زمان‌های تلف شده دانش‌آموزان را نیز مدیریت کرده، آنان را در محیطی شاد، بدون هرگونه ممانعتی از تفریح و شادی تربیت دینی می‌کند.

■ نکات لازم:

① یکی از رازهای موفقیت مبلغ در مدرسه این است که هر فعالیتی در مدرسه را با مدیر هماهنگ کند و بدون هماهنگی قبلی فعالیتی انجام ندهد که در برخی موارد دچار آسیب‌های فراوانی خواهد شد. همچنین، این هماهنگی باعث می‌شود مدیر با مبلغ همراهی بیش‌تری داشته، در پیشبرد اهداف وی مؤثرتر باشد. البته این بدان معنا نیست که هر فعالیت کوچکی را نیز هماهنگ کند؛ چراکه این ارتباط بیش از حد با مدیر، خود نیز آسیب‌زا است. بنابراین، راه‌حل این است که مبلغ برنامه‌های خود را در دو سطح عام و خاص تعریف نماید. در ابتدای سال کلیات برنامه‌ها را برای مدیر توضیح دهد و مجوز انجام کلی را بگیرد و برای اجرای برنامه‌های خاص هماهنگی‌های لازم را انجام دهد؛

② در بسیاری از برنامه‌ها، هماهنگی با معلمان می‌تواند بسیار کارساز باشد. ارتباط دوستانه و صمیمانه با معلمان برای هر مبلغی لازم و ضروری است، پس باید سعی نماید معلمانی را که از نظر سیاسی زاویه دارند نیز جذب نموده، به هیچ وجه اختلاف‌افکنی نکند؛

۳ در برنامه‌های خارج از مدرسه، حتماً و لزوماً باید اولیای دانش‌آموزان رضایت داشته و امضا نمایند؛

۴ حضور برخی از والدین بین دانش‌آموزان در برنامه‌های داخل و خارج مدرسه مفید است.

انواع تعطیلات

تعطیلات مدارس به چند دسته تقسیم می‌شود که لازم است مبلغ برای هرکدام از آن دسته‌ها برنامه‌ریزی جداگانه‌ای داشته باشد:

۱ تعطیلات آخر هفته (پنجشنبه و جمعه)

یکی از مهم‌ترین تعطیلات دانش‌آموزان، روزهای پنجشنبه و جمعه است. مبلغ می‌تواند برای این دو روز، ارتباط خود را با دانش‌آموزان حفظ کند؛ چراکه قطع کامل رابطه در این دو روز می‌تواند در کاهش روند تربیت و پرورش آنان مؤثر باشد.

● اهمیت برنامه‌های پنجشنبه‌ها:

معمولاً اکثر دانش‌آموزان پنجشنبه‌ها را به خواب، بازی یا دیدن تلویزیون می‌گذرانند؛ چراکه در اکثر استان‌ها، والدین در محل کار حضور دارند و از فرصت سفر یا همراه بودن با خانواده محروم هستند. بنابراین، روز پنجشنبه

فرصت مناسبی است که مبلغ برنامه‌های خود را ارائه دهد. البته دقت داشته باشید که هرکدام از برنامه‌های ذیل، خود یک فرصت تبلیغی است که در شماره‌های آینده به صورت ریز به آن پرداخته خواهد شد و در این گفتار، تنها به بیان کلیات اکتفا می‌کنیم:

۱ اجرای سرود و تئاتر

مبلغ می‌تواند بخشی از برنامه را به **گروه سرود یا تئاتر** اختصاص دهد (ان شاء الله راه استفاده از این فرصت، در شماره‌های آینده مفصلاً خواهد آمد)؛

۲ ورزش

مبلغ می‌تواند متناسب با محیط شهر و مدرسه از دانش‌آموزان بخواهد در ساعت خاصی در مدرسه حضور داشته باشند تا به همراه آنان به **ورزش** بپردازد. توضیح این فرصت نیز در شماره‌های آینده خواهد آمد؛

۳ نقاشی در طبیعت

دانش‌آموزانی که به **نقاشی** علاقه دارند، می‌توانند در بخشی از ساعات پنجشنبه یا جمعه به این امر بپردازند.

برنامه بسیار جذابی که مبلغ می‌تواند حتی در یکی از **پارک‌های محل** نیز آن را اجرا کند؛

د برنامه‌های علمی

دانش آموزانی علاقه دارند بخشی از این دو روز را به مطالعه و درس بگذرانند، فرصت خوبی است که مبلغ از شاگردان زرنگ و درس خوان به عنوان کمک استاد استفاده کرده، **مباحثات درسی** راه اندازی کند. این برنامه می‌تواند هم در تثبیت دروس در ذهن دانش آموزان زرنگ کمک کند و هم ضعف دانش آموزان دیگر را برطرف سازد؛

ه اردو

اردوهای این دو روز می‌تواند یکی از بهترین فرصت‌های تبلیغی باشد. این

اردو می‌تواند درون محله‌ای، درون شهری یا برون شهری برنامه ریزی شود. همچنین قالب اردوها نیز می‌تواند زیارتی، سیاحتی، سلامتی،

کمکی و... باشد که در آینده به توضیح آن خواهیم پرداخت.

روزهای جمعه، از اهمیت بالایی برخوردار است و اعمالی برای آن وارد شده؛ چراکه با توجه به روایات، گزیده‌ترین روزها و **عید** معرفی شده است. برنامه‌ها نیز می‌تواند در راستای تقویت همان اعمال و عبادات باشد.

برخی از اعمال مهم این روز: قرائت دعای ندبه، ذکر صلوات^۱، نماز جمعه^۲، غسل و... است که مبلغ برای هر کدام می‌تواند برنامه داشته باشد، از جمله:

① **دعای ندبه:** مبلغ می‌تواند مسجد محل را جهت قرائت دعای ندبه قرار دهد. در صورتی که چنین مراسمی آنجا وجود ندارد، با هماهنگی هیئت امناء و کمک گرفتن از دانش‌آموزان، دعای ندبه را راه‌اندازی کند و در مدرسه اعلام نماید که جهت دعای ندبه رأس ساعت خاصی در مسجد جمع شوند و از دانش‌آموزانی که دارای صوت خوب و دعاخوانی بی‌غلط هستند، برای قرائت دعا کمک بگیرد.

پس از دعا، **خوردن صبحانه** دور هم بسیار جذاب است. در صورتی که در مسجد فراهم باشد، بهتر است و اگر نباشد، باز با کمک دانش‌آموزان می‌توانند با سپردن مسئولیت به هر کدام، صبحانه‌ای سبک آماده کرده و میل کنند. هر لحظه این دوره‌می، فرصتی تبلیغی است.

۱. عَنْ مُوَلَانَا الصَّادِقِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: «مَا مِنْ عَمَلٍ أَفْضَلَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ مِنَ الصَّلَاةِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ»؛ هیچ عملی در روز جمعه برتر و با فضیلت‌تر از صلوات بر محمد و آل محمد نمی‌باشد. (وسائل الشیعه، ش‌بخ حر عاملی، آل‌البیت، ۱۴۱۴ق، ج ۷، ص ۳۸۱)

۲. جَاءَ اِعْرَابِيٌّ اِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ... فَقَالَ يَا رَسُولَ اللهِ اِنِّي تَهِيْتُ اِلَى الْحَجِّ كَذَا وَكَذَا مَرَّةً فَمَا قَدْرَ لِي فَقَالَ: عَلَيْكَ بِالْجُمُعَةِ فَانْهَاجِ حَجَّ الْمَسَاكِينِ. امام صادق عليه السلام فرمود: بادیه نشینی بحضور پیامبر خدا صلی الله علیه و آله رسید و عرضه داشت: چندین بار آماده سفر حج شده‌ام اما توفیق نیافتم، حضرت فرمود: نماز جمعه را دریاب که حج تهی‌دستان است. «وسائل الشیعه، ج ۵، ص ۵»

۲) **ذکر صلوات:** برای این برنامه می‌توان به صورت **غیرحضوری** ختم صلوات راه‌اندازی کرد. قاعدتاً این برنامه نیاز به پیش‌برنامه دارد و آن، بیان اهمیت و **فضیلت صلوات** در جمعه است. مبلّغ با تشکیل یک گروه در پیام‌رسان‌های ایرانی مانند ایتا، بله، سروش و... می‌تواند گروهی تشکیل دهد و از دانش‌آموزان، والدین و معلمان دعوت کند تا در این گروه عضو شوند و زمان خاصی مانند عصر جمعه را قرار دهد تا همه در گروه حضور داشته باشند و ختم صلوات انجام شود. مدیریت گروه و انجام مسابقاتی جذاب می‌تواند افراد بیش‌تری را جذب نماید. همچنین تشویق می‌تواند به صورت امتیازی باشد که هر زمان به حدی از امتیاز رسید، **جوایز** خاصی اهدا شود.

۳) **نماز جمعه:** ثبت نام از دانش‌آموزان و دعوت شخصی از آنان انجام شود و با همکاری مدرسه به تعداد بچه‌ها مینی‌بوس یا اتوبوس کرایه کرده، در ساعت مقرر از مکانی خاص حرکت کنند. فرصت‌های تبلیغی در اتوبوس تا نماز جمعه (رفت و برگشت) وجود دارد که مبلّغ می‌تواند بحث ختم صلوات و ذکر اهمیت آن را در این فضا اجرا نماید.

۲ تعطیلات مناسبتی

در طول سال تحصیلی، به مناسبت‌های مختلفی مانند شهادت و اعیاد و نیز مناسبت‌های ملی مانند: ۱۴ خرداد، نیمهٔ خرداد، ۲۲ بهمن و... مدارس تعطیل هستند و مبلغ می‌تواند با هماهنگی‌های زیر، از فرصت‌های تبلیغی استفاده کند:

۱. اعیاد و شهادت: مبلغ یک روایت کاربردی انتخاب نموده، از دانش‌آموزان بخواهد در آن روز تعطیل به آن عمل کنند. به عنوان نمونه: در تعطیلی ۲۱ ماه مبارک رمضان که شهادت امیرالمؤمنین علیه السلام است، این روایت را از قبل انتخاب نماید: «اقْبَلْ عُذْرَ مَنْ اَعْتَدَرَ اِلَيْكَ؛ اگر کسی از تو عذرخواهی کرد، عذرش را بپذیر (که نشانهٔ شخصیت والای توست).» سپس از دانش‌آموزان بخواهد برای عمل کردن به روایت حضرت، در این روز، اگر با خواهر یا برادرشان در منزل یا با دوستانشان اختلافی پیش آمده و از آن‌ها عذرخواهی کرده‌اند، بپذیرند و تجربیات و حس خود در این زمینه را برای مربی ارسال کنند!

۲. راهپیمایی‌ها: حضور دسته‌جمعی دانش‌آموزان در راهپیمایی‌ها با پرچم و تصاویر و... می‌تواند برای آنان بسیار جذاب باشد.

۳ تعطیلات بیماری

ممکن است هرکدام از دانش‌آموزان بیمار شوند و طبق دستور پزشک در خانه استراحت کنند. یکی از بهترین برنامه‌ها این است که مربی به همراه چند نفر از دوستان نزدیک آن دانش‌آموز، به عیادت او بروند. نفس عیادت و حضور مربی در منزل دانش‌آموز، آثار و برکات زیادی دارد؛ از جمله:

۱ دیدار با والدین دانش‌آموز و جلب اعتماد آنان نسبت به مربی که همین مسئله ممکن است به ارتباطات بعدی با پدر دانش‌آموز منجر شود و حتی شرکت ایشان در برنامه‌های مدرسه را به دنبال داشته باشد؛

۲ افزایش ارتباطات بعدی دانش‌آموز با مربی در مدرسه و شرکت فعال‌تر او در برنامه‌های مدرسه؛

۳ افزایش محبت: برای دانش‌آموز هدیه‌ای هرچند کوچک و کم‌ارزش تهیه نماید؛ زیرا نفس هدیه محبت را افزایش می‌دهد؛

۴ بهانه‌ای برای مرور روایات و توجه دین به ارتباط بین انسان‌ها: مربی ضمن گفت‌وگو می‌تواند چند آثار عیادت بیمار را یادآوری کند تا هم دانش‌آموز بیمار و هم همکلاسیان وی آن مطالب را یاد بگیرند؛ مثلاً بگوید: مجلس عیادت، مجلس استجابت دعاست یا مجلس عیادت ملاقات خداوند است. همچنین می‌تواند علاوه بر بیان این مطالب، روایتی در این زمینه بخواند، مانند: پیامبر ﷺ می‌فرمایند: روز قیامت خدای عزوجل بنده‌ای از بندگان خود را ملامت می‌کند و می‌فرماید: ای بنده من! چه چیز تو را بازداشت از

عیادت من، آن هنگام که بیمار شدم (چرا به عیادت من نیامدی)؟ عرض می‌کند: خدایا! تو خالق جهانی، درد و ناراحتی و مرض درباره تو معنا ندارد. تو منزهی از این که مریض شوی. خدا می‌فرماید: برادر مؤمن تو بیمار شد و به عیادتش نرفتی. به عزت و جلالم سوگند! اگر به دیدنش می‌رفتی، مرا نزد او می‌یافتی و هر حاجتی داشتی، بر می‌آوردم و این به خاطر احترامی است که بنده مؤمن نزد من دارد و من خدای رحمان و رحیم هستم.^۱

«مولوی» این روایت را به شعر درآورده است که برای دانش آموز دبیرستانی می‌توان آن شعر را قرائت نمود.^۲

آمد از حق سوی موسی این عتیب ❁ کان طلوع ماه تو دیده زجیب
 مشرقت کردم ز نور ایزدی ❁ من حقم رنجور گشتم نامدی
 گفت سبحانا تو پاکی از زیان ❁ این چه رمز است این بکن یارب بیان
 باز فرمودش که در رنجوریم ❁ چون نپرسیدی تو از روی کرم
 گفت یارب نیست نقصانی تورا ❁ عقل گم شد این گره را برگشا
 گفت آری بنده خاص گزین ❁ گشت رنجور او منم نیکو بین
 هست معذوری من ❁ هست رنجوریش رنجوری من
 هر که خواهد همنشینی با خدا ❁ او نشیند در حضور اولیا

۱. مکارم الاخلاق، حسن بن فضل طبرسی، شریف رضی، ص ۳۶۰.

۲. مثنوی معنوی، محمد بلخی، دفتر دوم، ص ۳۰۰-۳۰۱.

۴ تعطیلات تابستانه و عید نوروز

پرورش و تقویت تربیت دینی نیاز به ارتباط مستمر دارد. یک مبلغ موفق کسی است که ارتباطات خود را در تابستان نیز در حد امکان حفظ کند. تشکیل برنامه های هیئت، دوره های، جلسات ورزشی، نوشتن خاطرات و... را در دستور کار داشته باشد.

در تعطیلات تابستانه که طولانی نیز هست، ارتباط می تواند به یکی از صورت های ذیل انجام شود:

 مسجد: مسجد بهترین مکان برای ارتباط مربی با دانش آموزان است. نماز جماعت، دعا های مختلف مانند: دعای توسل، ندبه و کمیل و برنامه های مناسبتی مسجد، فرصت های خوبی برای جمع شدن دانش آموزان در مسجد و ارتباط با مربی است، خصوصاً در روستاها و شهرهای کوچک که مربی و دانش آموز از اهالی یک محل به حساب می آیند.

⑥ **هیئت هفتگی:** یکی از آثار و برکات هیئات دانش‌آموزی، ارتباط مستمر مربی با دانش‌آموزان است که در شماره‌های قبل (در فرصت هیئت)، مفصل به آن پرداخته شد؛

⑦ **جلسات تفریحی و ورزشی:** مربی می‌تواند با هماهنگی دانش‌آموزان، در مکان‌های ورزشی شرکت و از این فرصت تبلیغی استفاده کند. همچنین می‌تواند قرارهای تفریحی بگذارد که برای نمونه، یک برنامه در شهر قم ذکر می‌شود:

مخاطب: دانش‌آموزان مقطع متوسطه دوم؛

محل برنامه: منطقه ۴ قم، واقع در محله انسجام؛

مربی با دانش‌آموزان صبح روز جمعه قرار می‌گذارد تا آنان به همراه دوچرخه خود جلوی فلان مسجد حضور داشته باشند. برنامه به شرح ذیل است:

① ساعت ۷ صبح، حضور در جلوی مدرسه؛

② حرکت با دوچرخه به سمت جمکران؛

③ صرف صبحانه در بوستان کنار مسجد جمکران؛

④ قرائت دعای سلامتی امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشريف به صورت دسته جمعی؛

⑤ دو رکعت نماز در مسجد جمکران (اختیاری)؛

⑥ حرکت به سمت کوه خضر و حضور بر سر قبور شهدای گمنام؛

۷ توصل به شهدا؛

۸ پذیرایی مختصر؛

۹ حرکت به سمت مدرسه و پایان برنامه.

با توجه به حال و هوای بچه‌ها می‌توان مسیر حرم تا حرم را انتخاب کرد، البته باید توجه داشت که مواردی مثل **رضایت والدین** شرط این نوع برنامه‌هاست. شرکت دادن خود دانش‌آموزان در تهیه پذیرایی و پخش آن و... در دستور کار مربی قرار گیرد. مربیان می‌توانند از والدین نیز در این نوع برنامه‌ها دعوت نمایند.

⑥ **فضای مجازی:** راه ارتباطی دیگری که مربیان می‌توانند برگزینند، فضای مجازی مثل تشکیل یک گروه و کانال است و این برنامه می‌تواند گسترهٔ بیش‌تری از دانش‌آموزان را در برگیرد. البته مربی حتماً نکات زیر را در نظر داشته باشد:

① تشکیل کانال یا گروه حتماً در یک پیام‌رسان ایرانی متناسب با پیام‌رسانی باشد که بیش‌تر دانش‌آموزان در آن منطقه دارند. مثلاً در قم، **پیام‌رسان ایتا** مناسب است؛ ولی ممکن است در شهری، بیش‌تر از «سروش» استفاده کنند؛

- ۲) کانال جذاب تشکیل دهد تا تمام دانش آموزان عضو شوند و یک گروه جهت تعاملات دوطرفه ایجاد شود؛
- ۳) کنترل و مدیریت گروه بسیار مهم است و اگر مربی فرصت مدیریت ندارد، آن را به اشخاص مورد اطمینان بسپارد؛
- ۴) جذابیت کانال بسیار مهم است. با توجه به رقبای بسیار قوی در این عرصه، حتماً از افراد متخصص کمک بگیرد تا کانال فعال و پویا باشد؛
- ۵) مهم‌تر، زمان استفاده از این فرصت است که در ایام تعطیلات استفاده شود و برنامه‌ها و هماهنگی‌ها انجام گیرد.

- **موضوع اصلی:** هنر مرثیه خوانی
- **موضوع فرعی:** روش نوحه خوانی شور
- **مفایط:** مبلغان و مربیان دانش آموزی
- **قالب:** متن آموزشی کاربردی
- **مدت زمان تقریبی مطالعه:** ۱۵ دقیقه

#روش مرثیه خوانی در مدارس (۷)

سینه زنی شور

از جمله آثار برگزاری **مجالس مذهبی** در مدارس، مخصوصاً اجرای مرثیه خوانی، نوحه و سینه زنی در قالب های مختلف آن، **تخلیه هیجان**ات روحی و عاطفی نونهالان و نوجوانان است. از آنجایی که دوره نوجوانی با شور و هیجان وصف ناپذیری همراه است، کودکان و نوجوانان هیثتی نسبت به بخش نوحه خوانی و سینه زنی در مراسمات مذهبی، مخصوصاً اجرای شور، علاقه زیادی نشان می دهند و چون معمولاً شورخوانی در بخش پایانی مراسم است، حضور بیش تر و پرننگ تری دارند.

در این نوشتار به «شور و شور خوانی» که خود یک قالب از سینه زنی است، می پردازیم:

«شور» نوعی نوحه خوانی و سینه زنی است که غالباً در حالت نشسته اجرا می شود و با شور و هیجان زیادی همراه است. در این قالب، ستایش گریا نوحه خوان، از اشعاری **جان سوز** و در عین حال **احساسی**، با ریتم آهنگ **متوالی و لحن تند** استفاده می کند و شرکت کنندگان در مجلس با توجه کردن به مفاهیم و محتوای شور، ذکرهای کوتاهی از آن را تکرار کرده، به سینه می زنند. قالب شور را می توان در تمامی مجالس مذهبی، در روزها و شب های خاص که مربوط به شهادت **معصومین** علیهم السلام است یا حتی مجالس مناسبتی، جلسات و هیئت های هفتگی با هر جمعیتی اجرا نمود و نیاز به میاندار، صف آراییی و... ندارد و هرکس می تواند در آن شرکت داشته باشد و معمولاً در قشر جوان و نوجوان و حتی کودکان طرفدار بیش تری بین بزرگسالان و پیشکسوتان جذابیت کمتری دارد؛ به همین دلیل، در مجالس مذهبی،

این قالب عزاداری جایگاه بالاتری پیدا کرده است.

۱. درسنامه فن رثاء، ج ۲، ص ۱۵۱.

■ نکات قابل توجه در شور

① تسلط ستایش‌گر، هم بر سبک و هم بر محتوای قالب شور، باید زیاد باشد؛ چراکه سرعت ریتم آهنگ و ضرب و پشت سرهم بودن کلمات، سبب می‌شود فرصتی برای خواندن از روی کاغذ و نوشته رانداشته باشد، پس لازم است یا شور را به‌طور کامل حفظ کند و یا اگر از روی نوشته اجرا می‌کند، آن قدر روان باشد که بتواند با سرعت و جذاب از روی نوشته بخواند؛

② انتخاب سبک و محتوای شور باید متناسب با زمان و مکان عزاداری و نیز سطح علمی و سنتی شرکت‌کنندگان باشد؛

③ اشاره ظریف و کوتاه به بعضی از ابعاد مقتل و مرثیه در حین اجرای شور، باعث به‌وجود آمدن شور و تحرک بیش‌تر شرکت‌کنندگان می‌شود؛ اما قطع کردن اجرای شور و صحبت کردن طولانی ستایش‌گر بین شور، باعث بی‌حوصلگی و از بین رفتن حال سینه‌زن می‌گردد؛

④ در اجرای شور، هرچه به انتهای آن نزدیک‌تر می‌شویم، ستایش‌گر و نوحه‌خوان باید با شور و هیجان و نشاط بیش‌تری بخواند تا مستمع و مجلس از نشاط و هیجان بیش‌تری برخوردار شود؛

⑤ از آنجایی که شور از مستمع انرژی بیش‌تری می‌گیرد، تعداد و مدت زمان اجرای شور نباید به قدری زیاد باشد که مجلس را دچار پراکندگی کند و مخاطب را خسته سازد؛

⑥ مناسب؛ بلکه **وظیفه** است که در بخش های پایانی شور، با تکرار کلمات و اذکاری، از **امام زمان (عجله)**، **شهدا** و **امام راحل (عجله)** یادی شود؛

⑦ رسم درستی است که همیشه و در تمام مجالس و همه مناسبت ها، ذکر **شور پایانی** را به نام مقدس «**حسین (عجله)**» اختصاص می دهند؛ ولی باید توجه داشت که این ذکر به صورت کامل ذکر شود، نه طوری تلفظ شود که نامفهوم یا ناقص باشد و یا به حالت غیرمؤدبانه ادا شود.

در این مجال به دو نمونه نوحه شور که توسط شاعر **اهل بیت (عجله)** جناب **حجت الاسلام باقی زاده** برای دو مخاطب ۷ تا ۱۰ سال و ۱۱ تا ۱۳ سال سروده شده، همراه با سبک آن اشاره می شود. امید است با تسلط کافی بر اجرای آن، بتوانیم مجالس **اهل بیت (عجله)** را رونق ببخشیم:

• نوحه شور متناسب سنین ۷ تا ۱۰ سال •

حس آرامش منه
 کربلا خواهش منه
 جای تو رو چشم منه
 ابی عبدالله...

زندگی بی تو ضرره
 اربعین وقت سفره
 کربلا آخ چه خبره
 ابی عبدالله...

همین دوس دارم
 عمریه که اون سرزمین دوس دارم
 روزای خوب اربعین دوس دارم
 همین دوس دارم

سفره‌های امّ البنین دوس دارم
 روزای خوب اربعین دوس دارم
 عزیزمن حسین... ای جانم...

جهت مشاهده سبک اجرا، اسکن کنید.

• نوحہ شور متناسب ستین ۷ تا ۱۰ سال •

بہترین ہمد منی

شادی من، غم منی

تو ہمہ عالم منی

ابی عبداللہ...

بی قرار حرمت

زیر دینِ کرمت

سینہ چاک علمت

ابی عبداللہ...

امام من حسین

ای قوم ذکر و کلام من حسین

می رسہ محضرت سلام من حسین

امام من حسین

ای ذکر پر شورِ مدام من حسین

می رسہ محضرت سلام من حسین

عزیز من حسین... ای جانم...

جهت مشاهده سبک اجرا، اسکن کنید.

• نوحه شور متناسب سنين ۱۱ تا ۱۳ سال •

اگه رومونزنی زمین میام

مگه من چند دغه اربعین میام؟

مگه غیر کربلا کجا میرم؟

مگه من چند دغه کربلا میرم؟

دلدارم

خیلی دوست دارم

سرمو کی رو ضریحت میزارم

غم دارم

یه حرم کم دارم

از همون بچگیام، عشق محرم دارم

اربابم یا اباعبدالله... یا اباعبدالله...

جهت مشاهده سبک اجرا اسکن کنید.

• نوحه شور متناسب سنين ۱۱ تا ۱۳ سال •

گاهی وقتا خیلی زود دیر میشه

دیگه مادرم داره پیر میشه

دل من فقط به عشقت زنده‌س

اربعین قرارمون باب الرأس

باب الرأس

شب جمعه روضه‌س

منو بین زائرا یادت هس؟

یادت هس

دم کف العباس

مادرم تو رو برای من خواس

ارباجم یا اباعبدالله... یا اباعبدالله...

جهت مشاهده سبک اجرا اسکن کنید.

- موضوع اصلی: اردوداری
- موضوع فرعی: برنامه‌های اجرایی بعد از اردو
- مخاطب: مبلغان و مربیان دانش آموزی
- قالب: مقاله کوتاه
- مدت زمان تقریبی مطالعه: ۶ دقیقه

اردوداری

اشاره

در مقالات گذشته برنامه‌های قابل اجرا در مسیر بازگشت از اردو را مطرح کردیم و در این شماره، به برنامه‌های اجرایی بعد از اردو و برخی نکات ویژه و نیز ارتباط با رانندگان اشاره می‌کنیم.

مهارت‌های ارتباط با رانندگان

یکی از نکاتی که در برنامه‌های اردویی باید به آن توجه کرد مسئله ارتباط با رانندگان است که بی توجهی به آن می‌تواند موانع و زحماتی برای مجریان اردو فراهم نماید.

۱ احترام و ادب؛

۲ همراهی (مثلاً در کنار او روی صندلی بنشینیم و یا برای راننده چای

بریزیم و به دستش بدهیم یا به او خوراکی های خوب بدهیم)؛

۳ عکس العمل مناسب (مثلاً اگر خواسته ای داشتیم که اجابت نکردند،

عکس العملی نشان ندهیم تا زمینه فراهم و فضا آماده شود؛ آنگاه خواسته

خود را با نرمی و لطافت به او منتقل کنیم)؛

۴ با طرح سوالاتی که نیاز به جواب تفصیلی دارد او را به صحبت کردن

تشویق کنیم؛ مانند چطور شد که راننده شدید؟ و یا اگر راننده نمی شدید

دوست داشتید چکاره شوید؟ چرا؟

۵ با طرح معماهای جالب و جذاب مخصوص رانندگان، سعی کنیم آنان

را بخندانیم و بدین شکل راه را برای ایجاد ارتباط بهتر با آنان باز نماییم. به

عنوان نمونه:

الف) راننده ای در مقابل چشم پلیس از چراغ قرمز عبور کرد؛ چرا پلیس او

را جریمه نکرد؟ جواب: چون راننده پیاده بود؛

ب) از راننده ای پرسیدند: برادر داری؟ گفت: نه؛ چند دقیقه بعد از

راننده دیگری پرسیدند: برادر داری؟ گفت: همان راننده اول برادرم بود.

چطور امکان دارد؟ جواب: راننده دوم خانم است.

۵ اگر راننده‌ای در یک جاده پر پیچ و خم، با سرعت ۱۰۰ کیلومتر در ساعت حرکت کند و ناگهان به پیچی برسد، باید چه کار کند که هم ترمز نکند، هم سرعتش را کم نکند و هم خیلی راحت این پیچ را به سلامتی پشت سر بگذارد؟ **جواب: پیچ را ببندد؛ چون آن پیچ، پیچ جاده نبوده؛ بلکه پیچ و مهره بوده است.**

۶ درخواست از جمع که برای سلامتی آقای راننده صلوات بفرستند. **نمونه:** برای سلامتی ماشین، کلاج و دنده، آقای راننده، من گوینده و توی شنونده، صلوات کوبنده؛

۷ خواندن شعر به صورت دسته جمعی، مثل:

آقای راننده، خسته نباشی ❀ تو برای ماها، مثل داداشی
 آقای راننده، سرتو بالا کن ❀ از توی آینه، ما رو نگاه کن
 آقای راننده، اخماتو وا کن ❀ آقای راننده، شکر خدا کن
 آقای راننده، بزن تو دنده ❀ اگر که جانرفت، بزن به خنده
 آقای راننده خسته نباشی ❀ آقای راننده پاینده باشی

قبل از خواندن، حتماً از راننده اجازه بگیریم
 و رو حیات او را لحاظ کنیم.

■ برنامه‌های اجرایی بعد از اردو

معمولاً در پایان این سفر، مسئولین اردو نفس راحتی کشیده، خدا را شکر می‌کنند که همه چیز به خوبی و خوشی برگزار شده، همگی صحیح و سالم به خانه‌هایشان بازگشته‌اند. در صورتی که این ظاهر قضیه است و هنوز برنامه‌ها ادامه دارد؛ زیرا این همه هزینه از بودجه‌های بیت‌المال و امکانات و نیروهای زیاد صرف می‌شود تا از ظرفیت اردو به نحو احسن بهره‌برداری شود. بنابراین، برای رسیدن به **اهداف** از پیش تعیین شده اردو، بعد از سفر نیز برنامه‌ها باید پیگیری شوند تا بتوان به آن اهداف رسید. اهم این برنامه‌ها عبارت است از:

- ① برگزاری جلسه نقد و بررسی اردو از سوی مسئولین؛
  - ② نوشتن نکات جلسه نقد، اعم از: نقایص، پیشنهادات و...؛
  - ③ شناسایی افراد مستعد و نحوه به‌کارگیری و ارتقای آنان؛
  - ④ شناخت ضعف‌های برخی افراد و کمک به رفع آن‌ها؛
  - ⑤ تحویل سفرنامه اردو به افراد شرکت‌کننده در اردو؛
  - ⑥ آماده‌سازی مستند، فیلم، عکس و... از کل سفر و تحویل به افراد اردو؛
  - ⑦ پیگیری تجمع افراد اردو در زمان تعیین شده؛
- (بهتر است در یک مناسبت تاریخی و به بهانه تحویل سفرنامه یا عکس‌ها، فیلم‌ها و مستند تهیه شده از اردو، برنامه‌ای شامل سخنرانی، مداحی، اجرای

مسابقه و... در مسجد یا فضایی دیگر در نظر گرفته و تمام شرکت‌کنندگان در اردو فراخوانده شوند تا دیداری تازه نموده، ضمن تجدید خاطرات شیرین اردو، تأثیرات معنوی و مذهبی اردو را استمرار داده، تقویت نمائید)

۸) تشکیل گروه یا هیئت مذهبی؛

۹) راه‌اندازی نشریه‌ای ویژه با مشارکت خود شرکت‌کنندگان؛

۱۵) دادن مسئولیت‌های سبک در برنامه‌های بعدی یا در مسجد؛

۱۱) استمرار ارتباط با پیامک یا عضویت در کانال مشترک در یک شبکه اجتماعی.

۱۲) ارائه گزارش تصویری به خیرین و یا مسئولینی که در برپایی اردو دخیل بوده‌اند و یا افرادی که قصد داشته باشیم در اردوهای بعدی آن‌ها را مشارکت بدهیم.

نکات ویژه

۱) در اردوهای راهیان نور، رزمندگان

و خانواده‌ی شهدا شناسایی شوند

تا در مواقع لازم بتوان هم از آنان در

برنامه‌ها استفاده کرد و هم از آنان

تقدیر و تجلیل نمود.

به عنوان نمونه، در بهار ۱۳۸۹، از بین شش اتوبوس که به صورت خانوادگی به این اردو آمده بودند، ۳۹ رزمنده شناسایی شدند و در شب آخر، برای آنان برنامه‌ای ویژه اجرا شد و در حین برنامه، اسامی تک تک آنان با ادب و احترام خوانده شد که به جایگاه آمده، هدیه‌های مناسبی دریافت کردند و چون گاهی بسیاری از رزمندگان مورد تجلیل قرار نگرفته‌اند، این عمل کاملاً ضروری و مفید خواهد بود.

دیگر این که وقتی در مقابل دیدگان زن و فرزندشان مورد تکریم قرار گیرند، بر آن‌ها نیز تأثیر فوق‌العاده‌ای خواهد داشت؛

۲ در اردوهای **عبات عالیات**، حتماً سعی شود **روحانیون**، **مداح‌ها** و کسانی که صدای خوبی دارند، شناسایی شوند تا بتوان در اجرای برنامه‌های معنوی از آن‌ها کمک گرفت.

با این کار، هم برای آن‌ها ارزش قائل می‌شویم و مورد تکریم قرار می‌دهیم و هم آنان حامیان و کمک بسیار خوبی برای مسئولان و گردانندگان اردو خواهند بود.

---

۱. یکی از رزمندگان بعد از برنامه پیشم آمد و با گریه می‌گفت: حاج آقا بابت این برنامه ازتون ممنونم، شما با این برنامه من رو زنده کردید تا قبل از این برنامه خانواده‌ام خیلی به من اهمیت نمی‌دادند ولی الان ببین دخترم که دانشجو هست می‌گه: من فکر نمی‌کردم پدرم این قدر مهم باشه، چرا کسی تا حالا به ما این جور رزمنده‌ها رو معرفی نکرده؟»

- **موضوع اصلی:** فرصت‌های تبلیغی در مدارس
- **موضوع فرعی:** فرصت تعطیلات
- **مفاطب:** مبلغان و مربیان دانش‌آموزی
- **قالب:** مقاله کوتاه
- **مدت زمان تقریبی مطالعه:** ۷ دقیقه

مهدی سلیمانی آشتیانی

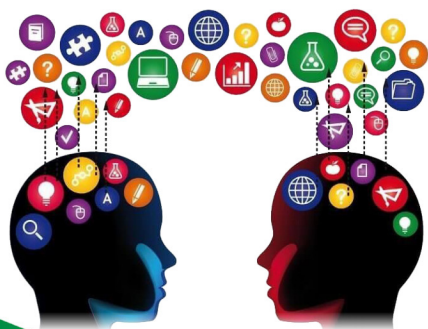
مسابقات ۳

اشاره

در مقالات قبلی «مسابقات»، به **مسابقات هوشی ریاضی** پرداختیم و در این شماره به **مسابقات هوشی و حافظه‌ای** می‌پردازیم.

ذیل مسابقات هوشی می‌توان مسابقات ذیل را عنوان نمود: ریاضی، حافظه‌ای، پانتومیم، لب‌خوانی، رنگی، جور و ناجور که در شماره قبل

مسابقات هوشی ریاضی مطرح شد و در این شماره به آخرین بخش از مبحث مسابقات هوشی حافظه‌ای، به مسابقات لب‌خوانی، شناخت رنگ و ادبیات اشاره می‌کنیم.

۱ مسابقه لب خوانی

مخاطب: مقاطع ابتدایی و متوسطه اول و دوم؛

ابزار مورد نیاز: کاغذ، خودکار یا مداد؛

فضای مورد نیاز: در هر فضایی می‌توان اجرا کرد؛

هدف: تقویت حافظه و حفظ احادیث و جملات مفید و کاربردی؛

چالش: ممکن است در برخی از کلمات، مخاطبین برداشت زشتی داشته

باشند و حتی ناخودآگاه آن کلمه زشت را بر زبان جاری کنند. از این رو، مربی

توجه کند از کلمات و عباراتی استفاده نماید که این برداشت به وجود نیاید.

روش اجرا:

مربی می‌تواند مسابقه لب خوانی را به سه صورت: لب خوانی فردی،

لب خوانی گروهی و لب خوانی بین گروهی برگزار کند.

لب خوانی فردی

مربی چند نفر از متربیان را انتخاب کرده، از آنان می‌خواهد کنار تخته کلاس

بایستند. سپس کلمات یا جملاتی کوتاه و معنادار را متناسب با موضوع

کلاس انتخاب کرده، برای آنان به صورت لب خوانی اجرا می‌کند.

در این مسابقه هرکدام زودتر تشخیص دهند، دست بلند کرده، پس از کسب اجازه بلند مطلب را بیان می‌کند. اگر عبارت را درست بیان کرد، یک امتیاز دریافت کند.

شیوه اجرای لب خوانی فردی بدین گونه است:

۱- مربی پنج دقیقه در نظر می‌گیرد و مسابقه را در این زمان ادامه می‌دهد

تا هرکدام امتیاز بیش‌تری کسب کردند، برنده مسابقه معرفی شوند؛

۲- مربی از قبل تعداد مشخصی از عبارت‌ها را آماده کرده، مسابقه را اجرا کند و اتمام مسابقه با اتمام عبارت‌ها باشد.

■ لب خوانی گروهی

در این مسابقه، مربی دو گروه چند نفره را انتخاب کرده، هر بار که لب خوانی می‌کند، اعضای هر گروه با مشورت یکدیگر جواب دهند. هر گروهی که زودتر به جواب برسند، امتیاز می‌گیرند.

■ لب خوانی بین گروهی

مربی دو گروه انتخاب کند تا با یکدیگر مسابقه دهند، سپس عبارات مختلفی را روی کاغذ نوشته، به دو گروه بدهد و هر گروه برای هر بار، یک نماینده انتخاب کرده، وی لب خوانی کند و گروهش عبارت را حدس بزنند. در اینجا نقش مربی تنها نظارت و مدیریت گروه است.

تذکرات:

- ① عبارات انتخابی توسط مربی باید متناسب با سن مخاطبین باشد؛
- ② برای هر عبارت می‌توان از پیام‌های دینی، ضرب‌المثل، شعر و... استفاده کرد؛
- ③ برای انتخاب عبارت، می‌توان از جملات یا کلمات استفاده کرد؛
- ④ در لب‌خوانی بین گروهی، هر گروهی خواسته یا نخواستہ کلماتی یا حروفی از کلمات را بلند بیان کند، یک امتیاز منفی دریافت می‌کند.

نمونه‌های لب‌خوانی برای مقطع ابتدایی:

- ▶ سلام فرمانده؛
- ▶ نماز ستون دین است؛^۱
- ▶ به پدر و مادر احترام بگذاریم؛
- ▶ با ادب؛
- ▶ بچه خوب و مهربان؛
- ▶ کم بخور، همیشه بخور؛
- ▶ از تو حرکت، از خدا برکت؛
- ▶ نمونه‌های لب‌خوانی برای مقطع متوسطه اول:

۱. نهج البلاغه، کتاب ۴۷.

- ! ادب، کمال انسان است؛
- ! مارگزیده از ریسمان سیاه و سفید می ترسه؛
- ! دو قورت و نیمش باقیه؛
- ! قسطنطنیه؛
- ! سهام عدالت؛
- ! هرآن کس که دندان دهد، نان دهد؛
- ! شادی مؤمن در چهره اوست.
- ! نمونه های لب خوانی برای مقطع متوسطه دوم:
- ! ادب نیکو، زینت عقل است؛^۱
- ! سرم راسرسی متراش ای استاد سلمانی
- ! که من هم در دیار خود سری دارم و سامانی
- ! دنیا مثل دوربین عکاسیه، لبخند بزن عزیزم!
- ! آن را که حساب پاک است، از محاسبه چه باک است؛
- ! آش دهان سوز؛
- ! استفتائات رهبری علیه السلام؛
- ! عام المنفعه؛
- ! پز عالی، جیب خالی.

۱. غرر الحکم، ابوالفتح آمدی، دار الکتب الاسلامی، ص ۹۹۸.

۲. جامع الاخبار، تاج الدین محمد شعیری، المطبعه الحیدریه، ص ۳۳۷، ح ۹۴۷.

۲ مسابقه شناخت رنگ‌ها

مخاطب: مقطع متوسطه اول و دوم؛
ابزار مورد نیاز: رایانه و ویدئو پروژکتور؛
فضای مورد نیاز: در هر فضایی که
 ابزار وجود دارد؛

هدف: تقویت حافظه و شناسایی مخاطبین باهوش؛

چالش: معمولاً مخاطبین، به خصوص پسرها، رنگ‌ها را کم‌تر می‌شناسند.
 بنابراین، مربی قبل از مسابقه رنگ‌ها را یکبار برای مخاطبین بیان کند.

روش اجرا:

قبل از شروع کلاس، مربی در نرم‌افزار پاورپوینت، اسلایدی را طراحی کند تا در آن تعدادی از اسامی رنگ‌ها ذکر و هر کدام با رنگ خود نوشته شود (می‌تواند تکراری نیز باشد).

برای اجرای مسابقه، سه تا پنج نفر انتخاب می‌شوند و از آنان خواسته می‌شود رنگ کلمات نوشته شده را به سرعت، پشت سر هم بگویند، نه خود کلمه را. هرکس بتواند در زمان کم‌تر و با اشتباه کم‌تری کلمات را از اول تا آخر بخواند، برنده مسابقه است.

• نمونه انواع رنگ‌ها:

آبی، خاکی، صورتی، قرمز، سبز، سرخ آبی، نارنجی، گل بهی، بنفش،
 زرشکی، بژ، طوسی، سیاه سفید، خاکستری، قهوه‌ای، نقره‌ای، طلایی،
 نیلی، عبایی، شتری، متالیک، زیتونی، شکلاتی، نوک مدادی، سرمه‌ای،
 کرم، بلوطی و...

③ مسابقه تقویت ادبیات فارسی

مخاطب: کلاس ششم و مقطع متوسطه اول

و دوم؛

ابزار مورد نیاز: تخته و ماژیک؛

فضای مورد نیاز: در کلاس و هر فضایی که

تخته وجود داشته باشد؛

هدف: تقویت حافظه و شناسایی مخاطبین باهوش؛

چالش: ممکن است شرکت‌کنندگان صبور نباشند و با اولین چیزی که به

ذهنشان می‌رسد، کلمات را انتخاب کنند و باعث شوند مسابقه به طور

صحیح اجرا نشود. بنابراین، مربی باید برای کسانی که بدون اجازه پاسخ

می‌دهند، نمره منفی در نظر بگیرد و توضیحات اولیه را کامل بیان نماید.

روش اجرا:

در این مسابقه، ابتدا چند نفر انتخاب می‌شوند، سپس تعدادی کلمه یا عبارت روی تخته نوشته می‌شود (یا قبلاً درورد یا پاورپوینت طراحی می‌کند و به نمایش می‌گذارد). آن کلمات با هم متناسب اند (مثل هم خانواده) و یکی از کلمات با مابقی متفاوت است. هرکدام از شرکت‌کنندگان بتوانند جواب صحیح بدهند، امتیاز کسب می‌کنند.

تذکر

هرکدام از شرکت‌کنندگان که یکی را اشتباه انتخاب کرد، حق بیان انتخاب دوم را ندارد تا همه یکبار جواب دهند.

روش دوم اجرا این است که هرکدام از مخاطبین قلم و کاغذی داشته باشند. مربی موارد مختلف را نشان دهد. مخاطبین باید جواب سؤالات را در یک دقیقه بنویسند. پس از جمع‌آوری جواب‌ها، مربی آن‌ها را بررسی کند تا برنده مشخص شود.

● نمونه کلمات:

- ① معلم، عالم، علیم، تعلیم، عملیه، معلومات و تعلیمات؛
- ② جمع، مجموع، جمیع، تجمیع، جامعه، مرجع، جماعت، اجتماع و جمعیت؛
- ③ جمعه، معالجه، جماعت، مجمعه، اجتماع؛
- ④ مراجعه، مرجع، راجع، ارجاع، مرجوع، رجوع، رجعت، ارجح؛
- ⑤ معارف، تعریف، عارف، معروف، تفریح، عرفا، عرفه و معرف؛
- ⑥ شغل، شاغل، مشغول، آشغال، اشتغال و مشاغل؛
- ⑦ ناظم، منظوم، نظم، تنظیم، منظم و نظام.

تذکر

در یکی از مواردی که بیان می‌شود، کلمه‌ای متفاوت وجود ندارد (مانند عبارات شماره ۷). هدف، تشخیص هوش مخاطبین است.

- **موضوع اصلی:** اصول و روش‌های پاسخ‌گویی به سؤالات دانش‌آموزان
- **موضوع فرعی:** پاسخ‌گویی به مسائل اعتقادی دانش‌آموزان مناطق مشترک
- **مفادب:** دانش‌آموزان مقطع متوسطه
- **قالب:** مقاله کوتاه
- **مدت زمان تقریبی مطالعه:** ۱۵ دقیقه

مصطفی پورصدوقی

اصول و روش‌های پاسخ‌گویی به مسائل اعتقادی دانش‌آموزان (با تأکید بر مناطق مشترک)

اشاره

مناطق مشترک به دلیل وجود ادیان، مذاهب، فرقه‌های جدید و عرفان‌های نوظهور، از حساسیت خاصی برخوردارند. بنابراین، تبلیغ در این مناطق علاوه بر تسلط علمی نسبت به محتوای تبلیغی، مهارت‌های خاصی را جهت اقناع و رفع شبهه می‌طلبد.

در این مجموعه مقالات که در مجلهٔ **سفیر امین** منتشر خواهد شد، بیش تر به اصول و روش هایی می پردازیم که در مناطق مشترک مورد نیاز مبلغان و مربیان دانش آموزی است.

👉 مقدمه

دشمنان پیوسته در حال القای **شبّهات** دینی، سیاسی، اعتقادی و معرفتی، به خصوص در جوانان هستند. هدفشان، سست کردن بنیان های فکری نسل آیندهٔ انقلاب است و در این مسیر به هر روش و ترفندی دست می زنند. بنابراین، مربیانی که می خواهند با **دانش آموزان** و **نوجوانان** ارتباط بگیرند، لازم است علاوه بر آگاهی نسبت به اصل شبّهات، به روش ها و اصول پاسخ گویی نیز آگاهی داشته باشند.

■ اهداف پاسخ گویی به سوالات اعتقادی دانش آموزان در مناطق مشترک

① زمینه سازی برای انتخاب شایسته توسط مخاطبان

خدای تعالی از **اجبار** مخاطب برای پذیرش حق به هر شکلی به شدت نهی کرده، اجازهٔ خدشه دار شدن اختیار انسان ها را نداده است. در واقع ما مسئول انتخاب های آنان نیستیم؛ بلکه فقط **وسيله** و **زمینه ساز** هستیم:

﴿الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَاهُمُ اللَّهُ وَأُولَئِكَ هُمْ أُولُو الْأَلْبَابِ﴾؛ (آن بندگان‌ای که سخن بشنوند و به نیکوتر آن عمل کنند، آنان هستند که خدا آن‌ها را (به لطف خاص خود) هدایت فرموده و هم آنان به حقیقت خردمندان عالمند.)

۲) معرفی صحیح مکتب اهل بیت علیهم‌السلام (با بیان زیبایی‌های کلام آن بزرگواران):
 فراگیری فرهنگ و معارف اهل بیت علیهم‌السلام و تبلیغ آن به طور جامع و کامل، مورد ستایش و سفارش آن بزرگواران بوده است. امام صادق علیه‌السلام می‌فرماید:
 «خدا رحمت کند بنده‌ای که ما را محبوب مردم قرار دهد و مبعوض آنان نگرداند. به خدا قسم! اگر مردم سخنان خوب ما را برای دیگران نقل کنند، عزیزتر خواهند شد و کسی قادر نخواهد بود چیزی به آنان نسبت دهد یا به آن‌ها وصله‌ای بچسباند؛ اما یکی از آنان جمله‌ای از ما را می‌شنود و ده جمله دیگر از پیش خود به آن اضافه می‌کند».^۲

در حدیثی دیگر می‌فرماید: «بهترین مردم پس از ما، کسی است که کار و فرهنگ ما را یاد کند و مردم را به یاد ما فراخواند.»^۳

۱. زمر/۱۸.

۲. الکافی، شیخ محمد بن یعقوب کلینی، دارالکتب الاسلامیه، تهران، چاپ چهارم، ۱۴۰۷هـ.ق، ج ۸، ص ۲۲۹: «حُمَيْدُ بْنُ زِيَادٍ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ وَهَبِ بْنِ حَفْصِ بْنِ أَبِي بصيرٍ قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عليه‌السلام يَقُولُ: رَحِمَ اللَّهُ عَبْدًا حَبَّبْنَا إِلَى النَّاسِ وَ لَمْ يَبْغِضْنَا إِلَيْهِمْ أَمَا وَاللَّهِ لَوْ يَزُورُنَّ حَمَاسِنَ كَلَامِنَا لَكَانُوا بِهِ أَعَزَّ وَ مَا اسْتَطَاعَ أَحَدٌ أَنْ يَتَعَلَّقَ عَلَيْهِمْ بِشَيْءٍ وَ لَكِنْ أَحَدُهُمْ يَسْمَعُ الْكَلِمَةَ فَيَحْطُ إِلَيْهَا عَشْرًا».

۳. الامالی، محمد بن الحسن الطوسی، مؤسسه البعثة، قم، چاپ اول، ۱۴۱۴ق، ج ۱، ص ۲۲۴:

۳ گسترش محبت پیامبر اکرم ﷺ و اهل بیت علیهم السلام و اولیای الهی بین دانش آموزان:

ایجاد محبت پیامبر و اهل بیت علیهم السلام در دل نوجوانان و جوانان و گره زدن اندیشه، عاطفه و محبت آنان با این خاندان پاک و نمونه، می تواند یکی از اهداف پاسخ گویی به شمار آید. برای آنان که در پی مهرورزی، دل باختن، محبوب گزیدن و دوست داشتن هستند، اهل بیت پیامبر علیهم السلام بهترین و برترین محبوب و معشوق اند و عشق به این خاندان، ارزنده ترین و ماندگارترین عشق هاست.^۱

عواطف پاک و مقدس نسبت به معصومین و خاندان پیامبر علیهم السلام عامل ثبات قدم در راه دینداری است و عشق و محبت به آنان تا حد زیادی بیمه کننده افراد در برابر گناهان و فسادها می باشد، به شرط آن که این محبت

«رَحِمَ اللَّهُ عِنْدَ الْجَمْعِ مَعَ آخَرَ فَتَذَكَّرْنَا أَمْرَنَا، فَإِنَّ تَالِيَهُمَا مَلَكٌ يَسْتَغْفِرُ لَهُمَا، وَ مَا اجْتَمَعَ اثْنَانِ عَلَى ذِكْرِنَا إِلَّا تَأْتَى اللَّهُ (تَعَالَى) بِهِمَا الْمَلَائِكَةَ، فَإِذَا اجْتَمَعُوا فَاسْتَعْلَمُوا بِالذِّكْرِ، فَإِنَّ فِي اجْتِمَاعِكُمْ وَ مُذَاكَرَتِكُمْ إِحْيَاءُ وَ خَيْرُ النَّاسِ مِنْ بَعْدِنَا مَنْ ذَكَرَ بِأَمْرِنَا وَ دَعَا إِلَى ذِكْرِنَا».

۱. زمخشری از علماء و مفسران اهل سنت، بعد از این که قضیه مباحله را نقل و شرح می دهد، چه خوب و زیبا استنباط و اعتراف می کند، می گوید: «این قضیه «مباحله» دلیلی است، بر برتری اصحاب کساء «اهل بیت» که هیچ دلیلی اقوی از آن دلیل نیست.» بعد در ادامه می گوید: «برهانی است بر نبوت پیغمبر ﷺ.»

زمخشری محمود، الکشاف عن حقائق غوامض التنزیل، تفسیر اهل سنت، دار الکتب العربی، بیروت، ۱۴۰۷ق، ج ۱، ص ۳۶۸-۳۶۹ «وفیه دلیل لاشیء أقوى منه علی فضل أصحاب الکساء علیهم السلام. و فیه برهان واضح علی صحة نبوة النبی صلی الله علیه و سلم لأنه لم یرو أحد من موافق ولا مخالف أنهم أجابوا إلى ذلك.»

و دوستی، عمیق، ریشه‌دار و از روی بصیرت و معرفت باشد و انسان را با هدایت صحیح، در مسیر عمل قرار دهد؛

۱۴) تلاش در جهت تقویت وحدت:

یکی از عوامل تفرقه بین مسلمین، وجود شبهات کینه‌ساز و عداوت برانگیز است. «وحدت اسلامی» و اتحاد بین مسلمین، از جمله اصلی‌ترین و بنیادی‌ترین موضوعات اندیشه سیاسی و فرهنگی امامین انقلاب اسلامی بوده، اهمیت آن موضوع تا جایی است که وحدت اسلامی را به عنوان

«مسئله‌ای استراتژیک» و امری اصولی، نه تاکتیکی و مصلحتی، معرفی کرده، همواره علما، روشنفکران، برجستگان سیاسی و آحاد امت اسلامی را به وحدت ذیل دستورات و آموزه‌های قرآن کریم و ارادت و محبت به پیامبر اسلام ﷺ دعوت کرده‌اند.

۱. بیانات رهبر معظم انقلاب ﷺ در دیدار کارگزاران نظام، مورخ: ۱۳۸۶/۰۱/۱۷.

۵ تقویت اعتقادات و ارتقای معرفتی دانش‌آموزان:

این مهم با بیان و تشریح احکام و مسائل اخلاقی در قالب‌های متنوع ارائه می‌شود. **امام صادق** علیه السلام می‌فرمایند: «علمای شیعه همچون مرزداران، مانع یورش شیاطین به شیعیان ناتوان می‌شوند و جلوی غلبه ناصبان شیطان صفت را می‌گیرند، پس بدانید! هر کس این‌گونه در مقام دفاع از شیعیان ما برآید، فضیلتش هزاران بار از جهادگر باروم و تُرک و خزر بیش تر است؛ زیرا این از دین و آیین محبان ما دفاع می‌کند و آن از جسم آنان.»^۱

■ روش‌های شبهه افکنی

اگر اصول و روش‌های پاسخ‌گویی به همراه شناخت شیوه‌ها و سکوه‌های شبهه افکنی باشد، قطعاً به سؤالات مخاطب می‌توان بهتر و کامل‌تر جواب داد.

۱. «قَالَ جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ الصَّادِقُ عليه السلام: عُلَمَاءُ شِيعَتِنَا مُرَابِطُونَ فِي الثَّغْرِ - الَّذِي يَلِي إِبْلِيسَ وَ عَقَارِيئَهُ يَمْنَعُوهُمْ عَنِ الْخُرُوجِ عَلَى ضَعْفَاءِ شِيعَتِنَا وَ عَنْ أَنْ يَتَسَلَّطَ عَلَيْهِمْ إِبْلِيسُ وَ شِيعَتُهُ وَ التَّوَاصِبُ الْأَقْبَنُ انْتَصَبَ لِذَلِكَ مِنْ شِيعَتِنَا كَانَ أَفْضَلَ مِمَّنْ جَاهَدَ الرُّومَ وَ التُّرُكَ وَ الحَزَرَ أَلْفَ أَلْفٍ مَرَّةً لِأَنَّهُ يَدْفَعُ عَنْ أَدْيَانِ مُحِبِّيِنَا وَ ذَلِكَ يَدْفَعُ عَنْ أَبْدَانِهِمْ.» الإحتجاج على أهل اللجاج، احمد بن على طبرسى، محقق/ مصحح: محمدباقر خرسان، نشر مرتضى، مشهد، چاپ اول، ۱۴۰۳ق، ج ۱، ص ۱۷.

شبهه با سؤال فرق می‌کند. در واقع، شبهه نوعی القای شک است که با انگیزه‌های اختلاف افکنی و گمراه‌سازی همراه باشد؛ اما سؤال، معمولاً از فطرت حقیقت جوی انسان سرچشمه می‌گیرد که در خور احترام و توجه است. بعد از این مقدمه، به توضیح و تبیین بیش تر روش های چهارگانه شبهه افکنی می‌پردازیم:

الف) تلبیس (امر باطل را حق نشان دادن)

در این مورد، امور باطلی را به حق نسبت می‌دهند تا حق را مخدوش کنند. مانند این شبهه: «جنگ امام حسین علیه السلام با یزید به خاطر یک زن بوده است.»^۱

یا اسلام اجباری ایرانیان و حمله مسلمانان به ایران؛ ملی‌گراها و باستان‌گرایان بر این عقیده‌اند که در فتح ایران توسط سپاه اسلام، ایرانیان با زور شمشیر و اجبار مسلمان شدند. آن‌ها قصد دارند اسلام را آیینی تحمیلی بر ایرانیان نشان دهند و بر علاقه و اشتیاق ایرانیان به نسخه هدایت شده اسلامی سرپوش بگذارند. در واقع، دشمن برای تخریب حق - که اشتیاق ایرانی‌ها به اسلام و اهل بیت علیهم السلام است - نسخه باطلی را القا کرده، اسلام ایرانی‌ها را تحمیلی و زوری معرفی می‌کند.

۱. برای اطلاع بیشتر از شبهه و جواب ر.ک: <https://bn.ir/z/904062>.

ب تحریف حق

تحریف حقایق؛ یعنی واژگون نشان دادن واقعیات که هدف از آن، تضعیف و در نتیجه تخریب اعتقادات است. در واقع جریان تحریف شعبه‌ای از اغواگری دشمن می‌باشد. اگر تیغ او در عرصه‌ای کند شود، تنها میدان بازی را تغییر می‌دهد و به نفع خود تحریف می‌کند، نه این‌که میدان را ترک کند. سعی شیطان اغوای انسان است؛^۱ یعنی دستگاه عقل، فطرت و سنجش صحیح را که از سوی خدا در وجود انسان گذاشته شده است، از کار بیندازد و او را دچار خطای در محاسبه کند؛ مثال‌هایی از تحریف حق در طول تاریخ وجود دارد هم در گذشته و هم امروزه شاهد آن هستیم مانند خوارج در قضیه حکمیت^۲ و تهمت مذاکره در کربلا و...

۱. حجر/۳۹ [قَالَ رَبِّ بِمَا أَغْوَيْتَنِي لَأُزَيِّنَنَّ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَلَأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ]؛ شیطان گفت: خدایا، چنانکه مرا به گمراهی و هلاکت کشاندی من نیز در زمین (هر باطلی را) در نظر فرزندان آدم جلوه می‌دهم (تا از یاد تو غافل شوند) و همه آنها را به گمراهی و هلاکت خواهم کشاند
۲. برای کسب اطلاعات بیش‌تر درباره حکمیت، ر.ک: الطبقات الكبرى، محمد بن سعد کاتب واقدی، دارالکتب العلمیة، بیروت، چاپ دوم، ۱۴۱۸ق، ج ۳، ص ۲۳.

جذاب نشان دادن باطل

مانند **تفکر مارکسیسم** که دموکراسی آن‌ها همان اغواگری است، با تبلیغات رنگین و شعار جدایی حرکت علمی و صنعتی از معنویت^۱.
یا مثل **آزادی بیان** که ظاهری جذاب دارد؛ ولی در باطن هدفش ایجاد بحران و اغتشاش است؛

ترویج گناه و اباحی‌گری

وقتی گناه در جامعه زیاد شود، شبهه نیز زیاد شده، فرهنگ اباحی‌گری و بی‌دینی رواج می‌یابد. مثلاً نان شبهه‌ناک، ایجاد شبهه می‌کند و گناه باعث شبهه می‌شود؛ چون گناه آثار منفی زیادی دارد. خدای تعالی می‌فرماید: ﴿مَنْ كَانَ عَاقِبَةُ الدِّينِ أَسْأُ السُّوْاى أَنْ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللّهِ وَكَانُوا بِهَا يَسْتَهْزِئُونَ﴾؛^۲ «سپس عاقبت کسانی که کارهای بد مرتکب شدند، این شد که آیات خدا را تکذیب کردند و همواره آن را به مسخره می‌گرفتند».

امام صادق (علیه السلام) می‌فرمایند: «پدرم همواره می‌فرمود: چیزی بیش‌تر از گناه قلب را فاسد نمی‌کند. قلب مرتکب گناهی می‌شود و بر آن اصرار می‌ورزد تا

۱. بیانات رهبر معظم انقلاب (علیه السلام) در مراسم پانزدهمین سالگرد رحلت امام خمینی (علیه السلام)، مورخ: ۱۳۸۳/۰۳/۱۴.

۲. ۰۲/م/۱۰.

بر آن چیره آید و سرنگون و وارونه می شود.»^۱ همان طور که وقتی ظرفی وارونه شد، دیگر چیزی در آن قرار نمی گیرد، دل نیز در اثر گناه وارونه می گردد و دیگر سخن حق در آن جای نمی گیرد و به تدریج به کفر و بی دینی منجر می شود. بنابراین، **ترویج و تبلیغ گناه** به **تردید و تضعیف عقاید** منجر می شود و انسان به جایی می رسد که گاه می گوید: چرا ثروت مان را در راه زیارت و سفر حج هزینه کنیم؟ به جای آن می توان به فقرا و نیازمندان کمک کرد. این شبهه را هم شیعه می پرسد و هم اهل سنت.^۲

نتیجه

اصول و روش پاسخگویی سوالات اعتقادی در مناطق مشترک نیاز به شناخت **خاستگاه** شبهه و **مروجان** آن دارد، شبهات یا به خاطر حب و بغض است و یا براساس تلقینی که منشاء آن درونی یا خارجی است و یا اینکه منشاء عقلی دارد. اگر اصول و روش پاسخگویی به همراه شناخت روش های شبهه افکنی باشد قطعاً می توان به تمام سوالات مخاطب جواب داد. در کلاس های دانش آموزی، بخصوص در **مناطق مشترک**، پاسخگویی

۱. «عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: كَانَ أَبِي يَقُولُ: مَا مِنْ شَيْءٍ أَفْسَدَ لِلْقَلْبِ مِنْ خَطِيئَةٍ إِلَّا الْقَلْبُ لِيُؤَاقِعَ الْحَطِيئَةَ فَمَا تَرَأَى بِهِ حَتَّى تَغْلِبَ عَلَيْهِ فَيُضَيِّرَ أَغْلَاهُ أَشْفَلَهُ.» الكافي، ج ۲، ص ۲۶۸.

۲. برای مشاهده پاسخ ر.ک: هزینه های عزاداری و فقرا، گروه فرهنگی تبلیغی نزکا، ماهنامه سفیر امین، سال دوم، شماره ۱۴، مرداد ماه ۱۴۰۱، ص ۷۶.

دقیق و متقن مستلزم مخاطب شناسی و شبهه شناسی است. به اقتضای مخاطبان هر کلاس، تغییر در اصول و روش هم وجود دارد چون هر کلاس مخاطبان خاص خود را دارد و اگر این تغییر بجا و به موقع باشد قطعاً تأثیرگذاری آن بیشتر خواهد بود.

در شماره بعدی مقاله به «چگونگی پاسخ به سؤالات چالشی و اختلافی» می پردازیم و با استفاده از کلام بزرگان اهل سنت در پنج گفتار؛ اعم از: پاسخ به شبهه، تأیید اعتقاد شیعه، دفع دروغ و تهمت و نزدیک کردن اهل سنت به شیعه بحث را ادامه خواهیم داد.

الاء محمورا

- موضوع اصلی: پاسخ به شبهات دانش آموزی
- موضوع فرعی: علت صلح امام حسن علیه السلام
- مخاطب: مبلغان و مربیان دانش
- قالب: پرسش و پاسخ
- مدت زمان تقریبی مطالعه: ۴ دقیقه

چرایی صلح امام حسن علیه السلام

👉 پرسش:

چرا امام حسین علیه السلام با آن تعداد کم قیام کردند
ولی امام حسن علیه السلام صلح کردند؟

👉 پاسخ:

اساساً اسلام دین رحمت و صلح و صفاست، تاریخ اسلام و زندگی پیامبر صلی الله علیه و آله و ائمه علیهم السلام بیانگر همین معناست، مگر در مواردی که پیامبر صلی الله علیه و آله و یا ائمه علیهم السلام مجبور به جنگ و نبرد می شدند که آن هم جنبه دفاعی داشت.

امام حسن علیه السلام هم آن‌گاه که به خلافت رسیدند، با مخالفت و لشکرکشی معاویه روبرو شدند و از این جهت لشکری را تجهیز نمودند، تا به دفاع و مقابله برخیزند، اما در ادامه، شرایطی فراهم شد که امام مجبور شدند، از اسلام به گونه‌ای دیگر دفاع نمایند^۱.

اما درباره علت صلح امام حسن علیه السلام و قیام امام حسین علیه السلام باید گفت: این‌ها دو حادثه تاریخی هستند که معلول شرایط و اوضاع سیاسی و اجتماعی زمان خود هستند و این دو واقعه را باید با در نظر گرفتن اوضاع و احوال زمان خودشان بررسی نمود. از نگاه ما امام حسن علیه السلام و امام حسین علیه السلام هر دو امام و معصوم از خطا و اشتباه اند. سبب صلح و قیام هریک از این دو بزرگوار، در متفاوت بودن شرایط سیاسی - اجتماعی زمان آن دو حضرت، نهفته است که در ادامه به پاره‌ای از آن اشاره می‌شود:

① آن‌چه در تاریخ مسلم است، این است که معاویه شخص حيله‌گری بود، ظاهر احکام اسلامی را تا حدودی مراعات می‌کرد. برخلاف یزید که نه تنها دشمنی با اسلام را در نهاد خود مانند پدرش داشت، بلکه این دشمنی را ابراز و آشکار می‌کرد و به هیچ یک از مقدسات اسلامی پایبند نبود.

۱. پاسخ به شبهات واقعه عاشورا، علی اصغر رضوانی، کتاب جمکران، ۱۳۹۰ ش، ص ۳۵.

او آشکارا مرتکب گناه می شد و شراب می خورد. ولی معاویه چنین نبود! به همین جهت بود که **امام حسین** علیه السلام در زمان حیات معاویه، ده سال زنده بود علیه او قیام نکرد و با آنکه نامه هایی از اهل عراق برای دعوت به قیام علیه معاویه داشتند، دست به این کار نزدند و فرمودند: «امروز، روز قیام نیست، خداوند شمارا مورد رحمت قرار دهد، تا زمانی که معاویه زنده است کاری نکنید و در خانه ها مخفی شوید.»^۲

۲) پیدا شدن نیروهای خوارج و نبود یاران مخلص و فرماندهان فداکار و ضعف داخلی، توان و قدرت نظامی **امام حسن** علیه السلام را ضعیف کرده بود، مضافاً بر این، کراهت مردم از شرکت در نبرد با معاویه،^۳ از دلایل صلح آن حضرت است که خود می فرماید: «دیدم بیشتر مردم خواستار صلح اند و از جنگ بیزارند، دوست نداشتم آنان را بر آنچه نمی پسندیدند وادار کنم. پس به خاطر حفظ جان - عده کمی از - شیعیانم، صلح کردم.»^۴

۱. همان، ص ۳۱۹.

۲. اعلام الهدایة، امام حسین علیه السلام، المجمع العالمی لاهل البیت علیهم السلام، بیروت، ۱۴۳۰ق، ص ۱۴۷.
 ۳. گفته اند: امام علیه السلام ۴ امیر لشکر انتخاب کرد که معاویه همه آن ها را با پرداخت رشوه به سوی خود کشاند. پاسخ به شبهات واقعه عاشورا، ص ۳۱۶.
 ۴. وقوع سه جنگ. جمل، صفین و نهروان. در زمان امام علی علیه السلام حالت بدبینی و خستگی نسبت به جنگ را در بین یاران امام حسن علیه السلام موجب شده بود.
 ۵. اعلام الهدایة، امام حسین علیه السلام، ص ۱۴۷.

۳ امام حسن علیه السلام در مقام خلیفه مسلمانان بودند و درگیری آن حضرت با معاویه و کشته شدن او به دست لشکر معاویه، شکست مرکز خلافت مسلمانان بوده و به گفته استاد مطهری رحمته الله، این چیزی بود که حتی امام حسین علیه السلام هم از این نوع کشته شدن پرهیز داشتند که کسی در جای پیامبر صلی الله علیه و آله و در مسند خلافت کشته شود. ولی امام حسین علیه السلام دارای خلافت ظاهری نبود آن حضرت خیلی مراقب بود که مقدسات اسلامی خدشه دار نشود به همین جهت بود که امام حسین علیه السلام حاضر نبودند در مکه کشته شوند؛ چرا که احترام مکه از بین می‌رفت. بنابراین، شرایط این چینی به هیچ وجه اقتضای جنگ و نبرد را نداشت، و صلح یک تاکتیک مهم بود، برای سامان دادن به وضعیت مردم مسلمان و تثبیت پایه‌های حکومت اسلامی.

در نتیجه ما معتقدیم: اگر امام حسین علیه السلام هم به جای امام حسن علیه السلام بودند، همین کار را می‌کردند. گواه ما آن است که بعد از صلح امام حسن علیه السلام عده‌ای خدمت امام حسین علیه السلام رسیدند و گفتند ما صلح را قبول نداریم آیا با تو بیعت کنیم؟ حضرت امام حسین علیه السلام فرمودند: «نه هر چه برادرم

۱. سیری در سیره ائمه اطهار علیهم السلام، مطهری، مرتضی، صدرا، ۱۳۹۷ش، ص ۷۷.

حسن علیه السلام کرده من تابع همان هستم.^۱ اما به دلایل زیر شرایط زمان امام حسین علیه السلام درست برعکس شرایط امام حسن علیه السلام بود:

① اولین تفاوت اساسی شرایط امام حسین علیه السلام با زمان امام حسن علیه السلام که سبب قیام امام حسین علیه السلام شد، این بود که یزید از آن حضرت تقاضای بیعت کرده بود و بیعت امام حسین علیه السلام با یزید که به هیچ یک از احکام و ظواهر اسلامی پایبند نبود؛ یعنی به رسمیت شناختن ظلم، ستم، فساد و... و این مساوی بود با از بین رفتن اسلام و مقدسات دینی.

② همان مردمی که در زمان امام حسن علیه السلام تمایلی به نبرد با معاویه نداشتند،^۲ در مدت بیست سال حکومت معاویه از ظلم و ستم امویان به ستوه آمده بودند و کوفه تقریباً یک شهر آماده برای تشکیل حکومت از طرف امام حسین علیه السلام بود و این حجتی بود بر امام حسین علیه السلام و می‌بایست به آن ترتیب اثر می‌دادند.^۳

③ مهم‌ترین عامل قیام امام حسین علیه السلام، امر به معروف و نهی از منکر بود. معاویه در مدت حکومتش، برخلاف اسلام عمل کرده، ظلم و ستم نموده،

۱. همان، ص ۹۶.

۲. امام حسن علیه السلام در آخرین خطبه‌های که انجام دادند از مردم درباره ادامه جنگ نظرخواهی کردند. آنان از هر طرف فریاد زدند که ما زندگی و بقا را می‌خواهیم، پس صلح نامه را امضا کن. رضوانی، علی اصغر، پاسخ به شبهات واقعه عاشورا، ص ۳۱۶.

۳. سیری در سیره ائمه اطهار علیهم السلام، ص ۸۱.

احکام اسلام را تغییر داده، بیت‌المال را حیف و میل کرده، به مفاد صلح‌نامه و به کتاب خدا و سنت پیامبر عمل نکرده بود، همچنین بعد از خودش پسر شراب‌خوار و سگ‌بازش را به عنوان جانشین معرفی کرده و... این همه باعث گردید که **امام حسین** علیه السلام

بعد از معاویه که زمینه قیام علیه امویان بود، به عنوان وظیفه قیام نموده و امر به معروف و نهی از منکر کند. در حالی که این وضعیت معاویه در زمان **امام حسن** علیه السلام برای مردم برملا نشده بود و معاویه تا حدودی ظواهر اسلام را رعایت می‌کرد. و شاید به همین جهت باشد که می‌گویند: صلح **امام حسن** علیه السلام زمینه ساز قیام **امام حسین** علیه السلام شد؛ یعنی با مفادی که در صلح **امام حسن** علیه السلام به وسیله آن حضرت گنجانده شده بود، راه هرگونه فریب و نیرنگ را بر معاویه بست، اگرچه معاویه بعداً به مفاد صلح‌نامه وفادار نماند، ولی این چیزی جز رسوایی برای او در جامعه اسلامی و زمینه سازی برای قیام **امام حسین** علیه السلام بر ضد فرزندش را به ارمغان نیاورد. برخی از مفاد صلح‌نامه **امام حسن** علیه السلام از این قرار است:

- ① معاویه به کتاب خدا و سنت رسولش عمل کند.
  - ② امر خلافت بعد از وی به امام حسن علیه السلام برسد و در صورت بروز هر حادثه‌ای به امام حسین علیه السلام تفویض شود.
  - ③ سب و دشنام علی علیه السلام در منابر و نمازها منع شود.
  - ④ از بیت المال کوفه که موجودی آن پنج میلیون درهم است چشم پوشی شود.
  - ⑤ مسلمانان و شیعیان در امان باشند.
- از مفاد این صلح نامه به خوبی استفاده می‌شود که امام حسن علیه السلام هرگز درصدد تثبیت خلافت معاویه نبوده، بلکه تنها به جهت مصالح اسلام و مسلمانان و با توجه به اقتضای زمان و شرایط جامعه اسلامی تن به چنین کاری داد.
- بنابراین، با توجه به شرایطی که در زمان امام حسن علیه السلام بر جامعه اسلامی حاکم بود و امام در مسند خلافت بود با معاویه صلح کرد؛ چرا که شرایط مختلف بوده و با هم تفاوت داشت، لذا شرایط زمان امام حسن علیه السلام اقتضای صلح و زمان امام حسین علیه السلام اقتضای قیام داشت.
- بنابراین اگر امام حسن علیه السلام در زمان یزید بود قطعاً قیام می‌کرد. و امام حسین علیه السلام در زمان معاویه، مدت ده سال زنده بود و قیام نکرد، چون شرایط قیام فراهم نبود.^۱

۱. برای اطلاع بیشتر مراجعه کنید به کتاب سیری در سیره ائمه اطهار علیهم السلام، اثر استاد مطهری رحمته الله علیه.

• موضوع اصلی: پاسخ به سوالات دانش‌آموزی

• موضوع فرعی: علم خدا

• مخاطب: دانش‌آموزان ابتدایی دوره اول

• قالب: داستان

• مدت زمان تقریبی مطالعه: ۳ دقیقه

■ زهرا دریکوند

خدا چگونه از همه چیز آگاه است؟

در یک روز تعطیل، زهرا و برادر کوچک‌ترش، علی به همراه پدر و مادرشان مشغول خواندن نماز ظهر بودند. زهرا مثل پدر و مادر نماز را به آرامی و آهسته می‌خواند؛ اما علی با عجله نمازش را تمام و سجاده را جمع کرد و به سرعت از خانه خارج شد.

پدر و مادر بعد از نماز، دختر گل شون رو بوسیدند و کلی تشویقش کردند. پدر به زهرا گفت: «عزیزم! من و مادرت از این که نمازت رو با حوصله و با دقت می خونی، خیلی خوشحالیم.» زهرا به پدر گفت: «دیدید علی چطور با عجله نمازش رو خوند و توجهی به نمازش نداشت؟» پدر گفت: «دختر عزیزم! بچه ها عاشق بازی هستند و دوست دارند بیش تر وقتشون رو بازی کنند؛ برای همین، بعضی وقت ها عجله می کنند تا به چیزهایی که دوست دارند، برسند. وقتی داداش گلت از بازی برگشت، حتماً در این مورد باهاش صحبت می کنم.»

بوی آبگوشت مادر، فضای خانه را پر کرده بود. زهرا دیگر تحمل گرسنگی را نداشت. کمی منتظر علی ماندند؛ اما او همچنان سرگرم بازی با دوستانش بود. آن ها سفره را پهن کردند و ناهار خوشمزه روز تعطیل را خوردند. بعد از ساعتی صدای زنگ خانه آمد. علی مدام صدا می زد: «در باز کنید! گرسنمه. باز کنید! گرسنمه.»

علی در حالی که نفس نفس می زد، سلام کرد و گفت: «مامان! خیلی گرسنم شده، غذا چی داریم؟» مادر گفت: آبگوشت داریم. بعد سفره غذا را پهن کرد و علی با کلی لذت غذايش را خورد. بعد از ناهار پدر پیش علی آمد و گفت: «گل پسرم! ناهارت خوشمزه بود؟ بازی چطور بود؟» علی گفت: «خیلی از بازی کیف کردم. ناهار هم عالی بود.» پدر گفت: «عزیزم! می دانم

که درست مثل زمان کودکی خودم، از بازی لذت می‌بری و دوست داری با دوستانت کلی حرف بزنی و کیف کنی؛ اما عزیزم! امروز که تعطیل بود، ما هم دوست داشتیم موقع ناهار کنارمان بودی تا با هم ناهار بخوریم؛ کلی به ما خوش می‌گذشت، بعد می‌رفتی با دوستانت بازی می‌کردی. علی جان! تو امروز هنگام نماز خیلی عجله کردی و با سرعت نمازت را خواندی و رفتی. می‌دانی؟ همان طور که شما بازی کردن و با هم بودن را دوست دارید، ما هم دوست داشتیم موقع ناهار کنار ما باشی. خدای مهربان هم خیلی دوست دارد که بنده خوب و کوچکش در نماز به آرامی و آهسته با او حرف بزند. دوست دارد حرف‌های شیرین بنده‌اش را بشنود و زود از پیشش نرود». وقتی علی حرف‌های دلنشین پدرش را شنید، متوجه بدی کارش شد؛ اما سؤالی به ذهنش رسید. بنابراین، به پدر گفت: «باباجان! خدا چطور می‌داند که من با عجله نماز خواندم؟ مگر خدا از همه چیز اطلاع دارد؟» پدر گفت: «بله عزیزم! خدا از همه چیز آگاه است و تمام کارهای ما انسان‌ها را می‌بیند. پسر عزیزم! چطور وقتی شما یک منظره زیبا می‌کشید، همه جای آن را می‌بینید و از تمام آن اطلاع دارید؟ خدا هم چون خودش این دنیا را به زیبایی نقاشی کرده، همه جای آن را می‌بیند و از تمام جاهای آن آگاه و باخبر است. یادت هست چند روز پیش به کوه‌های اطراف شهر رفته

بودیم؟ وقتی پایین کوه قرار داشتیم؛ چون ساختمان‌های شهر جلوی ما قرار داشتند و مانع بودند، شهر را به خوبی و به طور کامل نمی‌توانستیم ببینیم؛ اما وقتی بالای کوه رفتیم، هیچ چیزی مانع ما نبود و شهر را خوب می‌دیدیم. چون خدای مهربان جسم نیست و همه جا هست و هیچ مانعی جلوی او نیست، این **قدرت** را دارد که از همه چیز **مطلع** باشد و هر چیزی را ببیند. علی گفت: «یعنی هرکاری ما انجام بدهیم، خدا می‌بیند؟» پدر گفت: «فرزند عزیزم! وقتی شما پیش دوستان هستی، دقت می‌کنی که کار ناپسندی انجام ندهی؛ چون از آن‌ها خجالت می‌کشی. ما و شما چه پیش دیگران باشیم، چه تنها، خدا ما را می‌بیند، پس باید مواظب کارهایمان باشیم و کار خوب انجام بدهیم تا خدا از ما راضی باشد. البته خدا همان‌طور که کارهای بد ما را می‌بیند، کارهای خوب را هم می‌بیند و چند برابر **پاداش** می‌دهد؛ حتی خودش در قرآن گفته که ده برابر پاداش می‌دهد. تازه این را هم بدان که خدا که همه چیز را می‌بیند و می‌داند، بخشنده و مهربان هم هست و آبروی کسی را نمی‌برد. علی جان! حالا که فهمیدی خدای مهربان چطور از همه چیز اطلاع دارد، سعی کن کارهایت را درست انجام بدهی تا خدا تو را بیش‌تر دوست داشته باشد و از تو راضی شود».

۱. انعام/۱۶۰: ﴿مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَلِهَا﴾؛ هر کس کار نیک ب‌یاورد، پاداشش ده برابر آن است.

- موضوع اصلی: پرستش خدا
- موضوع فرعی: راه اتصال به خدا
- مخاطب: دانش آموزان مقطع متوسطه
- قالب: پاسخ سؤالات و شبهات دانش آموزی
- مدت زمان تقریبی مطالعه: ۶ دقیقه

سید امیر حسینی مقدم

هرکسی به نحوی به خدا می‌رسد!

👉 شبهه:

مهم رسیدن به خداست و هرکسی، به هر روشی که به خدا برسد، رستگار

می‌شود! مهم نیست چگونه. مهم رسیدن است؛ چه با کمک به خلق

باشد، چه با رقص و سماع یا موسیقی، نماز و روزه!

هرکسی به نحوی دارد خود را به خدا می‌رساند. برای خدای مهربان نیز فرقی

ندارد که چطور به او برسیم؛ بلکه فقط برای ما فرق دارد؛ چون ما فراموش

کرده‌ایم که خدای همه ما یکی است و فقط راه اتصال مان فرق دارد، پس

اجازه بدهیم هرکسی همان طوری که راحت است، به خدا وصل شود.

خداوند عارف عاشق می‌خواهد؛ نه مشتری بهشت!...

کا پاسخ اجمالی:

اساساً همه انسان‌ها ادعا دارند که راه آن‌ها درست است، حتی یک وهابی داعشی یا فرقه‌های منحرف شیطان‌پرستی، همجنس‌گراها و...؛ اما کدام یک واقعاً درست می‌گویند؟ بنابراین، هر شخصی خودش نمی‌تواند راه درست رسیدن به خدا را مشخص کند. یک داعشی سربریدن و قتل مسلمانان مخالف با تفکر خودشان را راه رسیدن به خدا می‌داند و یک شیطان‌پرست با قربانی یا مراسم عضویت (پنتاگرام) و... در نتیجه، هر راهی ما را به خدا نمی‌رساند. بنابراین، کسی نمی‌تواند بهترین و صحیح‌ترین راه اتصال را معین کند، مگر خود خدا که ما انسان‌ها را آفریده و از احوالات و اعمال ما مطلع است. خداوند این راه‌ها را مشخص کرده، مسیرهای اتصال به خودش و راه نشان دادن علاقه و عشق به خویش را به ما نشان داده است.

مثال: اگر بزرگی که بسیار مورد علاقه و احترام شما باشد، به شما بگوید که با فلان شماره با من تماس بگیرید، در این صورت به شما پاداش فراوانی می‌دهم و هرگز از راه دیگر یا با شماره دیگری با من ارتباط برقرار نکنید؛ زیرا گذشته از آن که به هدف نمی‌رسید، من از شما ناخشنود می‌شوم، شما در چنین موردی چگونه عمل می‌کنید؟

۱. کشف قربانگاه مخوف شیطان پرستان در مکزیک، روزنامه ایران، شماره ۵۰۸۶، پنجشنبه، ۴ خرداد ۱۳۹۱.

بدون تردید با شماره تعیین شده با آن بزرگوار مورد علاقه خود ارتباط برقرار می‌کنید تا هم او را خشنود کرده باشید و هم خود پاداش بگیرید. اگر شما عاشق عارفی هستید، باید همان طوری که **معشوق** می‌پسندد، با او ارتباط

بگیرید، پس برای خدا فرق دارد که چگونه با او ارتباط بگیریم؛ اگر کارهایی را که انجام می‌دهیم، برای **خشنودی** و **تقرب به خدا** باشد، خدا مشخص کرده است که چطور با او ارتباط بگیریم و فرموده است:

❶ از پیامبر ﷺ **تبعیت** کنید: ﴿قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ﴾؛

«بگو (ای پیغمبر): اگر خدا را دوست می‌دارید، از من پیروی کنید تا خدا نیز شما را دوست بدارد.»؛

❷ برای یاد خدا، **نماز** بخوانید: ﴿وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي﴾؛ «نماز را برای یاد

من به یاد دار.»؛

❸ برای رسیدن به تقوای الهی باید **روزه** بگیرید: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ

عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾؛ «ای اهل ایمان!

روزه بر شما واجب شده، همان‌گونه که بر پیشینیان شما مقرر و لازم شد،

شاید پرهیزکار شوید.»

۱. آل عمران/ ۳۱.

۲. طه/ ۱۴.

۳. واژه «الصلاة» بدون مشتقات ۶۱ بار و با مشتقات ۹۸ بار در قرآن به کار رفته است.

۴. بقره/ ۱۸۳.

پاسخ تفصیلی:

البته ممکن است برای رسیدن به مقصد مسیرهای مختلفی وجود داشته باشد؛ اما مسیرهایی به خدا می‌رسد که خودش معرفی کرده است و خارج از آن‌ها

را گمراهی و ضلالت می‌داند. همان‌گونه که شیطان در مقابل فرمان خدا ایستاد و گفت: من هفتاد هزار سال تو را بندگی کردم و از این به بعد نیز تو را عبادت می‌کنم؛ ولی بر آدم سجده نخواهم کرد؛^۱ چون خواست آن طور که می‌خواهد و خارج از مسیری که خدا گفته است، بندگی کند، بنابراین از جمع عابدان و بندگان مقرب الهی رانده شد.

در قرآن می‌خوانیم: ﴿اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ، صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ﴾؛^۲ «تو ما را به راه راست هدایت فرما! راه آنان که به آن‌ها نعمت دادی، نه راه کسانی که بر آنان خشم گرفتی و نه گمراهان». ﴿يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلَامِ وَيُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِهِ

۱. تفسیر قمی، علی بن ابراهیم قمی، محقق / مصحح: طیب موسوی جزائری، دارالکتاب، قم،

۱۴۰۴ق، ج ۱، ص ۴۲.

۲. حمد / ۶-۷.

وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ؛ «خدا بدان کتاب هر کس را که از پی خشنودی او رود، به راه‌های سلامت هدایت کند و آنان را از تاریکی‌های (جهل و گناه) بیرون آورد و به عالم نور داخل گرداند و به راه راست رهبری کند.» و تأکید کرده است که آخرین و بهترین راهی که به خدا می‌رسد «اسلام» است: ﴿إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ﴾؛ «همانا دین (پسندیده) نزد خدا، آیین اسلام است.»

خداوند مسیره‌های اتصال و رسیدن به خود را چنین بیان کرده است:

❶ قرآن: ﴿إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ﴾؛ «همانا این قرآن (خلق را) به راه راست و استوارترین طریقه هدایت می‌کند.»؛

و ﴿ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ﴾؛ «آن کتاب با عظمتی است که شک در آن راه ندارد و مایه هدایت پرهیزکاران است.»؛

و ﴿شَهْرَ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ وَالْفُرْقَانِ﴾؛ «ماه رمضان است؛ ماهی که قرآن برای راهنمایی مردم و نشانه‌های هدایت و فرق

میان حق و باطل در آن نازل شده.»؛

۱. مائده / ۱۶.

۲. آل عمران / ۱۹.

۳. اسراء / ۹.

۴. بقره / ۲.

۵. بقره / ۱۸۵.

۲ پیامبر ﷺ: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَوَلَّوْا عَنَّهُ﴾؛ «ای کسانی

که ایمان آورده‌اید! خدا و رسولش ﷺ را اطاعت کنید و از او سرنیچید.»؛

۳ اهل بیت علیهم السلام: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ

مِنْكُمْ﴾؛ «ای اهل ایمان! فرمان خدا و رسول و فرمانداران (از طرف خدا و

رسول) که از خود شما هستند، اطاعت کنید، پس اگر در چیزی کار به نزاع

کشد، آن را به حکم خدا و رسول بازگردانید؛ اگر به خدا و روز قیامت ایمان

دارید. این کار برای شما بهتر و خوش عاقبت‌تر خواهد بود.

نتیجه

برای رسیدن به معشوق باید همان

راهی را رفت که او می‌خواهد، نه

آنچه که دلخواه ماست، پس برای

رسیدن عارف عاشق و اتصال به

خدا، باید ببیند او چه می‌خواهد

و چه دستوراتی داده است که در

دین اسلام خلاصه شده است.

۱. أنفال / ۲۰.

۲. نساء / ۵۹.

- **موضوع اصلی:** عشق و محبت به اهل بیت علیهم السلام
- **موضوع فرعی:** اهل بیت علیهم السلام; الگوی تمام عیار زندگی
- **مفاصل:** دانش آموزان ابتدایی
- **قالب:** درس نامه
- **مدت زمان تقریبی مطالعه:** ۷ دقیقه

■ علی آب انباری

بهترین راهنما (اهل بیت علیهم السلام؛ الگوی تمام عیار زندگی)

👉 شروع کلاس

به نام خداوند والامقام ❀ خدای سلیم و خدای سلام

سلام خدای مهربون به شما عزادارای واقعی. امیدوارم دو ماه عزاداری هاتون مورد رضایت اهل بیت علیهم السلام قرار گرفته باشه، ان شاء الله!

شهادت سه نفر از اهل بیت علیهم السلام؛ یعنی وجود نازنین رسول مهربانی صلی الله علیه و آله، امام رئوف علی بن موسی الرضا علیه السلام و همچنین کریم اهل بیت، امام حسن مجتبی علیه السلام رو خدمت شما عزاداران واقعی، تسلیت عرض می کنم.

همین ابتدای کار، شادی روح همه اهل بیت علیهم السلام، مخصوصاً این سه بزرگوار، بلند صلوات بفرستید!

■ شروع با معما

«اللهم صلّ على محمد و آل محمد و عجل فرجهم»

بچه‌های گلم! من یک گل زیبا مثل خودتون رو می‌کشم.

این گل، ۴ تا گلبرگ داره. هر گلبرگ یه جواب ۴ حرفی داره که شماها باید پیدااش کنید. واسه راهنمایی هم، حروف اولش رو براتون نوشتم.

■ اما سؤالات:

① یکی از القاب و نام‌های حضرت فاطمه علیها السلام؛

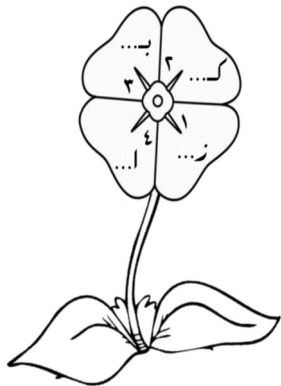
② از دعاهای معروف که نام یکی از یاران

حضرت علی علیه السلام هست؛

③ نقطه مقابل کوچک چیه؛

④ از نعمت‌های خدا در بدن که به

«چتر چشم» معروفه؟

۱. پاسخ‌ها: زهرا، کمیل، بزرگ و ابرو.

آفرین به شما بچه‌های باهوش که اطلاعاتتون این قدر بالاست!
 حالا که جواب سؤال‌ها رو پیدا کردید، می‌خوام بهتون بگم که توی جدول ما،
 یک رمزی پنهان شده که توی این جلسه می‌خوایم درباره‌ اون با هم حرف بزنیم.
 به نظرتون رمز جدول ما چیه؟
 خوب، برای این‌که به جواب برسیم، بذارید راهنمایی تون کنم: رمز جدول ما
 از کنار هم قرار دادن حروف آخر کلمات به دست میاد. حالا بگین رمز جدول
 چیه؟
 آفرین! رمز جدول ما شد: «الگو».

۱. مربی باید تمام تلاش خود را انجام دهد تا متربیان به جواب‌ها دست پیدا کنند.

● قالب جوانبی

بچه‌ها! یک سؤال: ^۱ کی می‌دونه الگو یعنی چی؟

آفرین به همتون! همون‌طور که گفتین، الگو؛ یعنی نمونه و مدل. به معنای سرمشق و نقشه‌ راه هم می‌تونه باشه.

حالا یک سؤال مهم‌تر: آیا ما باید توی کارهامون الگو داشته باشیم؟ چون می‌دونم جوابتون بله هست، به این سؤال مهم جواب بدین که:

چرا باید الگو داشته باشیم؟!

همون‌طور که می‌دونین، داشتن الگولازمه و ما باید توی زندگی برای کارهامون الگو داشته باشیم. شاید بعضی‌ها بگن: یعنی خودمون بدون الگو نمی‌تونیم به مقصد برسیم؟! در جواب باید بگیم که درسته ممکنه توی بعضی کارها بدون الگو هم به مقصد برسیم؛ اما اولاً توی بعضی از کارها، مثل رانندگی، بدون الگو نمی‌شه به مقصد رسید و حتماً باید یه **استاد راهنما** کنارمون باشه و دوم این‌که توی بعضی کارها شاید بشه بدون الگو به مقصد رسید؛ اما قطعاً خیلی دیر خواهیم رسید. وقتی یه استاد راهنمای **درجه یک** و

۱. در قالب جوانبی، موضوع باید از زوایای مختلف مورد بررسی قرار گیرد و به سؤالاتی مثل: چیست، چرا، چگونه، شرایط، چه کسی و... پاسخ داده شود.

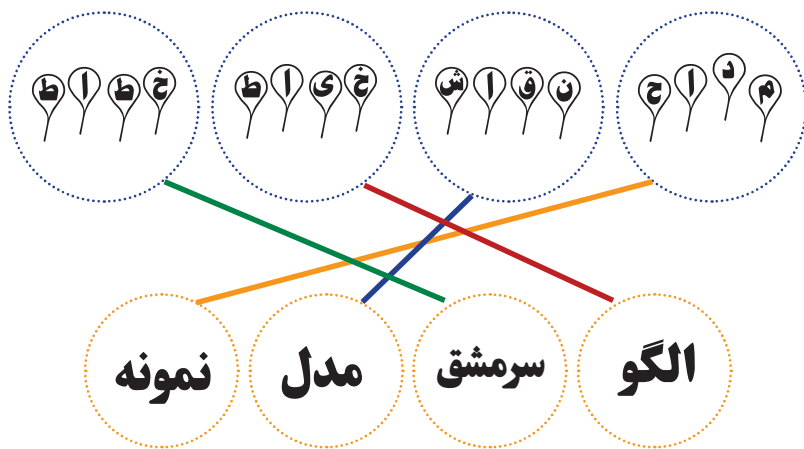
۲. مربی باید ابتدا تمامی سؤالات را از متریبان پرسیده، پاسخ‌های آنان را بشنود و موارد مذکور را در گوشه‌ای از تابلو یادداشت کند و سپس در ادامه به تکمیل پاسخ‌ها بپردازد.

خوب کنار ما باشه، یه مسیر طولانی رو خیلی سریع تری طی خواهیم کرد و زودتر به **هدف** و مقصدمون خواهیم رسید. کسی می دونه چرا؟ معلومه! چون اوناراه رو کامل رفتن و کل مسیر رو بلدن و به راحتی می تونن ما رو هم به مقصد برسونن.

دوستای گلم! من چندتا دایره می کشم، با توجه به بحثمون، شما هر کدوم که به هم نزدیک تر بود رو به هم وصل کنید:

۱. مربیان عزیز می توانند از کارت های کمک آموزشی نیز جهت افزایش جذابیت کلاس استفاده نمایند؛ بدین صورت که کلمات را داخل برگه ها یا کارت هایی یادداشت نموده، حین ارائه به صورت تک به تک نمایش دهند.

آفرین به شما تیزهوشای عزیزم!

کسی که می‌خواهد **خطاط** حرفه‌ای بشه، باید **سرمشق** داشته باشه و از روی اون الگو بگیره تا درجه یک بشه؛

کسایی که تازه میرن کلاس‌های طراحی و **نقاشی**، اولین کاری که مربی می‌کنه اینه که یک **مدل** بهشون میده و می‌گه از روی این بکشید. اصلاً خیلی واضحه که نقاشی کشیدن از روی یک مدل و الگو، خیلی راحت‌تر و دقیق‌تره تا بدون الگو؛

خیاط‌ها رو دیدید؟ اونا واسه این که یه لباس زیبا و بی نقص بدوزند، حتماً به یک **الگوی** خوب و دقیق نیاز دارن؛

مداح‌ها و قاریان قرآن هم از همون اول، **مداح و قاری** خوب نیستند؛ بلکه ابتدای کار **نمونه‌های** مختلفی از مداحی و قرائت رو گوش دادن و تمرین و تقلید کردن، تا بالاخره به نتیجه رسیدن.

پس واسه رسیدن به موفقیت در کارها، باید حتماً **الگو** داشته باشیم؛ اما سؤال اصلی و اساسی اینه که: اگه ما می‌خواهیم توی مراحل زندگی موفق باشیم، باید از چه کسی یا چه کسانی الگو بگیریم؟ آیا هر کسی رو می‌تونیم

۱. مربیان عزیز توجه داشته باشند که حین مشارکت باید نام افرادی را که متریبان به عنوان الگو معرفی می‌کنند، گوشهٔ تابلو یادداشت کرده و برای آنان اندکی توضیح دهد تا متریبان دریابند که الگوی کامل باید در تمام مراحل زندگی باشد، نه فقط در یک مسیر.

الگوی خودمون قرار بدیم؟ نه. کسی باید الگومون باشه که توی همه زمینه ها کاربلد باشه یا فقط توی یک کار مثل ورزش، سینما یا هر کار دیگه ای؟
آفرین به همتون! چقدر خوبه الگوی ما کسی باشه که در همه امور و کارها حرفی برای گفتن داشته باشه و یه جورایی **کامل** باشه؛ نه فقط توی یک کار. مثلاً اگه یه فوتبالیست الگوی ورزشی من باشه، دیگه توی بقیه کارها

نمی تونم ازش الگو بگیرم؛ چون ممکنه اصلاً به درد اون کار نخوره، یا حتی ممکنه توی یه کار دیگه، الگوی خیلی بدی باشه؛ مثل بعضی از این فوتبالیست های خارجی که با این که فوتبال خوبی دارن؛ اما از

آدم کش هایی مثل **اسرائیل** دفاع می کنن!

پس ما باید از کسی الگو بگیریم که توی همه موارد کامل باشه. حالا بفرمایید این شخص کامل کی هست و از کجا می شه پیداش کرد؟

۱. مربیان عزیز باید توجه داشته باشند که نباید گفت و گوها به این سمت برود که الگوی ورزشی مربیان را زیر سؤال ببرد؛ بلکه باید به آنان فهماند که این افراد فقط در یک زمینه مثل ورزش می توانند الگوی ما باشند، نه در تمام مراحل زندگی.

واسه این که جواب سؤال رو پیدا کنیم، بیاید بریم سراغ کتاب راهنمایی که خدای مهربون واسه ما فرستاده؛ همون کتابی که خدا واسه هدایت ما انسان ها همه چی رو داخلش ذکر کرده که اسم اون کتاب، همون طور که می دونید، قرآنه. بچه ها! به نظرتون واقعاً خدا توی قرآن یه الگوی کامل به ما معرفی کرده؟ آفرین به شماها! بله، دقیقاً. خدا توی قرآن، سوره احزاب، آیه ۲۱ می فرماید: ﴿لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ﴾ کی می دونه یعنی چی؟ احسنت؛ یعنی پیامبر مهربون ما ﷺ، بهترین اسوه و الگو و سرمشق و نمونه برای ما انسان ها هستن. تازه خدا می فرماید: اسوه حسنه؛ یعنی یک الگوی خوب و عالی.

۱. مربی می تواند جهت جذابیت بخشی به کلاس، آیه را روی تابلو بنویسد و از مترجمان بخواهد همراه با او، به شکل های مختلف هم خوانی کنند.

بیایید با کمک هم اطلاعاتی رو که درباره پیامبر مهربونمون صلی الله علیه و آله هست، تکمیل کنیم!

حالا که اینقدر باهوش هستید و اطلاعات مذهبتون بالاست، می‌خوام چندتا از راهنمایی‌های بهترین‌الگوی عالم هستی رو براتون بخونم. راستی، می‌دونید پیامبر صلی الله علیه و آله به ما واسه غذا خوردن، کار کردن، اخلاق و خلاصه همه چی برنامه و راهنمایی ارائه داده؟! پس بیاید با دقت گوش بدیم و بهشون عمل کنیم.

❶ پیامبر مهربون صلی الله علیه و آله می‌فرمایند: «کسی که غذایش کم باشد، بدنش سالم می‌گردد».

کی می‌دونه یعنی چی؟ توی یک جمله پرخوری؛ یعنی دشمن سلامتی.

❷ پیامبر مهربونمون صلی الله علیه و آله در رابطه با اخلاق می‌فرمایند: بهترین شما کسی است که اخلاقش از همه بهتر باشد؛

۱. مریبان عزیز می‌توانند در صورت داشتن فرصت کافی، برای تک تک موارد اندکی توضیح بدهند.

یعنی آگه می‌خوایم به حرف‌الگوی مهربونمون گوش بدیم، باید اخلاق خیلی خوبی داشته باشیم؛

❶ در رابطه با کار کردن می‌فرمایند: هر کاری که با بسم‌الله شروع بشه، ناتمام نمی‌مونه؛ یعنی یادمون نره که ابتدای هر کار باید همیشه چی بگیم؟ آفرین!

بسم‌الله الرحمن الرحیم

حضرت یک روایت خیلی قشنگ در رابطه با اصل و اساس دین می‌فرمایند که: پایه و اساس اسلام، محبت اهل بیت علیهم‌السلام است؛ یعنی آگه این محبت رو نداشته باشیم، هیچ‌کدام از اعمال ما به درد نمی‌خوره.

راستی بچه‌ها! یادتون نره که اهل بیت پاک پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم یعنی ۱۲ امام علیهم‌السلام و حضرت زهرا علیها‌السلام هم مثل خود پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم برای ما بهترین‌الگوها هستن.

پس آگه بخوایم الگوهای کاملی رو که خدا برای ما فرستاده، در دو کلمه وصف کنیم، چی باید بگیم؟

باید این جوری بگیم که: چهارده نفر بهترین‌الگوهایی هستن که خدا واسه ما فرستاده؛ یعنی همون اهل بیت پاک و مهربون علیهم‌السلام.

■ ایجادتنوع

حالا یک سؤال باحال می‌پرسم، ببینم کی زودتر از همه جواب میده:
امام هشتم ما شیعیان کدوم حضرت هستن؟ آفرین به شما بچه‌های مذهبی
 و خوبم! این‌که مشخصه، **امام رضا** علیه السلام هستن!
 اما سؤال دوم: **معصوم دهم** ما شیعیان کدوم بزرگوار هستن؟ بارک‌الله به
 بچه‌های تیزهوش! باز هم **امام رضا** علیه السلام میشه. ^۱ حالا که نام **امام رضا** علیه السلام رو

آوردیم، بیاید همه با هم این شعر
 معروف رو به حضرت هدیه بدیم.
 من شعر رو می‌خونم،^۲ هر کی
 بلده، با من بخونه! هر کی هم بلد
 نیست، خوب گوش بده تا یاد
 بگیره و دوباره با هم بخونیم:^۳

۱. مربیان عزیز می‌توانند در صورت داشتن فرصت کافی، اسامی ۱۴ معصوم علیهم السلام را با متربیان مطرح کرده، با ذکر نام هر معصومی، صلوات بفرستند.
۲. مربیان عزیز باید توجه داشته باشند که قبل از شروع برنامه، صوت شعر را چندین مرتبه گوش دهند تا به نغمه و نوای آن به صورت کامل تسلط داشته باشند.
۳. جهت افزایش تنوع، می‌توان صوت مداحی شعر را نیز در ابتدای کار پخش کرد، سپس به هم‌خوانی پرداخت.

ای صفای قلب زلم، هرچه دارم از تو دارم
تا قیامت ای رضاجان، سر ز خاکت بر ندارم
منم خاک درت، غلام و نوکرت
مران از در مرا، به جان مادرت
علی موسی الرضا (۴) بار

غیرتو یاری ندارم، با کسی کاری ندارم
گر مرا از در برانی، جای دیگری ندارم
تو خوبی من بدم، به این در آمدم
به جان فاطمه، مکن مولا ردم
علی موسی الرضا (۴)

به دلم کن یک نگاهی، تا نماند هیچ گناهی
به یقین با یک نگاهت، می شوم دور از تباهی
نگاهم سوی تو، بهشتم کوی تو
دلم خورده گره، به تار موی تو
علی موسی الرضا (۴)

جمع‌بندی

گفتیم که داشتن الگو توی زندگی لازمه و ما برای این که در تمام مراحل زندگی مون موفق باشیم، حتماً باید الگو داشته باشیم، حتی گفتیم که بعضی از کارها رو بدون الگو اصلاً همیشه یاد گرفت.

از طرفی گفتیم کسی که ما می‌خوایم به عنوان الگو انتخابش کنیم، باید توی همهٔ موارد، نمونه و سرمشق باشه و کسی که فقط در یک رشته تخصص داره، قطعاً نمی‌تونه برای ما الگوی کاملی باشه. بنابراین، بهترین الگوهای زندگی برای ما که هم کاملن و هم برای تمام موارد زندگی مون برنامه دارن، اهل بیت یا همان ۱۴ معصوم علیهم‌السلام هستن که باید همه جوره به فرمانشون گوش باشیم.

جهت دانلود فایل با کیفیت،

اسکن کنید.

تکلیف

بچه‌های گلم! به برگ نقاشی زیبا از مدینه بهتون می‌دم که شما باید با سلیقهٔ خودتون، اون رو رنگ‌آمیزی کنید. به امید روزی که همهٔ شما عزیزان رو در مدینه و قبرستان بقیع ببینم.

۱. مریبان عزیز باید قبل از شروع برنامه، به تعداد متربیان برگهٔ نقاشی تهیه کنند.

👉 دعای پایانی

همه دست‌های گلگون رو بالا بیارین که دعا کنیم:

دستامونو می‌بریم بالا ❀ باهم دیگه می‌کنیم دعا
 خدا ماهارو دوست داره ❀ دعاها مونو قبول داره

خدایا! به همه ما کمک کن که همیشه در راه **اهل بیت** علیهم‌السلام، مخصوصاً
امام حسین علیه‌السلام باشیم.

خدایا! به ما کمک کن که توی تمام مراحل زندگی مون، از پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم الگو
 بگیریم.

خدایا! ما رو از در خونه **اهل بیت** علیهم‌السلام جدا نکن.

ما مصطفی ندیدیم ❀ نام خوشش شنیدیم
 مهرش به جان خریدیم ❀ صل علی محمد، صلوات بر محمد
«اللهم صل علی محمد و آل محمد و عجل فرجهم»

افزای صیت

• موضوع اصلی: تحلیل سیاسی

• موضوع فرعی: بررسی دلایل اتحاد و تعامل ایران با چین و روسیه

• مفادطب: مربیان و مبلغان دانش‌آموزی

• قالب: مقاله کوتاه

• مدت زمان تقریبی مطالعه: ۱۰ دقیقه

■ مهدی آقابابایی

بررسی دلایل اتحاد و تعامل ایران با چین و روسیه

اشاره

چرا ایران به دنبال اتحاد و تعامل با چین و روسیه است؟ عده‌ای سیاست ایران در نگاه به شرق و قراردادهای راهبردی مهم تهران با پکن (مثل قرارداد راهبردی ۲۵ ساله ایران و چین) و تهران با مسکو (قرارداد راهبردی ۲۰ ساله ایران و روسیه) را مورد انتقاد قرار می‌دهند. این گروه پیشرفت ایران را در گرو تعامل با غرب، خصوصاً آمریکا می‌دانند.

در این مقاله مواردی را به صورت اختصار بیان می‌کنیم تا مشخص شود که چرا ایران در پی سیاست نگاه به شرق و تعامل با چین و روسیه است: برای پاسخ به سؤال فوق، چند دلیل مهم را می‌توانیم ذکر کنیم:

① هم‌گرایی سبب افزایش قدرت و واگرایی سبب تضعیف قدرت:

سیاستی که قدرت‌های برتر دنیا در این قاره، خصوصاً منطقه غرب آسیا پیاده می‌کردند، سیاست واگرایی بود؛ یعنی این‌که کشورها با یکدیگر میانه خوبی نداشته باشند تا با این اختلاف‌ها آن‌ها بتوانند سیاست‌های استعماری خودشان را پیگیری کنند. روابط و تعاملات چین و ایران و نیز سایر کشورهای منطقه، قدمی بسیار مهم در حرکت به سمت هم‌گرایی و دقیقاً نقطه مقابل سیاست‌های آمریکایی و استعماری است.

در واقع، ایجاد هم‌گرایی بین کشورهای چین، ایران، ترکیه، روسیه، هند، چین، عراق، سوریه، لبنان، یمن، پاکستان و سایر کشورهای منطقه‌ای، کابوس استراتژیست‌های برجسته غربی است. طبق این کابوس، نباید اوراسیا و جنوب غرب آسیا و شمال آفریقا با هم متحد شوند؛ چراکه آن وقت همه دنیا مجبور است به این محور جدید ملحق شود؛

۲ نگاه پایه‌ای و بلندمدت اقتصادی:

چین، روسیه و هند، عضو کشورهای «BRICS» هستند؛ یعنی ۵ کشور توسعه‌یافته اقتصادی برزیل، روسیه، هند، چین و آفریقای جنوبی. براساس آمارها، این کشورها، مخصوصاً چین، روسیه و هند که در منطقه ما هستند، به شدت در حال رشد اقتصادی هستند و به زودی از آمریکا عبور خواهند کرد! ضمناً چین و روسیه

عضو دائم شورای امنیت هستند. این دو کشور به همراه هند از حیث وسعت و جمعیت، تقریباً دوسوم جهان را در اختیار دارند.

۱. برای مطالعه بیشتر تر در این زمینه می‌توانید به مقالات ذیل مراجعه کنید:

- (الف) نقش اقتصادی چین در تهدید سلطه طلبی آمریکا در آسیا، جعفر قامت، فصلنامه مطالعات سیاسی، سال نهم، ش ۳۶، تابستان ۱۳۹۶، صص ۹۱-۱۱۸؛
- (ب) راهبرد اقتصادی چین در رقابت هژمونیک با آمریکا در خاورمیانه، مجید شرفخانی و رحمت حاجی مینه و محمدرضا دهشیری، دوره ۱۱، ش ۴۰، اردیبهشت ۱۴۰۱، صص ۶۷-۱۰۱؛
- (ج) امنیت انرژی و دیپلماسی انرژی روسیه، سیدجواد معین‌الدینی و مصطفی انتظارالمهدی، دانشنامه واحد علوم و تحقیقات، ش ۴، زمستان ۱۳۸۹، صص ۱۹۵-۲۲۶.

حال چین و هند برای تجارت با شمال اروپا نیازمند یک راه مطمئن و کم هزینه هستند، همان طور که روسیه برای ورود به آب های آزاد دنیا به ایران نیازمند است. **بندر چابهار** - که اخیراً قراردادی برای این راه مواصلاتی با هند به امضا رسیده است^۱ - می تواند خط ارتباطی با سن پترزبورگ، در شمال روسیه و دریای بالتیک باشد. ما از این طریق می توانیم راه مواصلاتی تجاری آن ها را به خود وابسته کنیم و ضمن بهره گیری از امتیازهای اقتصادی، در جهان قدرت چانه زنی بالاتری داشته باشیم.

۳ قدرت بالای نظامی ایران:

توان بالای ایران در تجهیزات نظامی و همچنین شجاعت استفاده از این تجهیزات در مقابل آمریکا، یکی از عوامل مهم ارتباط گرفتن کشورهای منطقه با ایران است. **جمهوری اسلامی ایران** برای دفاع از حریم خود با احدی شوخی ندارد، حتی اگر بخواهد طرف مقابل ابرقدرت دنیا باشد که همه از او می ترسند. این قدرت را می توانیم در اعترافات آن ها نیز ببینیم؛ فرمانده **سنتکام**^۲ در مصاحبه ای گفته است:

۱. خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران: <https://b2n.ir/e40270>.

۲. سنتکام نوشتار فارسی واژه «CENTCOM» است که مخفف دو واژه: Central و Command می باشد و نام ستاد فرمانده کل نیروهای ارتش آمریکا در منطقه خاورمیانه و آسیای مرکزی است. سنتکام یکی از شش ستاد فرماندهی کل ارتش ایالات متحده آمریکا است و چنان که از نامش پیداست، منطقه مرکزی جهان؛ یعنی بین فرماندهی های آفریقا، اروپا و هند را پوشش می دهد. (سایت راهبرد معاصر، لینک سایت: <https://rahbordemoaser.ir>).

«چین و روسیه دیگر رقیب ما در عرصهٔ پهپادی نیستند؛ بلکه ایران رقیب اصلی ما در این عرصه است.»^۱

این سخن اعترافی بزرگ در جهت اثبات **قدرت نظامی** ایران بوده، شاهد بر این مطلب، استفادهٔ روسیه از پهپادهای «شاهد ۱۲۹» ایران است. با توجه به مطرح شدن این مطالب، خوب است مروری کوتاه بر قدرت نظامی ایران داشته باشیم. قدرت نظامی ایران را به دو جهت می‌توان دسته‌بندی کرد:

تسلیمات نظامی ایران

نشریهٔ فرانسوی «لزاگو» در حساب کاربری توئیتر خود، با اشاره به این‌که بدترین جنگ در اروپا از سال ۱۹۴۵ م در اوکراین رخ داده است، جدولی از قوی‌ترین ارتش‌های جهان براساس تعداد نیروها منتشر کرد. در این رتبه‌سنجی، جمهوری اسلامی ایران با نزدیک به ۶۰۰ هزار نیروی نظامی، در جایگاه هفتم جهان قرار دارد.

۱. مشرق نیوز، لینک خبر: mshrgh.ir/1401041

این گزارش براساس رتبه بندی اعلام شده از طرف وبسایت «**گلوبال فایرپاور**» **Global Firepower** منتشر شده است که هر ساله با بررسی بیش از **۶۰ فاکتور**، قوی ترین کشورهای دنیا از نظر قدرت نظامی را اعلام می کند.

در این رده بندی به قدرت هسته ای کشورها توجه نشده و ذخایر سلاح هسته ای کشورها دارای امتیاز نیست. کشورهایی که نیروی دریایی ندارند یا به آب های بین المللی متصل نیستند نیز نمره منفی دریافت می کنند. کشورهای عضو ناتو به این دلیل که باید اطلاعات محرمانه خود را با دیگر کشورهای عضو به اشتراک بگذارند، در این رده بندی امتیاز کمتری را دریافت می کنند. فاکتورهای این رده بندی شامل مواردی، مانند: قدرت جنگی زمینی، تعداد نظامیان در حال خدمت، تعداد تجهیزات نظامی مانند تانک، سامانه های توپخانه ای، سامانه های موشکی، جنگنده و هواپیمای ترابری و آموزشی و وضعیت نیرو دریایی مانند زیردریایی ها، ناوشکن ها و بودجه دفاعی و... است.

در سامانه موشکی می توانیم از موشک های: شهاب یک، شهاب دو، شهاب سه، فاتح ۱۱۰، قیام، زلزال بارشی، فاتح ۳۱۳ (قدرت، دقت و هدف گیری دقیق فاتح ۳۱۳ در **عملیات شهید سلیمانی** برای همگان مشخص شد. سپاه قدس از موشک فاتح ۳۱۳ برای هدف قرار دادن پایگاه عین الاسد در استان

الانبار عراق که از مهم‌ترین پایگاه‌های آمریکا در عراق است، استفاده‌ای موفقیت‌آمیز کرد. ذوالفقار، هرمز یک و دو، قدر F، عماد، سجیل، خرمشهر، دزفول، فاتح مبین، رعد ۵۰۰ و... نام ببریم.

حوزه پرنده‌های بدون سرنشین (پهپاد) یکی دیگر از عرصه‌هایی است که جمهوری اسلامی ایران در آن بر قدرت ظاهر شده است. ما در این حوزه می‌توانیم پهپادهای: مهاجر، شاهد ۱۲۹، صاعقه ۱۹۱، شاهد ۱۲۱، سیمرغ، سیسیر، کزار، ابابیل ۳، فطرس، صادق^۲ و... را نام ببریم.

برای دریافت فایل پاکه‌بیت، اسکن کنید.

نگاهی به مهم‌ترین پهپادهای ساخت ایران

 <p>ابابیل</p> <p>نوع: شناسایی و مراقبت</p> <p>طول و عرض: ۱۶ متر و ۳٫۵ متر</p> <p>شعاع عملیاتی: ۲۰۰ کیلومتر</p> <p>مدامت پرواز: ۸ ساعت</p>	 <p>شاهد ۱۲۹</p> <p>نوع: شناسایی و عملیاتی</p> <p>طول و عرض: ۸ متر و ۱۶ متر</p> <p>شعاع عملیاتی: ۱۷۰۰ کیلومتر</p> <p>مدامت پرواز: ۲۶ ساعت</p> <p>تعداد موشک: ۸ عدد</p>	 <p>فطرس</p> <p>نوع: شناسایی و عملیاتی</p> <p>طول و عرض: ۹ متر و ۱۶ متر</p> <p>شعاع عملیاتی: ۳۰۰۰ کیلومتر</p> <p>مدامت پرواز: ۳۰ ساعت</p> <p>تعداد موشک: ۳ عدد (هوا به زمین و کرور)</p>
 <p>کمان ۱۲</p> <p>نوع: شناسایی و عملیاتی</p> <p>طول و عرض: ۳٫۵ متر و ۱۶ متر</p> <p>شعاع عملیاتی: ۳۰۰۰ کیلومتر</p> <p>مدامت پرواز: ۱۰ ساعت</p> <p>حمل موشک: ندارد</p>	 <p>صاعقه و سیمرغ</p> <p>نوع: شناسایی و عملیاتی</p> <p>طول و عرض: ۳٫۵ متر و ۱۶ متر</p> <p>شعاع عملیاتی: ۵۰۰ کیلومتر</p> <p>مدامت پرواز: ۱۰ ساعت</p> <p>تعداد موشک: ۴ بمب و موشک هوشمند</p>	 <p>عراج</p> <p>نوع: شناسایی</p> <p>طول و عرض: ۳٫۶ متر و ۱۶ متر</p> <p>شعاع عملیاتی: ۱۰۰۰ کیلومتر</p> <p>مدامت پرواز: ۱۰ ساعت</p>
 <p>ابابیل ۲</p> <p>نوع: مراقبتی (کارخانه تاجیکستان)</p> <p>طول و عرض: ۷ متر و ۳ متر</p> <p>شعاع عملیاتی: ۲۰۰ کیلومتر</p> <p>مدامت پرواز: ۲ ساعت</p>	 <p>کزار و ارش</p> <p>نوع: عملیاتی (رهاد انتحاری)</p> <p>شعاع عملیاتی: ۳۰۰۰ کیلومتر</p> <p>تعداد موشک: انتحاری</p>	 <p>کمان ۲۲</p> <p>نوع: شناسایی و عملیاتی</p> <p>طول و عرض: ۸ متر و ۱۶ متر</p> <p>شعاع عملیاتی: ۳۰۰۰ کیلومتر</p> <p>مدامت پرواز: ۲۶ ساعت</p> <p>تعداد موشک: ۷ عدد</p>

منابع: فارس، ایرنا، Etemadonline.com، اینفوگرافیک اعتماد آنلاین

۱. برای اطلاع بیشتر از امکانات موشک‌ها، ر.ک: خبرگزاری بونا، کد خبر: ۹۸۰۷۷۴، لینک:

<https://www.borna.news>

۲. برای اطلاع بیشتر، ر.ک: خبرگزاری اقتصاد نیوز، کد خبر: ۴۷۹۹۷۶، لینک:

<https://www.eghtesadnews.com>

در حوزه زیردریایی‌های بومی نیز می‌توانیم از غدیر و فاتح نام ببریم و در حوزه شناورهای سطحی می‌توان به ناوشکن سهند، جماران و دماوند جدید اشاره کرد. قایق‌های تندرو مانند: ذوالفقار، ذوالجناح، سراج و شهید ناظری، یکی دیگر از برگ‌های برنده ایران در عرصه دریاست.

در حوزه پدافند هوایی سامانه‌های متعددی داریم که در بردهای متفاوت می‌توانند نیازهای کشورهای مختلف را تأمین کنند. از مهم‌ترین سامانه‌های پدافند هوایی تولید ایران می‌توان به:

- این زیردریایی از قابلیت ناوبری در آب‌های کم عمق برخوردار است و به سیستم نوین پرتاب اژدر و شلیک موشک به‌طور همزمان و با دقت بالا در هدف‌گیری مجهز است. زیردریایی غدیر در جابه‌جایی سریع نیرو، رهگیری دقیق و مسدود کردن راه‌های حمل و نقل شناورهای سطحی و زیرسطحی و شناسایی اهداف نظامی دشمن کاربرد دارد. غدیر همچنین از قابلیت حمل نیروهای ویژه، قدرت مانور بالا، غوص سریع و پنهان شدن از دید رادار برخوردار بوده، می‌تواند با کم‌ترین تعداد خدمه، قابلیت عملیاتی پیدا کند.
- زیردریایی فاتح با بهره‌مندی از ۷۶ عنوان فناوری روز دنیا، از سامانه‌های پیشرفته سوناری، رانت الکترونیکی، مدیریت نبرد ترکیبی، هدایت موشک زیرسطحی به سطح، هدایت اژدر، جنگ الکترونیکی و مخابراتی، مخابرات امن و یکپارچه و ده‌ها سامانه مدرن دیگر برخوردار است.

باور ۳۷۳، سوم خرداد، طبس، کمین ۲، صیاد، تلاش و پدافند هوایی لیزری ظاهر اشاره کرد. سامانه‌هایی که هرکدام سدّ محکمی در مقابل نفوذ بیگانگان به حریم آسمان کشور هستند.

در سامانه‌های **رزم زمینی**، سلاح‌هایی همچون تانک‌های: کرار، ذوالفقار، سفیر، سبلان، توسن و... را می‌توان نام برد. همچنین در حوزه **سلاح‌های سبک** و انفرادی، می‌توان به سلاح تک تیرانداز «شاهر» اشاره کرد.^۲

تدبیر، قدرت و جرأت استفاده از تسلیحات نظامی در شرایط مورد نیاز

یکی از عوامل مهم در بازدارندگی راهبردی در سطح جهانی، همین قسم دوم است که در این قسمت می‌توانیم به حمله مستقیم موشکی ایران به پایگاه آمریکایی عین الاسد، آن هم در فضایی که کسی تا به آن زمان جرأت کوچک‌ترین تعرضی به نیروهای آمریکایی را نداشت و بعد از آن، استقرار سیستم موشکی در ونزوئلا اشاره کرد که حتی در این خصوص استاد دانشگاه دفاع ملی واشنگتن می‌گوید:

۱. وزارت دفاع ایران از سامانه جدید پدافند هوایی لیزری «ظاهر» برای مقابله با پهپادها رونمایی کرد که لنز دوربین موشک‌ها، پهپادها و هلیکوپترها را رصد کرده، با توپ لیزری آن‌ها را منهدم می‌کند.

۲. سایت خبری تحلیلی شعار سال، کد خبر: ۲۹۵۸۸۷، لینک: <https://shoaresal.ir>.

«توسعه برنامه موشکی و توانایی های رو به گسترش ایران، نقش مهم موشک را در استراتژی دفاعی گسترده تر تهران برجسته می کند. در سال های اخیر، تعدای از رقبای منطقه ای ایران نیز استراتژی های مشابه را دنبال و اجرا کرده اند تا با آنچه که تهدید تلقی می کنند، مقابله کنند.»^۱

در حوزه **پهپادها** نیز همان طور که اشاره شد، فرمانده **سنتکام** شخصاً به قدرت ایران در این عرصه اشاره می کند. ما می توانیم در این عرصه به افتتاح کارخانه **ساخت پهپاد** در تاجیکستان^۲ و نیز حملات پهپادی که در منطقه از سوی کشورهای دوست به سمت رژیم صهیونیستی،^۳ عربستان^۴ و پایگاه های آمریکایی می شود، اشاره کنیم.

اندیشکده مؤسسه مطالعات امنیت داخلی رژیم صهیونیستی می گوید:

«برنامه پهپادی ایران، خطرناک ترین تهدید برای اسرائیل است.

ایران به بازوهای خود در مناطق مختلف کمک کرده، تجارب

خود را برای توسعه زرادخانه پهپادی به آن ها منتقل می کند.»^۵

۲. جامعه خبری تحلیلی الف، لینک: <https://www.alef.ir/news/3991201017.html?show=text>

۲. خبرگزاری ایسنا، لینک: isna.ir/xdLFp

۳. خبرگزاری تابناک، لینک: <https://www.tabnak.ir/fa/news/1123423>

۴. خبرگزاری تسنیم، لینک: <https://b2n.ir/h50311>

۵. خبرگزاری کیهان، کد خبر: ۲۴۸۰۰۴، لینک: <https://kayhan.ir/fa/news/248004>

و نمونه قدرت، جرأت و حضور ایران در این عرصه را می توان در توقیف کشتی های آمریکا، کره جنوبی^۱ و یونان^۲ در پاسخ به اقدام مشابه که با کشتی های ایرانی صورت گرفته بود، جست وجو کرد. با این اوصاف، قدرت و جرأت ایران، یکی از تمایلات کشورهایی مانند چین و روسیه در زمینه تعاملات و مقابله با زورگویی نظامی و

اقتصادی در سطح دنیا است که نمونه این تعاملات را می توانیم در رزمایش قفقاز ۲۰۲۰ (رزمایش مشترک راهبردی روسیه، ایران و چین) ببینیم. رزمایش مشترک ۶ روزه نظامیان ایران، روسیه، چین، ارمنستان، بلاروس، پاکستان و چند کشور دیگر در منطقه جنوبی روسیه، تحت عنوان «قفقاز ۲۰۲۰» با حضور تقریباً هشتاد هزار نظامی برگزار شد.^۳

۱. خبرگزاری تابناک، لینک: tabnak.ir/Irx004

۲. خبرگزاری تابناک، لینک خبری: isna.ir/xdLJDF

۳. خبرگزاری فارس، لینک خبری: <http://fna.ir/ezldxg>

۴ احیای جاده ابریشم:

شرق چین، محور تمدن چین باستان بود که در دوران جدید نیز احیاگر و پیشران توسعه این کشور محسوب می شود. این منطقه تمدنی، نقطه آغازین جاده ابریشم، از شرق چین تا شرق مدیترانه بود. در واقع این جاده، تمدن های حاضر در شرق و غرب جزیره جهانی را به هم متصل می کرد و هزاران سال محور تعاملات تمدن بشری بود.^۲

۵ عضویت در اجلاس شانگهای:

اجلاسی بسیار مهم، با وسعت جغرافیایی زیاد و با جمعیتی در حدود سه میلیارد نفر که ایران به عضویت رسمی آن درآمد. یقیناً یکی از علت های مهم در به

عضویت درآمدن ایران، رابطه ایران با دو کشور چین و روسیه است.^۳

۱. برای مطالعه کامل تر، به مجله شماره ۱۳ سفیر امین، مقاله «ابرچالش ایران و آمریکا (۲)»، قسمت احیای جاده ابریشم مراجعه بفرمایید.

۲. <https://b2n.ir/t61126>.

۳. برای مطالعه کامل تر به مجله شماره ۱۳ سفیر امین، مقاله «ابرچالش ایران و آمریکا (۲)»، قسمت اجلاس شانگهای و اهمیت آن مراجعه بفرمایید.

۶ استفاده از فرصت طلایی:

چین و روسیه از تشدید نزاع و درگیری ایران در بیست سال گذشته نهایت استفاده را برده‌اند و البته مقاومت ایران در برابر آمریکا و ثبات و پایداری اش، به آن‌ها جرأت داده است انتقاداتی که سهم خواهی آن‌ها را از نظم آمریکا افزایش داده و وارد درگیری‌های شدید با آمریکا شده‌اند که نمونه اش را در جنگ اقتصادی (تحریم هوآوی) و ورزشی (تحریم المپیک) و حتی نظامی در اوکراین و تایوان شاهد هستیم. در این شرایط، نوبت ماست که از فرصت طلایی تشدید نزاع بین آن‌ها و آمریکا بهره ببریم.

۷ خلق و خوی شیطنانی آمریکا:

مهم‌ترین دلیلی که می‌توان از آن یاد کرد این است که امام بزرگوار علیه السلام فرمود: «آمریکا شیطان بزرگ است» این شیطان بزرگ، حرف خیلی پرمغزی است.

رئیس همه شیطان‌های عالم، ابلیس است؛ اما ابلیس بنا به تصریح قرآن، تنها کاری که می‌تواند بکند، این است که انسان‌ها را اغوا و وسوسه می‌کند، نه بیش‌تر؛ اما آمریکا،

هم اغوا می‌کند، هم می‌کشد، هم تحریم می‌کند، هم فریب می‌دهد، هم ریاکار است؛ پرچم **حقوق بشر** را بلند می‌کند، ادعای طرفداری از حقوق بشر می‌کند؛ اما هرچند روز یکبار در خیابان‌های شهرهای آمریکا یک بی‌گناهی، یک بی‌سلاحی، یک رنگین‌پوستی به دست پلیس آمریکا به خاک و خون می‌غلتد. این غیر از بقیّه جنایات و فجایع‌شان است.

رفتارشان با ایران در دوران **رژیم طاغوت** و جنگ آفرینی‌ها، جنگ‌افروزی‌ها، به راه انداختن جریان‌های جنگ‌افروز از قبیل همین‌هایی که حالا در عراق و سوریه و بقیّه جاها مشغول خرابکاری هستند؛ این‌ها کارهای آمریکا است^۱ و این سلطه‌گری و جنگ‌افروزی خود را از همان ابتدای **انقلاب** با تهدیدات، تحریم‌ها و... نشان داده است. حال چطور از جهت دیدگاه بتوانیم با این چنین جنایتکاری به یک نقطه مشترک برسیم و در یک مسیر قرار بگیریم؟ در حالی که انقلاب اسلامی روحیه دعوت به سوی خدامحوری و استقلال ملت‌ها را دارد.

۱. برگرفته از بیانات مقام معظم رهبری علیه‌السلام، مورخ: ۱۳۹۴/۰۶/۱۸.

جهت آشنایی هر چه بیشتر مبلغان عزیز با اخبار و تحلیل‌های سیاسی و اجتماعی روز

خبرنامه
اخبار و تحلیل روزانه از حوزه ایران و جهان
11 اردیبهشت 1394

وزارت راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران اعلام کرد که ۱۱مین کنفرانس ملی راه‌آهن و ریل‌های کشور در مشهد برگزار خواهد شد. این کنفرانس با حضور مسئولان دولتی و خصوصی در ۱۱ اردیبهشت ماه در مشهد برگزار خواهد شد. در این کنفرانس، مسائل راه‌آهن کشور و راه‌حل‌های پیشنهادی برای حل آن‌ها مطرح خواهد شد. همچنین، دستاوردهای راه‌آهن کشور در سال گذشته و چشم‌انداز آن برای سال آینده نیز مورد بحث قرار خواهد گرفت.

در ادامه، گزارشی از دیدارهای دیپلماتیک ایران با کشورهای همسایه در منطقه خلیج فارس و همچنین گزارش‌هایی از تحولات منطقه و مسائل بین‌المللی ارائه خواهد شد. همچنین، تحلیل‌هایی از تحولات داخلی و خارجی کشور و همچنین گزارش‌هایی از فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی کشور نیز در این کنفرانس ارائه خواهد شد.

خبر نامه تحلیلی سیاسی

منبا

هر روز منتشر می‌شود.

اسکن کنید

جهت عضویت به آدرس manba313.com در پیام‌سان ایتا مراجعه کنید.

مهر

۱۴۰۱

۱۴۴۳ هـ - ربيع الأول

2022 Sep / Oct

شنبه	یکشنبه	دوشنبه	سه شنبه	چهارشنبه	پنجشنبه	جمعه
۲۲	۲۵	۳۰	۱	۲۳	۲۴	۲۵
۲۴	۲۷	۳۰	۱	۲	۳	۴
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴
۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱
۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸
۲۹	۳۰	۳۱	۱	۲	۳	۴

مناسبت های تبلیغی مهرماه ۱۴۰۱

۲۶ صفر
۲۵ ربيع الأول

- **موضوع اصلی:** تقویم مناسبت‌ها
- **موضوع فرعی:** سوژه سخن برای مناسبت‌های تبلیغی
- **مخاطب:** مبلغان و مربیان دانش‌آموزی
- **قالب:** مقاله کوتاه
- **مدت زمان تقریبی مطالعه:** ۷ دقیقه

محمد هادی جنتی‌نیا

مناسبت‌ها و ایده‌های تبلیغی (مهرماه ۱۴۰۱)

(۲۶ صفر - ۲۵ ربیع الاول)

اشاره

در این شماره از ماهنامه سفیر امین، به مناسبت‌ها و ایده‌های تبلیغی مهرماه پرداخته‌ایم. مبلغین و مربیان گرامی می‌توانند با ارسال ایده‌ها و نوآوری‌های خلاقانه خود به آیدی: [@Msafiramin](https://www.instagram.com/Msafiramin) در پیام‌رسان ایتا، ما را در ارائه برنامه‌های کاربردی به سایر دغدغه‌مندان فرهنگی، یاری کنند.

برنامه‌های پیشنهادی	مخاطب	مناسبت	تاریخ	ردیف
برگزاری مراسم مرثیه‌خوانی و سخنرانی کوتاه در مدرسه	مشترک	رحلت حضرت رسول اکرم ﷺ شهادت امام حسن مجتبیٰ ﷺ	۳ مهر	۱
برگزاری مسابقه کتابخوانی با محوریت سبک زندگی پیامبر ﷺ ^۱				
جمع‌آوری کمک‌های مالی برای نیازمندان با عنوان «سیره کریم اهل بیت ﷺ»				
ختم جمعی قرآن توسط دانش‌آموزان ^۲ و هدیه آن به محضر مبارک رسول خدا ﷺ و امام حسن ﷺ				
ذکر حدیثی از امام حسن ﷺ سر صف مدرسه و سینه‌زنی در حد ۵ دقیقه توسط دانش‌آموزان				
برپایی ایستگاه صلواتی توسط دانش‌آموزان در حیاط مدرسه و پخش شربت یا چای				
نوشتن حدیثی از امام حسن ﷺ بالای تخته‌سیاه کلاس‌ها				
خواندن زیارت عاشورا و ذکر مصیبت با همکاری دانش‌آموزان در نمازخانه				

۱. پیشنهاد منبع: هزار سنت پیامبر ﷺ در شبانه‌روز، خالد حسینیان، مترجم: محمد قرآنی، نشر کردستان، ۱۳۹۲.

۲. صفحات بین دانش‌آموزان و معلمان تقسیم شود و هرکسی که سهم خود را مطالعه کرد، بگوید تا نام و صفحه سهمیه او در کانال مدرسه اعلام گردد و بین دانش‌آموزان و مربیان نوعی رقابت مثبت پدید آید.

برنامه های پیشنهادی	مخاطب	مناسبت	تاریخ	ردیف
رجوع شود به مناسبت های سوم مهر	مشترک	شهادت امام رضا <small>علیه السلام</small>		
برگزاری «زنگ ایثار و مقاومت» با تشکیل غرفه های معرفی کتاب، نمایش کلیپ های مستند کوتاه، نمایشگاه عکس، محصولات فرهنگی و...	مشترک	شکست حصر آبادان	۵ مهر	۲
تشکیل سکوی روایتگری و دعوت از راویان دفاع مقدس جهت تشریح عملیات ثامن الائمه <small>علیه السلام</small>				
فعال کردن اتاق بسیج مدرسه و شروع ثبت نام برای عضویت در بسیج				
معرفی کتاب زیبا و داستانی: «شکست حصر آبادان» ^۲ یا برگزاری مسابقه کتابخوانی				
اکران فیلم سینمایی در موضوع حصر آبادان با محوریت نقش کودکان و نوجوانان ^۳				
قرانت پیام امام خمینی <small>علیه السلام</small> در پی شکست حصر آبادان سر صف				
تولید پادکست و کلیپ درباره جنایات صدام در آبادان و بازگذاری در کانال مدرسه				
پاسداشت یاد و خاطره شهدای عملیات ثامن الائمه <small>علیه السلام</small> با ختم جمعی قرآن توسط دانش آموزان				
پخش سرودهای دفاع مقدس از بلندگوی مدرسه در زنگ های تفریح				

۱. با توجه به شروع سال تحصیلی وقت مناسبی برای آغاز فعالیت های اتاق بسیج می باشد.

۲. شکست حصر آبادان، نازخند صبحی، نشر: سفیر اردهال، ۱۳۹۸.

۳. پیشنهاد: فیلم سینمایی «یدو» ساخته مهدی جعفری در سال ۱۳۹۹ توسط کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان.

ردیف	تاریخ	مناسبت	مخاطب	برنامه‌های پیشنهادی
۳	۵ مهر	روز جهانی جهانگردی	مشترک	اجرای مسابقه نقاشی با موضوع سفر مسابقه خاطره‌نویسی دانش‌آموزان از آخرین سفر خود
			متوسطه	دعوت از راهنمایان ایرانگردی و جهانگردی جهت آشنایی دانش‌آموزان با صنعت گردشگری ^۱
۴	۶ مهر	هجرت پیامبر ﷺ از مکه به مدینه	مشترک	سخنرانی کوتاه درباره هجرت پیامبر ﷺ به همراه نقشه با محوریت شرح و تفسیر آیه «شراء» ^۲ نصب آیات و روایات مرتبط با ماجرای لیلۃ المیت در فضای مدرسه
			مشترک	کاشت نهال به یاد فرماندهان شهدای این روز در فضای سبز شهر (با هماهنگی شهرداری) یا حیاط مدرسه و یا مسجد و آویختن تصویر و نام هر شهید بر شاخه‌ها ختم جمعی قرآن و صلوات توسط دانش‌آموزان ^۳ و هدیه آن به شهدا حضور بر سر مزار شهدا و ادای احترام با گل‌افشانی قیور شهدا و ذکر فاتحه نصب آیات و روایات مرتبط با جایگاه والای شهدا
۵	۷ مهر	سقوط هواپیمای حامل جمعی از فرماندهان جنگ (کلاهدوز، نامجو، فلاحی، فکوری، جهان‌آرا)	مشترک	

۱. با همکاری اداره میراث فرهنگی و گردشگری

۲. بقره/۲۰۷.

۳. صفحات بین دانش‌آموزان و معلمان تقسیم شود و هرکسی که سهم خود را مطالعه کرد، بگوید تا نام و صفحه سهمیه او در کانال مدرسه اعلام گردد و بین دانش‌آموزان و مربیان نوعی رقابت مثبت پدید آید.

برنامه‌های پیشنهادی	مخاطب	مناسبت	تاریخ	ردیف
دعوت از نماینده آتش نشانی جهت تشریح نکات ایمنی (آسانسور، بخاری، زلزله و...) سر صف و تقدیر و تشکر از آتش نشانان	مشترک	روز آتش نشانی و ایمنی	۷ مهر	۶
نصب بنر شماره تماس ۱۲۵ روی تابلو اعلانات				
سخنرانی کوتاه درباره علت نامگذاری هفتم مهر به روز آتش نشان ^۱				
آشناسازی دانش آموزان با وظایف آتش نشانان و مواقعی که باید با آنان تماس بگیرند، در قالب نصب بنر یا سخنرانی کوتاه ^۲	متوسطه			
اجرای کارگاه آموزشی در خصوص ایمنی و عکس العمل هنگام آتش سوزی				

۱. در روز ۷ مهر ۱۳۵۹ وقتی که دشمن بعثی به پالایشگاه آبادان حمله هوایی کرد، آتش نشانان منطقه و شهرهای اطراف برای مهار آتش به پالایشگاه رفتند که در حین عملیات خاموش کردن آتش، مجدداً هواپیماهای دشمن اقدام به بمباران پالایشگاه می‌کنند که منجر به شهادت تعداد زیادی از آتش نشانان می‌شود. طرح تعیین روز آتش نشانی و ایمنی در سال ۱۳۷۹ توسط ستاد هماهنگی امور ایمنی و آتش نشانی کشور پیشنهاد و توسط شورای عالی انقلاب فرهنگی کشور تأیید شد و این روز به نام روز آتش نشانی و ایمنی نامگذاری شد. منبع: تاریخچه آتش نشانی در ایران و مشهد: www.mashhad.ir/125

۲. وظایف آتش نشانان:

- ۱- مقابله با هرگونه آتش سوزی؛
- ۲- نجات محبوس شدگان در زیر آوار ساختمان، خودروی تصادفی، آسانسور و...؛
- ۳- مقابله و پیشگیری از سقوط اجسام و درخت از ارتفاع و احتمال خطر برای شهروندان؛
- ۴- نجات سقوط کنندگان در چاه، کانال آب، رودخانه، سد، استخر و...؛
- ۵- مقابله با حیوانات وحشی و موزی؛
- ۶- نجات مصدومین حوادث چرخ گوشت، حلقه‌های فلزی، تسمه نقاله، دستگاه‌های برش و کارخانه‌ای و کلیه موارد دیگری که در آن جان و مال شهروندان در معرض خطر می‌باشد.

برنامه‌های پیشنهادی	مخاطب	مناسبت	تاریخ	ردیف
خواندن بخشی از فرمایشات رهبری <small>علیه السلام</small> دربارهٔ مثنوی معنوی ^۱	مشترک	روز بزرگداشت مولوی	۸ مهر	۷
برگزاری مسابقهٔ قصه‌گویی با محوریت داستان‌های مثنوی				
عرضه و معرفی کتاب «قصه‌های مثنوی معنوی» ^۲				
برگزاری مسابقهٔ شعرخوانی و مثنوی‌خوانی	متوسطه			

۱. نظر رهبر انقلاب علیه السلام: «یک بخش مهمی از شعر آئینی ما میتواند متوجه مسائل عرفانی و معنوی بشود. و این هم یک دریای عظیمی است. شعر مولوی را شما ببینید. اگر فرض کنید کسی به دیوان شمس به خاطر زبان مخصوص و حالت مخصوص دسترسی نداشته باشد که خیلی از ماها دسترسی نداریم و اگر آن را کسی یک قدری دوردست بداند، مثنوی، مثنوی؛ که خودش میگوید: و هو اصول اصول اصول الدین. واقعاً اعتقاد من هم همین است. یک وقتی مرحوم آقای مطهری از من پرسیدند نظر شما راجع به مثنوی چیست، همین را گفتم. گفتم به نظر من مثنوی همین است که خودش گفته: و هو اصول ... ایشان گفت کاملاً درست است، من هم عقیده‌ام همین است. البته در مورد حافظ یک مقدار با هم اختلاف عقیده داشتیم...» (بیانات مقام معظم رهبری علیه السلام در دیدار با شاعران در ماه مبارک رمضان ۱۳۸۷).
۲. کتاب قصه‌های مثنوی معنوی، حمیدرضا اشرفیان، انتشارات انوار، ۱۳۸۴.

برنامه‌های پیشنهادی	مخاطب	مناسبت	تاریخ	ردیف
سخنرانی کوتاه دربارهٔ علت نامگذاری نهم مهر به «روز همبستگی با کودکان و نوجوانان فلسطینی» ^۱	مشترک	روز همبستگی با کودکان و نوجوانان فلسطینی	۹ مهر	۸
تولید پوستر و کاغذدیواری دربارهٔ جنایات اسرائیل توسط دانش‌آموزان				
تشکیل گروه سرود با همخوانی سرود «نوجوان فلسطینی» <div style="border: 1px dashed green; padding: 5px; display: inline-block;"> <p>اسبک و متن سرود:</p> </div>				
نشان دادن تصویر شهادت مظلومانهٔ «محمد الدوره» که پشت پدر مخفی شده بود و سپس شعار «مرگ بر اسرائیل» سردادن	متوسطه			
نمایشگاه تصاویر جنایات رژیم کودک‌کش اسرائیل				

۱. نهم مهر در ایران، به عنوان روز هم بستگی با کودکان و نوجوانان فلسطینی نام گذاری شده است. در سال ۲۰۰۰ میلادی، در چنین روزی «محمد الدوره» نوجوان ۱۲ ساله فلسطینی به گونه ای فجیع به دست نظامیان رژیم صهیونیستی به شهادت رسید. رسانه های گوناگون خبری، خیر شهادت این نوجوان را منعکس کردند. تصویر شهادت او، درحالی که پشت پدر خود پنهان شده بود تا از شر حمله نظامیان صهیونیست در امان باشد، بارها از شبکه های تلویزیونی جهان پخش شد و رسوایی رژیم اشغالگر قدس و حامیان این رژیم را در دنیا، به دنبال داشت. نام گذاری این روز به روز هم بستگی با کودکان و نوجوانان فلسطینی که به پیشنهاد جمعیت دفاع از ملت فلسطین صورت گرفت، نمادی از دادخواهی دانش آموزان ایرانی از مستکبران جهان و اعلام همدردی و هم بستگی میان دانش آموزان ایرانی و کودکان و نوجوانان مبارز فلسطینی است. منبع: www.iribnews.ir

برنامه‌های پیشنهادی	مخاطب	مناسبت	تاریخ	ردیف
برگزاری دوره کمک‌های اولیه با محوریت کمک به سالمندان	مشترک	روز جهانی سالمندان	۹ مهر	۹
سخنرانی کوتاه با موضوع اهمیت خدمت و احترام به سالمندان				
برگزاری مسابقه کاردستی و هدیه به پدربزرگ‌های دانش‌آموزان				
مسابقه خاطره‌نویسی با موضوع «برکت خانه» ^۱				
طرح تکریم بزرگان خانواده ^۲				
حضور دانش‌آموزان در چهارراه نزدیک مدرسه و درخواست از پلیس جهت آموزش نحوه عبور صحیح از خیابان	ابتدایی	روز نیروی انتظامی	۱۳ مهر	۱۰
اجرای مسابقه نشریه دیواری با محوریت وظایف پلیس و آشناسازی دانش‌آموزان با این وظایف	مشترک			
نصب بنر شماره تماس ۱۱۰ روی تابلو اعلانات				
برگزاری نشست اجتماعی با عنوان «چگونه خانه امن داشته باشیم» با حضور نماینده نیروی انتظامی				

۱. منظور از برکت خانه، خاطراتی از پدر بزرگ‌ها و مادر بزرگ‌ها است.
۲. تشویق دانش‌آموزان به تهیه تعدادی شاخه گل و اهدا به بزرگان فامیل، سالمندان را تکریم و خوشحال کنیم.

ردیف	تاریخ	مناسبت	مخاطب	برنامه‌های پیشنهادی
۱۱	۱۶ مهر	روز جهانی کودک	مشترک	حضور در شیرخوارگاه‌های خیریه و تهیه هدیه با حمایت مالی خانواده‌ها
				عرضه و معرفی آثار مکتوب و رسانه‌های صوتی - تصویری و برنامه‌های تولیدی تخصصی برای کودکان
				برگزاری جشن شادی با دعوت از مربی کودک و نوجوان
				زنگ بازی‌های محلی ^۱
				اجرای مسابقه کتابخوانی از کتاب‌های کودک و نوجوان
۱۲	۲۰ مهر	روز بزرگداشت حافظ	مشترک	برگزاری مسابقه شاعره
				متوسطه
				برگزاری مراسم جشن و سخنرانی کوتاه
				سخنرانی کوتاه و نصب پوستر و عکس‌نوشته درباره اهمیت حفظ قرآن و جایگاه بالای حافظ قرآن
				شروع ثبت نام برنامه حفظ قرآن با مشورت و کمک مربیان قرآن و پرورشی
برگزاری مسابقه متن‌خوانی با محوریت ادبیات کهن و آثار حافظ				

۱. با همکاری مسئولان مدارس تعدادی از بازی‌های محلی احصاء شود و وسایل آن‌ها آماده گردد تا در این زنگ همه دانش‌آموزان مشغول به برگزاری بازی‌های محلی بشوند.

برنامه‌های پیشنهادی	مخاطب	مناسبت	تاریخ	ردیف
فضاسازی مدرسه و نمازخانه	مشترک	میلاد رسول اکرم ﷺ و میلاد امام صادق علیه السلام	۲۲ مهر	۱۳
نقاشی و شعرخوانی و داستان‌گویی از زندگی رسول خدا ﷺ و امام صادق علیه السلام				
برپایی ایستگاه صلواتی توسط دانش‌آموزان در حیاط مدرسه و پخش شربت با همیاری مالی خانواده‌ها				
نوشتن حدیثی از رسول خدا ﷺ و امام صادق علیه السلام بالای تخته سیاه کلاس‌ها				
تکریم دانش‌آموزانی که نام آن‌ها «محمد»، «صادق» یا «محمدصادق» است ^۱				
سخنرانی کوتاه درباره اهمیت رسیدگی به فقرا و بیان سیره اهل بیت علیه السلام در اهتمام به این کار				

۱. این ایده یکی از راهکارهای تشویق و ترغیب به انتخاب نام‌های مناسب است که در مراسم‌های ولادت و شهادت قابل اجرا می‌باشد.

برنامه‌های پیشنهادی	مخاطب	مناسبت	تاریخ	ردیف
انتشار تراکت و عکس‌نوشته در کانال مدرسه در موضوعات: ثواب صدقه دادن و رسیدگی به نیازمندان و...	مشترک	روز جهانی ریشه‌کنی فقر	۲۴ مهر	۱۴
اجرای نمایش‌نامه شأن نزول سوره «انسان» توسط دانش‌آموزان				
برگزاری طرح اطعام در خانه ^۱				
برنامه‌ریزی برای شناسایی خانواده‌های نیازمند دانش‌آموزان				
ایجاد صندوق صدقات در مدرسه و گذاشتن جلوی چشم عموم				
ایجاد اتاق مهربانی ^۲				
سخنرانی کوتاه توسط مربی تربیت بدنی با موضوع ترویج سبک زندگی فعال و سالم				

۱. در این طرح از دانش‌آموزان بخواهیم در این روز از مادر خود بخواهند در کنار تهیه غذا برای خانه به اندازه یک یا دو نفر غذا بیشتر درست کند و دانش‌آموز خودش به همسایه ای که نیازمند است، تحویل دهد.

۲. مکانی مشخص شود تا دانش‌آموزان لباس و کفش و ... که سالم است و تمیز شسته شده است را در آنجا قرار دهند و مسئولان مدرسه به افراد نیازمند برسانند.

برنامه‌های پیشنهادی	مخاطب	مناسبت	تاریخ	ردیف
حضور و بازدید میدانی از زورخانه و توضیح آداب، ابزار و اهداف ورزش‌های سنتی	مشترک	روز تربیت بدنی و ورزش	۲۶ مهر	۱۵
معرفی و بیان خاطرات تعدادی از پهلوانان ایرانی مانند: پوریای ولی، غلامرضا تختی، ابراهیم هادی و... در کانتال مدرسه				
تجلیل از مربی تربیت بدنی مدرسه				
نوسازی و تعمیر وسایل ورزشی با همت دانش‌آموزان				
استعدادیابی و شناسایی و پرورش دانش‌آموزان ورزشکار با همکاری اداره تربیت بدنی جهت حمایت از آنان	متوسطه			
تکریم دانش‌آموزان ورزشکار با تأمین نیازهای ویژه				

من معلمم. حرفه ام هیجی کردن عشق برای کودکان سرزمینم است... همیشه برایم پاییز، آن هنگام که صدای خش خش برگ های پاییزی زیر پای رهگذران تو جهم را به خودش جلب می کند، رنگ و بوی دیگری دارد... صدای خنده کودکان در فضای مدرسه را بسیار دوست دارم. دیدن لبخند کودکان پشت نیمکت های کلاس برایم هر لحظه تازگی دارد و شور و نشاط را به من هدیه می کند و خستگی تدریس را از جانم می زداید...

من به عشق دیدن دانش آموزان سر کلاسم زنده ام. دستان تک تک شان را به گرمی خواهم فشرد و القبای عشق را برایشان هیجی خواهم کرد؛ عشق به زندگی، عشق به خالق، عشق به وطن...

ما بعد از کرونا دوباره کنار هم جمع خواهیم شد؛ زیر سایه ابرهای مهربانی... کنار درخت بید داخل حیاط مدرسه... ما کنار هم دوباره بوی تازگی کتاب ها و دفترهای مشق را احساس خواهیم کرد و من برایتان در اولین روز مدرسه سرمشق محبت را روی اولین صفحه مشقتان در ماه مهر خواهم نوشت تا یادمان باشد که همه روزهای سال تحصیلی را باید با محبت و عشق کنار هم باشیم...

۱. مربیان محترم می توانند این متن را در مراسم روز بازگشایی مدارس برای دانش آموزان قرائت کنند.

دانش آموزِ مهربانم! تو انتخاب شدی برای علم آموزی؛ برای فهمیدن؛ برای

یادگرفتن؛ برای رشد و برای پیشرفت...

اهمیت علم در پیشگاه خدای متعال آن قدر بالاست که به قلم و آنچه نوشته

می شود، قسم یاد کرده است:

﴿ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ﴾!

«نون. قسم به قلم و آنچه می نویسند».

و من در این مسیر عاشقانه کنار توام و دست های کوچکت را به مهر در دستانم

خواهم گرفت، آن هنگام در نیمکت کلاس اول نشستی و آرام آرام «بابا» را

می نویسی و «مادر» را بخش خواهی کرد و «آب» را خواهی نوشت، کنار همه

هم کلاسی هایت...

دوستدار لبخند تمامی کودکان سرزمینم!

یک معلم....

الهام توکلی

خورشیدِ وحدت

اتحاد مسلمانان یک فریضه‌ی قطعی قرآنی است؛

این یک چیز دلخواه نیست؛ این را به عنوان یک

وظیفه باید نگاه کنیم. قرآن دستور داده:

﴿واعتصموا بحبلِ اللَّهِ جميعاً ولا تفرقوا﴾